INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

PGP PORADNIK GAZETY PRAWNEJ

miesięcznik

UKAZUJE SIĘ OD 1995 ROKU

PODATKI · RACHUNKOWOŚĆ · PRAWO · KADRY I PŁACE

lipiec 2026 7/1001

WYDATKI SAMOCHODOWE W FIRMIE

- Jakie wydatki na samochód można zaliczyć do kosztów podatkowych
- Jak rozliczyć prywatny samochód wykorzystywany do celów służbowych
- Kiedy korzystanie z samochodu służbowego powoduje powstanie przychodu u pracownika
- Jak rozliczać wydatki na samochody elektryczne i hybrydowe
- Kiedy przysługuje pełne odliczenie VAT od samochodu i jak uniknąć błędów

77 praktycznych przykładów, tabel, i schematów

Indeks 331783
ISSN 1234-5695

eprasa.pl 84d6e69903

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

Najnowsze zmiany w VAT 2026

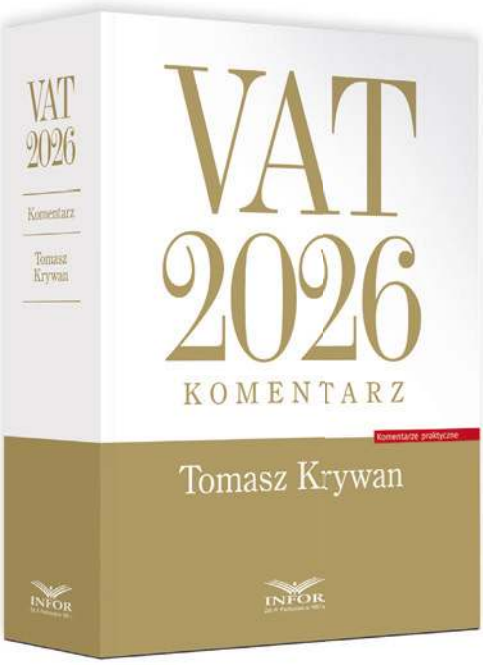

Publikacja zawiera praktyczne omówienie każdego przepisu ustawy o podatku od towarów i usług. Uwzględnia zmiany, które weszły w życie **1 stycznia, 1 lutego i 1 kwietnia 2026 r.**, związane m.in.: z wprowadzeniem obowiązkowego KSeF, oraz ich wpływ na dotychczasowe zasady rozliczeń VAT. Komentarz zawiera również praktyczne tabele i niemal 300 przykładów pokazujących, jak rozliczać VAT (w tym, jak wypełniać JPK_VAT).

Najnowsze zmiany dotyczą m.in.:

- zasad wystawiania i doręczania faktur w **KSeF**,
- zasad rozliczania **faktur korygujących**,
- przechowywania faktur i wystawiania ich duplikatów po **wprowadzeniu KSeF**,
- anulowania faktur i zwrotu VAT,
- dokumentowania i rozliczania faktur dla **rolników ryczałtowych**,
- podniesienia **limitu zwolnienia podmiotowego**.

Szczegóły na: **sklep.infor.pl**

W SERII POLECAMY:

PIT 2026
Komentarz

CIT 2026
Komentarz

Biuro Obsługi Klienta: 22 761 30 30, 801 626 666 bok@infor.pl

WYDATKI SAMOCHODOWE W FIRMIE

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

eprasa.pl 84d6e69903

Grupa INFOR PL

Prezes Zarządu
Ryszard Pieńkowski

Dyrektor Centrum Wydawniczego
Grzegorz Błażejczyk

Zespół redakcyjny:
Wioletta Chaczykowska – redaktor naczelna
Agnieszka Łobik-Przejsz – korekta
Jarosław Miller – redaktor graficzny

Publikację polecają eksperci

© Copyright by INFOR PL S.A.
Warszawa 2026

INFOR PL S.A.
01-066 Warszawa, ul. Burakowska 14
www.infor.pl

Biuro Obsługi Klienta
01-066 Warszawa, ul. Burakowska 14
tel. 22 761 30 30, e-mail: bok@infor.pl
Infolinia: 801 626 666
Księgarnia internetowa: www.sklep.infor.pl
Profesjonalne księgarnie stacjonarne w kraju oraz księgarnie internetowe.

Druk: Kolor-Art

Publikacja jest chroniona przepisami prawa autorskiego. Wykonywanie kserokopii bądź powielanie inną metodą oraz rozpowszechnianie bez zgody Wydawcy w całości lub części jest zabronione i podlega odpowiedzialności karnej.

eprasa.pl 84d6e69903

Spis treści

1. Wydatki związane z pojazdami samochodowymi w kosztach uzyskania przychodów ... 5
   1.1. Wydatki na rzecz pracowników z tytułu używania przez nich samochodów na potrzeby działalności pracodawcy ... 6
      1.1.1. Przychody pracowników a ryczałt za używanie prywatnego samochodu ... 12
         1.1.1.1. Ryczałty za jazdy lokalne jako przychody z pracy ... 12
         1.1.1.2. Zwolnienie od podatku niektórych ryczałtów za jazdy lokalne ... 14
      1.1.2. Przychody pracowników z tytułu zwrotu kosztów używania samochodu prywatnego w trakcie podróży służbowej ... 15
   1.2. Wydatki z tytułu używania samochodów osobowych ... 16
   1.3. Rozliczanie w kosztach uzyskania przychodów składek na ubezpieczenie samochodów osobowych ... 23
   1.4. Opłaty wynikające z umów leasingu, umów najmu, umów dzierżawy oraz umów o podobnym charakterze, których przedmiotem są samochody osobowe ... 28
   1.5. Straty oraz koszty remontów powypadkowych samochodów nieobjętych ubezpieczeniem dobrowolnym ... 32
   1.6. Udostępnienie samochodu służbowego pracownikowi ... 33
      1.6.1. Koszty używania samochodów służbowych udostępnianych pracownikom na cele prywatne ... 33
      1.6.2. Samochód służbowy wykorzystywany w celach prywatnych a przychód pracownika ... 33
         1.6.2.1. Nieodpłatne korzystanie z firmowego auta – ryczałtowy przychód pracownika ... 35
         1.6.2.2. Odpłatne korzystanie z firmowego auta a przychód pracownika ... 37
         1.6.2.3. Dojazd do pracy samochodem służbowym i parkowanie w miejscu zamieszkania ... 38
         1.6.2.4. Ustalanie przychodu pracownika z tytułu zużycia paliwa ... 41
         1.6.2.5. Zwrot kosztów związanych z korzystaniem z samochodów służbowych a przychód ... 44
         1.6.2.6. Przychód pracownika w podstawie wymiaru składek ZUS ... 45
   1.7. Amortyzacja samochodów ... 45
      1.7.1. Ustalanie wartości początkowej zakupionego samochodu ... 46
      1.7.2. Zwiększanie wartości początkowej o wartość ulepszeń ... 47

eprasa.pl 84d6e69903

1.7.3. Metody i stawki amortyzacji ... 48
1.7.3.1. Metoda liniowa ... 49
1.7.3.2. Metoda degresywna ... 51
1.7.3.3. Indywidualna stawka amortyzacji ... 53
1.7.4. Jednorazowa amortyzacja ... 54
1.7.5. Amortyzacja samochodów o wartości początkowej nieprzekraczającej 10 000 zł ... 58
1.7.6. Amortyzacja samochodu zakupionego na raty ... 58
1.7.7. Obowiązek korekty amortyzacji w przypadku kradzieży samochodu ... 59
1.7.8. Limity w amortyzacji samochodów osobowych ... 60
2. Wydatki związane z pojazdami samochodowymi w rozliczeniach VAT ... 64
2.1. Pełne odliczenie VAT od wydatków związanych z pojazdami samochodowymi ... 66
2.1.1. Pojazdy uważane za wykorzystywane wyłącznie do działalności gospodarczej podatnika ... 66
2.1.1.1. Warunki, jakie muszą być spełnione, aby uznać, że samochód jest wykorzystywany do działalności ... 66
2.1.1.2. Prowadzenie ewidencji przebiegu pojazdu ... 69
2.1.1.3. Złożenie VAT-26 ... 72
2.1.1.4. Sankcje za odliczanie pełnego VAT, gdy podatnik nie spełnia warunków ... 74
2.1.2. Pojazdy uważane za wykorzystywane wyłącznie do działalności gospodarczej podatnika ze względu na konstrukcję ... 74
2.2. Odliczenie VAT od pozostałych wydatków związanych z samochodami ... 77
2.2.1. Oklejanie samochodu ... 78
2.2.2. Najem powierzchni parkingowej ... 79
2.2.3. Opłaty parkingowe i za przejazd autostradą ... 79
2.2.4. Przeglądy okresowe, wymiana opon, mycie i inne ... 80
2.3. Odliczenie VAT od leasingowanego samochodu ... 80
2.4. Odliczenie VAT od wydatków na paliwo i energię elektryczną ... 80
2.4.1. Paliwo do samochodów wynajmowanych pracownikom ... 81
2.4.2. Karty paliwowe ... 81
2.4.3. Wydatki na ładowanie samochodu elektrycznego ... 83
2.5. Korekta podatku odliczonego związana ze zmianą sposobu wykorzystywania pojazdu samochodowego ... 84
2.5.1. Sprzedaż pojazdu samochodowego w okresie korekty ... 85
2.6. Nieodpłatne używanie samochodów na cele niezwiązane z prowadzoną działalnością gospodarczą ... 86

eprasa.pl 84d6e69903

1. Wydatki związane z pojazdami samochodowymi w kosztach uzyskania przychodów

Kosztami ponoszonymi w celu osiągnięcia przychodów są m.in. wydatki związane z wykorzystywaniem samochodów oraz innych pojazdów do prowadzenia działalności gospodarczej. W konsekwencji wydatki takie mogą być co do zasady zaliczane do kosztów uzyskania przychodów.

Od zasady tej istnieje jednak wiele wyjątków. Z przepisów art. 23 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: ustawa o PIT) oraz art. 16 ust. 1 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: ustawa o CIT) wynika bowiem, że za koszty uzyskania przychodów nie uważa się:

1) wydatków ponoszonych na rzecz pracowników z tytułu używania przez nich samochodów na potrzeby wykonywanej działalności, jeżeli wydatki te przekraczają określone przepisami limity (zob. punkt **1.1. Wydatki na rzecz pracowników z tytułu używania przez nich samochodów na potrzeby działalności pracodawcy**),
2) wydatków z tytułu używania samochodów osobowych, w tym składek na ich ubezpieczenie (zob. punkt **1.2. Wydatki z tytułu używania samochodów osobowych** i punkt **1.3. Rozliczanie w kosztach uzyskania przychodów składek na ubezpieczenie samochodów osobowych**),
3) wydatków z tytułu umów leasingu, umów najmu, umów dzierżawy oraz umów o podobnym charakterze, których przedmiotem są samochody osobowe (zob. punkt **1.4. Opłaty wynikające z umów leasingu, umów najmu, umów dzierżawy oraz umów o podobnym charakterze, których przedmiotem są samochody osobowe**),
4) strat powstałych w wyniku utraty lub likwidacji samochodów oraz kosztów ich remontów powypadkowych, jeżeli samochody nie były objęte ubezpieczeniem dobrowolnym (zob. punkt **1.5. Straty oraz koszty remontów powypadkowych samochodów nieobjętych ubezpieczeniem dobrowolnym**).

eprasa.pl 84d6e69903

1.1. Wydatki na rzecz pracowników z tytułu używania przez nich samochodów na potrzeby działalności pracodawcy

Przepisy art. 23 ust. 1 pkt 36 ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 1 pkt 30 ustawy o CIT ograniczają wysokość stanowiących koszty uzyskania przychodów wydatków ponoszonych na rzecz pracowników z tytułu używania przez nich samochodów na potrzeby pracodawców. Ograniczenia te – jak wyjaśniają organy podatkowe – obejmują nie tylko wydatki stanowiące zwrot kosztów eksploatacji, ale również zwrot takich wydatków jak opłaty za parkingi czy przejazdy autostradami (zob. przykładowo interpretację indywidualną Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie z 8 listopada 2013 r., sygn. IPPB5/423-611/13-2/IŚ).

Pracodawca może więc umówić się z pracownikami, że do realizacji wyznaczonych zadań służbowych będą wykorzystywane ich prywatne samochody. W tym celu strony powinny zawrzeć umowę, z tytułu której pracownik otrzyma (w określonych limitach) zwrot kosztów ponoszonych w związku z podróżowaniem prywatnym pojazdem.

Wypłata kwot przysługujących z tytułu korzystania z prywatnego samochodu w celach służbowych jest limitowana i może następować:

- w formie miesięcznego ryczałtu pieniężnego (dotyczy tylko jazd lokalnych) lub
- na podstawie faktycznego przebiegu pojazdu, tzw. kilometrówki (dotyczy zarówno jazd lokalnych, jak i jazd zamiejscowych).

Wysokość limitu zależy od tego, czy wydatek na rzecz pracownika dotyczy podróży służbowej (jazdy zamiejscowej) czy jazd lokalnych.

I tak, wydatki ponoszone na rzecz pracowników z tytułu używania przez nich samochodów na potrzeby pracodawców w celu odbycia podróży służbowej (jazdy zamiejscowe) stanowią koszty uzyskania przychodów do wysokości kwoty ustalonej przy zastosowaniu stawek za 1 km przebiegu pojazdu (art. 23 ust. 1 pkt 36 lit. a ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 1 pkt 30 lit. a ustawy o CIT). Stawka ta (jak wynika z § 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy, dalej: rozporządzenie z 25 marca 2002 r.) od 17 stycznia 2023 r. wynosi:

1) dla samochodu osobowego o pojemności skokowej silnika do 900 cm^3 – 0,89 zł,
2) dla samochodu osobowego o pojemności skokowej silnika powyżej 900 cm^3 – 1,15 zł.

Przykład 1
Pracownik odbył, prywatnym samochodem o pojemności skokowej silnika 1598 cm^3, podróż służbową o długości 425 km. W tej sytuacji pracodawca może zaliczyć wydatek ponoszony na rzecz pracownika z tytułu wykorzystania prywatnego samochodu do podróży służbowej do kosztów uzyskania przychodów do kwoty 488,75 zł (425 km × 1,15 zł).

eprasa.pl 84d6e69903

Wydatki ponoszone na rzecz pracowników z tytułu używania przez nich samochodów na potrzeby pracodawców w jazdach lokalnych stanowią koszty uzyskania przychodów do wysokości kwoty miesięcznego ryczałtu pieniężnego albo do kwoty ustalonej przy zastosowaniu stawek za 1 km przebiegu pojazdu (art. 23 ust. 1 pkt 36 lit. b ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 1 pkt 30 lit. b ustawy o CIT). To, który z tych wariantów ma miejsce, zależy od tego, czy wydatki te są przyznawane pracownikowi w wysokości zryczałtowanej czy na podstawie faktycznego przebiegu. W obu przypadkach obowiązują wspomniane wcześniej stawki za 1 km przebiegu określone w § 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy.

W praktyce zwrot kosztów za jazdy lokalne prywatnym samochodem zazwyczaj następuje w postaci ryczałtu. W tym przypadku należność dla pracownika oblicza się poprzez pomnożenie stawki za 1 km przebiegu pojazdu przez umówiony miesięczny limit kilometrów przebytych w związku z załatwianiem spraw służbowych. Maksymalne limity kilometrów zależą od:

- liczby mieszkańców w danej gminie lub mieście, w którym pracownik jest zatrudniony, a także
- rodzaju służb, dla których pracownik wykonuje pracę.

Kwoty ryczałtu przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Kwoty ryczałtu

Maksymalna wysokość miesięcznego limitu przebiegu	Kwota ryczałtu pieniężnego	
	pojemność silnika do 900 cm^3	pojemność silnika powyżej 900 cm^3
300 km – w gminie lub mieście zatrudnienia pracownika o liczbie mieszkańców do 100 tys.	267 zł	345 zł
500 km – w gminie lub mieście zatrudnienia pracownika o liczbie mieszkańców ponad 100 tys. do 500 tys.	445 zł	575 zł
700 km – w gminie lub mieście zatrudnienia pracownika o liczbie mieszkańców ponad 500 tys.	623 zł	805 zł
1500 km – dla osób pracujących w służbie leśnej oraz w służbie parków narodowych	1335 zł	1725 zł
3000 km – dla zatrudnionych w służbach ratowniczych i w innych właściwych instytucjach w sytuacji zagrożenia klęską żywiołową lub usuwania jej skutków albo skutków katastrofy ekologicznej	2670 zł	3450 zł

Otrzymanie przez pracownika ryczałtu każdorazowo powinno być poprzedzone złożeniem pisemnego oświadczenia, które musi zawierać oznaczenie pojazdu (pojemność silnika, marka, numer rejestracyjny), wskazanie liczby dni absencji pracownika

eprasa.pl 84d6e69903

w pracy w danym miesiącu spowodowanej niedyspozycją zdrowotną, urlopem, podróżą służbową lub inną przyczyną oraz informację o liczbie dni, w których właściciel pojazdu nie dysponował nim do celów służbowych. Ryczałt ulega pomniejszeniu o 1/22 za każdy dzień roboczy, w którym pojazd nie był używany służbowo (np. pracownik w tym czasie świadczył pracę wyłącznie w domu), oraz za każdy dzień nieobecności pracownika w miejscu pracy z powodu:

- choroby,
- urlopu,
- podróży służbowej trwającej co najmniej 8 godzin lub innej nieobecności.

Przy obniżaniu ryczałtu należy uwzględnić wyłącznie dni robocze, czyli te, które są dla danego pracownika pracujące, zgodnie z obowiązującym go rozkładem czasu pracy lub harmonogramem.

Przykład 2
Aneta K. w ramach obowiązków pracowniczych korzysta ze swojego samochodu do wykonywania zadań służbowych. Otrzymuje ryczałt pieniężny w wysokości 575 zł (500 km × 1,15 zł). W sierpniu 2026 r. odbędzie podróż służbową, która potrwa pięć dni roboczych. Obliczenie ryczałtu za sierpień 2026 r. wygląda w tej sytuacji następująco:
- 575,00 zł × 1/22 = 26,14 zł,
- 26,14 zł × 5 dni = 130,70 zł,
- 575,00 zł – 130,70 zł = 444,30 zł.

Zwrot kosztów używania samochodów elektrycznych a rozliczenia podatkowe

Z najnowszych wyjaśnień Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej wynika, że w przypadku rozliczania kosztów/przychodów w związku z wykorzystywaniem do celów firmowych prywatnych samochodów elektrycznych pracownika nie stosuje się limitu kilometrówki.

Przez długi czas sporne było, czy ograniczenie wynikające z tzw. kilometrówki należy stosować również do wydatków związanych z wykorzystywaniem przez pracowników prywatnych samochodów elektrycznych w podróżach służbowych. Problem wynikał z faktu, że obowiązujące przepisy odwołują się do pojemności skokowej silnika, podczas gdy pojazdy elektryczne nie posiadają takiego parametru.

Początkowo organy podatkowe prezentowały stanowisko, zgodnie z którym wydatki związane z używaniem samochodów elektrycznych mogły być zaliczane do kosztów uzyskania przychodów jedynie do wysokości limitu ustalonego według stawki przewidzianej dla samochodów o najmniejszej pojemności silnika. Takie stanowisko zajął Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z 19 czerwca 2023 r., sygn. 0114-KDIP2-2.4010.211.2023.1.IN.

Obecnie podejście organów podatkowych uległo jednak zmianie. Zgodnie z aktualną wykładnią wydatki związane z używaniem samochodów elektrycznych, hybrydowych

eprasa.pl 84d6e69903

oraz napędzanych wodorem mogą być zaliczane do kosztów uzyskania przychodów w pełnej wysokości, bez stosowania limitu kilometrówki.

Potwierdza to interpretacja indywidualna Szefa Krajowej Administracji Skarbowej (KAS) z 18 stycznia 2026 r., sygn. DOP12.8221.45.2025, która zmieniła z urzędu wcześniejszą interpretację Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej.

Uzasadniając swoje stanowisko, Szef KAS wskazał, że rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 25 marca 2002 r. reguluje zwrot kosztów używania do celów służbowych wyłącznie pojazdów z napędem spalinowym, a wysokość zwrotu uzależnia od pojemności skokowej silnika. Przepisy te nie przewidują natomiast żadnych limitów dla samochodów elektrycznych, hybrydowych czy wodorowych:

MF *(…) Uczelnia może zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów zwrot wydatków dla pracowników w przypadku, gdy pracownicy używać będą własnych samochodów do wykonywania zadań służbowych poza miejscowością, w której znajduje się siedziba Uczelni. (…) Należy jednak wskazać, że wydatki te nie podlegają limitowi, o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 30 ustawy o CIT ze względu na fakt, że odrębne przepisy, do których odwołuje się ustawodawca, w obecnym stanie prawnym nie przewidują limitów dla samochodów innych niż spalinowe. Zatem wydatki z tego tytułu mogą zostać zaliczone do kosztów uzyskania przychodów zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w art. 15 ust. 1 ustawy o CIT. (…)*

Przykład 3
Spółka z o.o. zwraca pracownikowi koszty używania jego prywatnego samochodu elektrycznego do celów służbowych. Koszty te mogą być zaliczane przez spółkę do kosztów uzyskania przychodów bez uwzględniania limitu wynikającego z art. 16 ust. 1 pkt 30 ustawy o CIT. W całości są dla pracodawcy kosztem podatkowym.

Analogiczne stanowisko zostało przedstawione w piśmie podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów z 17 lipca 2025 r., sygn. DD3.054.33.2025, stanowiącym odpowiedź na interpelację poselską nr 10568. W piśmie tym wskazano, że:

MF *(...) zwrot kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych o napędzie elektrycznym nie mieści się w dyspozycji w art. 23 ust. 1 pkt 36 ustawy PIT normującym limit możliwych do zastosowania przez przedsiębiorcę kosztów uzyskania przychodów.*
(...) Jednocześnie (...) analogiczne regulacje w zakresie zaliczania do kosztów uzyskania przychodów wydatków ponoszonych na rzecz pracowników z tytułu używania przez nich samochodów na potrzeby wykonywanej działalności zawiera w art. 16 ust. 1 pkt 30 ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych.
(...) zakres przepisów podatkowych normujących (...) możliwość zastosowania przez przedsiębiorców kosztów podatkowych w istocie zależą od postanowień odrębnych unormowań leżących we właściwości resortu infrastruktury.
(...)

eprasa.pl 84d6e69903

W tym samym piśmie przywołano również stanowisko Ministra Infrastruktury, zgodnie z którym prowadzone są prace legislacyjne mające na celu uregulowanie zasad zwrotu kosztów używania do celów służbowych pojazdów elektrycznych, hybrydowych, wodorowych oraz innych pojazdów wykorzystujących alternatywne źródła energii. Na moment przygotowywania publikacji przepisy te nie weszły jeszcze w życie.

WAŻNE! Ponoszone na rzecz pracowników zwroty wydatków z tytułu używania przez nich na potrzeby pracodawców samochodów innych niż samochody spalinowe (w szczególności samochodów elektrycznych) mogą być zaliczane do kosztów uzyskania przychodów pracodawców w całości. Nie mają do nich zastosowania ograniczenia wynikające z przepisów art. 23 ust. 1 pkt 36 ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 1 pkt 30 ustawy o CIT.

Zwrot kosztów przejazdu samochodem elektrycznym a zwolnienie z PIT

Podróże służbowe. Wątpliwości dotyczyły również stosowania zwolnienia z PIT określonego w art. 21 ust. 1 pkt 16 lit. a ustawy o PIT. Przepis ten obejmuje diety i inne należności wypłacane pracownikowi z tytułu podróży służbowej, do wysokości określonej w odrębnych przepisach.

Zasady zwrotu kosztów przejazdu zostały określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. Przewiduje ono możliwość odbycia podróży służbowej prywatnym samochodem za zgodą pracodawcy, przy czym wysokość zwrotu jest ustalana według stawki za kilometr przebiegu pojazdu, niewyższej niż wynikająca z rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 25 marca 2002 r.

Ponieważ rozporządzenie odnosi się wyłącznie do samochodów spalinowych, przez pewien czas organy podatkowe prezentowały rozbieżne stanowiska dotyczące samochodów elektrycznych.

Przykładowo, w interpretacji indywidualnej z 16 maja 2023 r. (sygn. 0114-KDWP.4011.9.2023.1.ŁZ) Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej uznał, że zwolnienie z PIT przysługuje jedynie do wysokości limitu ustalonego według stawki właściwej dla samochodu o najmniejszej pojemności silnika.

Z czasem stanowisko organów uległo zmianie. Już w interpretacji indywidualnej z 17 lutego 2022 r. (sygn. 0113-KDIPT2-3.4011.1172.2021.1.NM) Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej wskazał, że rozporządzenie nie obejmuje samochodów elektrycznych, a więc limit kilometrówki nie znajduje w tym przypadku zastosowania.

Pogląd ten został następnie potwierdzony przez Szefa KAS w interpretacji zmieniającej z 26 października 2023 r. (sygn. DOP3.8222.4.2022.CNRU), a także w szeregu interpretacji wydanych w 2025 r. (np. interpretacja z: 13 maja 2025 r., sygn. 0115-KDIT2.4011.171.2025.1.ENB, 12 maja 2025 r., sygn.

eprasa.pl 84d6e69903

0112-KDIL2-1.4011.403.2025.1.KF, czy z 9 maja 2025 r., sygn. 0115-KDIT2.4011.160.2025.1.ENB). W interpretacjach tych wskazano, że:

MF *(...) W przypadku gdy na wniosek pracownika wyrazili Państwo zgodę na przejazd w podróży służbowej prywatnym samochodem osobowym o napędzie elektrycznym, otrzymany przez pracownika zwrot kosztów przejazdu w całości korzysta ze zwolnienia od podatku na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 16 ustawy PIT (nie jest ograniczony limitem). (...)*

Oznacza to, że obecnie zwrot kosztów przejazdu prywatnym samochodem elektrycznym wykorzystywanym w podróży służbowej korzysta ze zwolnienia z PIT w pełnej wysokości.

Jazdy lokalne. Podobne wątpliwości dotyczą zwolnienia z PIT przewidzianego dla zwrotu kosztów używania prywatnych pojazdów w jazdach lokalnych, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 23b ustawy o PIT.

Przepis ten odwołuje się do stawek określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z 25 marca 2002 r., dlatego również w tym przypadku pojawiło się pytanie o sposób rozliczania samochodów elektrycznych.

Do zagadnienia tego odniósł się Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z 13 listopada 2025 r. (sygn. 0113-KDIPT2-3.4011.688.2025.1.SJ), stwierdzając, że:

MF *(...) odrębne przepisy, do których odwołuje się przepis art. 21 ust. 1 pkt 23b ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, to również rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. (...).*
Należy zauważyć, że w obecnym stanie prawnym, w ww. rozporządzeniu brak jest regulacji wprost odnoszących się do pojazdów elektrycznych, czy pojazdów napędzanych wodorem, o których mowa w ustawie z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (...).
Ww. rozporządzenie umożliwia dokonanie takiego zwrotu jedynie w odniesieniu do pojazdów o napędzie spalinowym, uzależniając jego wysokość od pojemności skokowej silnika pojazdu mechanicznego. Natomiast omawiane rozporządzenie – warunkujące zastosowanie zwolnienia podatkowego – nie ma zastosowania do zwrotu pracownikom kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych o napędzie elektrycznym niebędących własnością pracodawcy.
W związku z powyższym obecnie obowiązujące przepisy prawa nie regulują kwestii zwrotu pracownikom kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych o napędzie elektrycznym niebędących własnością pracodawcy. (...).

Takie stanowisko jest również zgodne z odpowiedzią Ministerstwa Finansów z 17 lipca 2025 r., sygn. DD3.054.33.2025.

Należy przy tym pamiętać, że zwolnienie przewidziane dla jazd lokalnych ma zastosowanie wyłącznie do określonych grup zawodowych wskazanych w odrębnych ustawach, m.in. pracowników Poczty Polskiej, Lasów Państwowych, jednostek pomocy społecznej oraz kuratorów sądowych.

eprasa.pl 84d6e69903

Przykład 4
Pracownikowi pomocy społecznej wypłacono miesięczny ryczałt za używanie prywatnego samochodu elektrycznego do jazd lokalnych w wysokości 529 zł. Pracownik wykorzystuje pojazd na podstawie umowy zawartej z pracodawcą i odbywa nim przejazdy służbowe na terenie miasta. Jednostka uznała, że zwrot kosztów nie korzysta ze zwolnienia z PIT przewidzianego w art. 21 ust. 1 pkt 23b ustawy o PIT, ponieważ rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 25 marca 2002 r. określa stawki wyłącznie dla samochodów o napędzie spalinowym. Nie obejmuje natomiast samochodów elektrycznych. W konsekwencji cała kwota 529 zł stanowi przychód ze stosunku pracy i podlega opodatkowaniu. Zwrot kosztów nie może więc zostać rozliczony jako świadczenie zwolnione z podatku. Dla uproszczenia przyjmijmy, że zaliczka na podatek dochodowy wynosi 64 zł, a pracownik otrzyma kwotę pomniejszoną o tę zaliczkę.

Ewidencja w księgach rachunkowych

1. Naliczenie ryczałtu:
   Wn konto 40-9 „Pozostałe koszty rodzajowe” 529
   Ma konto 23-4 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami” 529
2. Zaliczka na podatek dochodowy od osób fizycznych:
   Wn konto 23-4 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami” 64
   Ma konto 22-5 „Rozrachunki z urzędem skarbowym z tytułu PIT” 64

1.1.1. Przychody pracowników a ryczałt za używanie prywatnego samochodu

Jak stanowi art. 12 ust. 1 ustawy o PIT, za przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej oraz spółdzielczego stosunku pracy (dalej łącznie nazywane przychodami z pracy) uważa się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych.

Sporną kwestią pozostaje to, czy na podstawie tego przepisu otrzymywane przez pracowników ryczałty za używanie prywatnych samochodów stanowią przychody z pracy (zob. punkt **1.1.1.1. Ryczałty za jazdy lokalne jako przychody z pracy**).

1.1.1.1. Ryczałty za jazdy lokalne jako przychody z pracy

Zdaniem organów podatkowych ryczałty otrzymywane przez pracowników za używanie prywatnych samochodów stanowią dla nich przychody z pracy (zob. przykładowo interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 30 grudnia 2022 r., sygn. 0113-KDIPT2-3.4011.777.2022.2.GG, z 21 lipca 2023 r., sygn.

eprasa.pl 84d6e69903

0113-KDIPT2-3.4011.430.2023.1.KKA, z 17 stycznia 2024 r., sygn. 0113-KDIPT2--3.4011.836.2023.2.GG, oraz z 16 kwietnia 2025 r., sygn. 0115-KDIT1.4011.161. 2025.1.JG). Jeżeli przychody te nie są zwolnione od podatku dochodowego na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 23b ustawy o PIT (szczegółowo na temat tego zwolnienia piszemy w punkcie **1.1.1.2. Zwolnienie od podatku niektórych ryczałtów za jazdy lokalne**), to generują one u pracowników opodatkowane dochody ze stosunku pracy, od których pracodawcy jako płatnicy są zobowiązani pobierać zaliczki na podatek dochodowy.

Stanowisko reprezentowane przez organy podatkowe podziela część sądów administracyjnych, w tym część składów Naczelnego Sądu Administracyjnego. Tytułem przykładu można wskazać wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z 1 lutego 2023 r. (sygn. akt II FSK 1153/21), z 6 października 2023 r. (sygn. akt II FSK 294/21), z 11 października 2024 r. (sygn. akt II FSK100/22) oraz z 30 lipca 2025 r. (sygn. akt II FSK 1434/22). Jak czytamy w drugim z przywołanych wyroków, wynikające z art. 21 ust. 1 pkt 23b ustawy o PIT zwolnienie obejmuje:

SA *(...) zwrot kosztów (wypłacenie ryczałtu) tylko niektórym pracownikom, dla których wymienione ustawy przewidują możliwość przyznania prawa do zwrotu kosztów poniesionych z tytułu używania pojazdów stanowiących własność pracownika lub nakładają na pracodawcę obowiązek ich zwrotu. W pozostałych przypadkach zwrot kosztów jest opodatkowany. Świadczy o tym literalne brzmienie art. 21 ust. 1 pkt 23b u.p.d.o.f. ustalającego zamknięty krąg podmiotów uprawnionych do skorzystania ze zwolnienia od podatku zwrotu kosztów poniesionych przez pracownika z tytułu używania pojazdów stanowiących jego własność dla potrzeb zakładu pracy oraz zakaz stosowania analogii w prawie podatkowym rozumiany również jako zakaz tworzenia nowych (rozszerzania katalogu) ulg i zwolnień podatkowych.*

Z drugiej jednak strony część sądów administracyjnych orzeka, że wypłacane pracownikom ryczałty nie stanowią dla nich przychodów podlegających opodatkowaniu PIT. Stanowisko takie wiele razy zajmował także Naczelny Sąd Administracyjny. Przykładem mogą być wyroki z 16 października 2019 r. (sygn. akt II FSK 3531/17), z 1 grudnia 2020 r. (sygn. akt II FSK 1995/18), z 14 września 2023 r. (sygn. akt II FSK 2632/20) oraz z 12 czerwca 2024 r. (sygn. akt II FSK 1203/21). Jak czytamy w drugim z przywołanych wyroków:

SA *(…) nie sposób uznać, że celem ustawodawcy było opodatkowanie należności wypłacanej tytułem zwrotu wydatków poniesionych przez pracownika „za pracodawcę", gdy wypłata tej należności nie stanowi dla pracownika realnego przysporzenia, bez możliwości obliczenia dochodu z uwzględnieniem kosztów uzyskania przychodu. Z drugiej strony wypłata podobnych świadczeń adresowanych do wąskiej grupy pracowników podlega zwolnieniu od podatku na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 23b updof, co może prowadzić do wniosku, że uprzednio powstał przychód. Powyższe wątpliwości należy rozstrzygać na korzyść pracowników (podatników).*

eprasa.pl 84d6e69903

Orzeczenia sądów administracyjnych wiążą jedynie organy podatkowe w sprawach, w których zostały wydane. W pozostałym zakresie orzeczenia sądów administracyjnych stanowią jedynie wskazówkę co do właściwego sposobu interpretacji przepisów, co jednak traci na znaczeniu, gdy – tak jak jest w omawianej kwestii – istnieją dwie odmienne linie orzecznicze.

Dlatego obecnie nie sposób wskazać prawidłowego stanowiska w tego typu sprawach. Pozostaje mieć nadzieję, że Naczelny Sąd Administracyjny jak najszybciej zdecyduje się na podjęcie uchwały w przedmiotowej kwestii. Dopiero taka uchwała rozstrzygnie, które z zaprezentowanych stanowisk jest prawidłowe.

Przykład 5
Pracownik lokalnie wykorzystuje do celów służbowych prywatny samochód i otrzymuje z tego tytułu od pracodawcy ryczałt za jazdy lokalne. Zdaniem organów podatkowych oraz części sądów administracyjnych kwota tego ryczałtu stanowi opodatkowany przychód pracownika ze stosunku pracy. Część sądów administracyjnych uważa jednak, że kwota przedmiotowego ryczałtu nie stanowi podlegającego opodatkowaniu podatkiem dochodowym przychodu pracownika. Zdaniem redakcji to drugie stanowisko jest prawidłowe, ale jego zastosowanie wiąże się obecnie z ryzykiem podatkowym.

1.1.1.2. Zwolnienie od podatku niektórych ryczałtów za jazdy lokalne

Na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 23b ustawy o PIT zwalnia się od podatku dochodowego zwrot kosztów poniesionych przez pracownika z tytułu używania pojazdów stanowiących własność pracownika, dla potrzeb zakładu pracy, w jazdach lokalnych, jeżeli obowiązek ponoszenia tych kosztów przez zakład pracy albo możliwość przyznania prawa do zwrotu tych kosztów wynika wprost z przepisów innych ustaw. Zwolnienie to przysługuje do wysokości miesięcznego ryczałtu pieniężnego. Zwolnieniem tym objęte są w szczególności kwoty ryczałtów przyznawanych:

- pracownikom Służby Leśnej,
- listonoszom,
- kuratorom sądowym (zob. interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 22 sierpnia 2025 r., sygn. 0115-KDIT1.4011.527.2025.1.DB).

Przykład 6
Listonosz używający własnego spalinowego samochodu do celów służbowych otrzymuje z tego tytułu ryczałt. Kwota tego ryczałtu jest objęta zwolnieniem od podatku dochodowego, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 23b ustawy o PIT.

Przepisy rozporządzenia z 25 marca 2002 r. nie określają stawek za 1 km przebiegu dla samochodów innych niż samochody spalinowe, w szczególności dla samochodów elektrycznych. W konsekwencji zwolnienie przysługujące na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 23b ustawy o PIT nie ma zastosowania do kwoty ryczałtów za jazdy lokalne

eprasa.pl 84d6e69903

odbywane takimi samochodami. Takie stanowisko Ministerstwo Finansów zajęło w odpowiedzi z 17 lipca 2025 r. na interpelację poselską nr 10568 (sygn. odpowiedzi DD3.054.33.2025).

Przykład 7
Wróćmy do poprzedniego przykładu (6) i załóżmy, że listonosz do celów służbowych używa własnego samochodu elektrycznego. W takim przypadku otrzymywana przez listonosza kwota ryczałtu nie jest objęta zwolnieniem od podatku dochodowego, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 23b ustawy o PIT. Zgodnie ze stanowiskiem MF kwota ryczałtu powinna być doliczana do jego przychodów i opodatkowana PIT.

1.1.2. Przychody pracowników z tytułu zwrotu kosztów używania samochodu prywatnego w trakcie podróży służbowej

Pracownikowi wykonującemu na polecenie pracodawcy zadanie służbowe poza miejscowością, w której znajduje się siedziba pracodawcy lub poza stałym miejscem pracy, przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową (zob. art. 77[5] § 1 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, dalej: k.p.). Na podstawie tego przepisu podróżą służbową jest wykonywanie na polecenie pracodawcy zadania służbowego poza miejscowością, w której znajduje się siedziba pracodawcy, lub poza stałym miejscem pracy pracownika.

Na wniosek pracownika pracodawca może wyrazić zgodę na przejazd w podróży służbowej samochodem osobowym, motocyklem lub motorowerem niebędącym własnością pracodawcy – zob. § 3 ust. 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (dalej: rozporządzenie w sprawie podróży służbowych). W takim przypadku – o ile z układu zbiorowego pracy, regulaminu wynagradzania lub umowy o pracę nie wynikają zasady korzystniejsze – pracownikowi przysługuje zwrot kosztów przejazdu w wysokości stanowiącej iloczyn przejechanych kilometrów i stawki za 1 km przebiegu, ustalonej przez pracodawcę. Stawka ta nie może być jednak wyższa niż określona przepisami rozporządzenia w sprawie zwrotu kosztów używania samochodów (zob. § 3 ust. 4 rozporządzenia w sprawie podróży służbowych). Stawka ta wynosi obecnie:

1) 0,89 zł za kilometr – dla samochodu osobowego o pojemności skokowej silnika do 900 cm^3,
2) 1,15 zł za kilometr – dla samochodu osobowego o pojemności skokowej silnika powyżej 900 cm^3.

Obliczona w powyższy sposób kwota zwrotu jest zwolniona z podatku dochodowego na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 16 lit. a ustawy o PIT. Ewentualne nadwyżki ponad tę kwotę, wynikające np. z korzystniejszych zasad określonych w układzie zbiorowym pracy, regulaminie wynagradzania lub umowie o pracę, stanowią dla pracowników przychody opodatkowane PIT.

eprasa.pl 84d6e69903

Przykład 8
Za zgodą pracodawcy pracownik odbył podróż służbową prywatnym samochodem spalinowym o pojemności silnika 1399 cm^3. Wynikająca z umowy o pracę należna pracownikowi stawka za 1 km przebiegu wyniosła 1,30 zł, zaś liczba przejechanych w podróży służbowej kilometrów to 525. W tej sytuacji pracownikowi należy się zwrot kosztów przejazdu w kwocie 682,50 zł (525 km × 1,30 zł/km). Na skutek otrzymania zwrotu kosztów podróży służbowej samochodem prywatnym u pracownika powstał przychód:
1) zwolniony z PIT na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 16 lit. a ustawy o PIT w kwocie 603,75 zł (525 km × 1,15 zł/km),
2) opodatkowany PIT w kwocie 78,75 zł (682,50 zł – 603,75 zł).

Jak wcześniej wspomniano, przepisy rozporządzenia w sprawie zwrotu kosztów używania samochodów nie określają stawek za 1 km przebiegu dla samochodów innych niż samochody spalinowe, w szczególności dla samochodów elektrycznych. Kierując się stanowiskiem zajętym przez Ministerstwo Finansów w odpowiedzi z 17 lipca 2025 r. na interpelację poselską nr 10568 (sygn. odpowiedzi DD3.054.33.2025), prowadzi to do wniosku, że zwolnienie wynikające z art. 21 ust. 1 pkt 16 lit. a ustawy o PIT nie ma zastosowania do zwrotu kosztów używania prywatnych samochodów elektrycznych w trakcie podróży służbowej. Zastrzec jednak trzeba, że odmienne stanowisko zajął w tej kwestii Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji zmieniającej z 11 maja 2023 r. (sygn. 0115-KDIT2.4011.99.2023.1.ENB), stwierdzając, że:

MF *(...) w przypadku zwrotu kosztów przejazdu z tytułu odbycia podróży służbowej prywatnym samochodem o napędzie elektrycznym nie ma zastosowania limit wysokości iloczynu przejechanych kilometrów i stawki za jeden kilometr przebiegu z rozporządzenia Ministra Infrastruktury. Otrzymany zwrot kosztów przejazdu samochodem elektrycznym korzysta zatem w całości ze zwolnienia od podatku na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 16 lit. a ustawy (nie jest ograniczony limitem).*

Przywołana interpretacja została jednak wydana 2 lata przed udzieleniem przez Ministerstwo Finansów odpowiedzi na interpelację poselską. To sugeruje jej nieaktualność. Aby uzyskać całkowitą pewność w tej kwestii, zalecamy wystąpić o wydanie interpretacji indywidualnej w tej sprawie.

1.2. Wydatki z tytułu używania samochodów osobowych

Obowiązujące przepisy ograniczają możliwość zaliczania do kosztów uzyskania przychodów wydatków z tytułu używania samochodów osobowych (w rozumieniu ustaw o podatku dochodowym, tj. art. 5a pkt 19a ustawy o PIT oraz art. 4a pkt 9a ustawy o CIT; zob. tabela 2). Z punktu widzenia stosowania tych ograniczeń samochody osobowe dzielą się na trzy grupy, przy czym pierwsza z tych grup występuje jedynie na

eprasa.pl 84d6e69903

gruncie ustawy o PIT (a więc na gruncie ustawy o CIT samochody osobowe nadal dzielą się na dwie grupy).

Tabela 2. Dwa rodzaje samochodów

Pojazdy samochodowe niebędące samochodami osobowymi w rozumieniu ustaw o podatku dochodowym	Samochody osobowe w rozumieniu ustaw o podatku dochodowym
1. Pojazdy samochodowe o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 3,5 tony. 2. Pojazdy samochodowe konstrukcyjnie przeznaczone do przewozu więcej niż 9 osób łącznie z kierowcą (autobusy). 3. Pojazdy samochodowe mające jeden rząd siedzeń, który oddzielony jest od części przeznaczonej do przewozu ładunków ścianą lub trwałą przegrodą: ■ klasyfikowane na podstawie przepisów o ruchu drogowym do podrodzaju: wielozadaniowy, van lub ■ z otwartą częścią przeznaczoną do przewozu ładunków. 4. Pojazdy samochodowe, które posiadają kabinę kierowcy z jednym rzędem siedzeń i nadwozie przeznaczone do przewozu ładunków jako konstrukcyjnie oddzielne elementy pojazdu. 5. Pojazdy specjalne spełniające warunki dla następujących przeznaczeń: ■ agregat elektryczny/spawalniczy, ■ do prac wiertniczych, ■ koparka, koparkospycharka, ■ ładowarka, ■ podnośnik do prac konserwacyjno-montażowych, ■ żuraw samochodowy. 6. Pojazdy samochodowe określone w przepisach rozporządzenia Ministra Finansów z 27 marca 2014 r. w sprawie pojazdów samochodowych uznawanych za wykorzystywane wyłącznie do działalności gospodarczej podatnika (Dz.U. poz. 407), tj. pojazdy specjalne o przeznaczeniu: ■ pogrzebowy albo ■ bankowóz typu A lub B – jeżeli pojazdy te mają jeden rząd siedzeń albo ich dopuszczalna masa całkowita jest większa niż 3 tony.	Pozostałe pojazdy samochodowe.

Do pierwszej grupy samochodów osobowych należą stanowiące własność podatników samochody osobowe niebędące składnikami majątku, o których mowa w art. 14 ust. 2 pkt 1 ustawy o PIT (czyli niebędące środkami trwałymi, składnikami majątku niezaliczonymi do środków trwałych ze względu na wartość początkową nieprzekraczającą 10 000 zł ani składnikami majątku niezaliczonymi do środków trwałych ze względu na przewidywany okres używania równy lub krótszy niż rok), które są częściowo wykorzystywane do celów związanych z działalnością gospodarczą prowadzoną przez podatnika. Z brzmienia art. 23 ust. 1 pkt 46 ustawy o PIT wynika, że do kosztów uzyskania przychodów zaliczać można jedynie:

1) 20% poniesionych wydatków z tytułu kosztów używania takich samochodów osobowych (przy czym kwota tych wydatków obejmuje także podatek VAT, który na

eprasa.pl 84d6e69903

podstawie art. 86a ust. 1 ustawy o VAT nie stanowi podatku naliczonego, oraz naliczony podatek VAT, w takiej części, w jakiej podatnikowi nie przysługuje obniżenie kwoty lub zwrot różnicy VAT – zob. art. 23 ust. 5a ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 5a ustawy o CIT);

2) 20% poniesionych składek na ubezpieczenie takich samochodów osobowych (więcej na temat rozliczania składek na ubezpieczenie samochodów osobowych w punkcie **1.2.1. Rozliczanie w kosztach uzyskania przychodów składek na ubezpieczenie samochodów osobowych**).

Tabela 3. Samochody osobowe stanowiące składniki majątku (art. 14 ust. 2 pkt 1 ustawy o PIT)

Lp.	Samochody osobowe stanowiące składniki majątku (podatnik PIT)
1	Samochody osobowe zaliczone do środków trwałych
2	Samochody osobowe przekazane do używania do końca 2017 r., które nie zostały zaliczone do środków trwałych ze względu na wartość początkową nieprzekraczającą 3500 zł (z wyłączeniem samochodów osobowych, których wartość początkowa nie przekraczała 1500 zł)
3	Samochody osobowe przekazane do używania od 1 stycznia 2018 r., które nie zostały zaliczone do środków trwałych ze względu na wartość początkową nieprzekraczającą 10 000 zł (z wyłączeniem samochodów osobowych, których wartość początkowa nie przekraczała 1500 zł)
4	Samochody osobowe, które nie zostały zaliczone do środków trwałych ze względu na przewidywany okres używania równy lub krótszy niż rok

Przykład 9

Podatnik używa na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej stanowiącego jego własność samochodu osobowego, który nie został zaliczony do środków trwałych (ani nie stanowi żadnego z pozostałych składników majątku wymienionych w art. 14 ust. 2 pkt 1 ustawy o PIT). W lipcu 2026 r. podatnik kupił paliwo do tego samochodu za 280 zł netto + 64,40 zł VAT, z czego odliczył 32,20 zł VAT. W tej sytuacji z tytułu zakupu paliwa podatnik może zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów 62,44 zł (280 zł + 32,20 zł = 312,20 zł; 312,20 zł × 20% = 62,44 zł).

Również na początku lipca 2026 r. podatnik kupił polisę OC dotyczącą tego samochodu za 920 zł. Z tytułu zakupu tej polisy podatnik może zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów 184 zł (920 zł × 20%).

Drugą grupę pojazdów samochodowych stanowią inne samochody osobowe niż należące do pierwszej ze wskazanych grup (w przypadku ustawy o PIT) oraz wszystkie samochody osobowe (w przypadku ustawy o CIT), które są używane w sposób mieszany (tj. częściowo wykorzystywane są na potrzeby prowadzonej przez podatnika działalności gospodarczej, częściowo zaś do celów niezwiązanych z działalnością

eprasa.pl 84d6e69903

gospodarczą podatnika). Z obecnie obowiązujących przepisów wynika, że w przypadku takich samochodów do kosztów uzyskania przychodów zaliczać można:

1) 75% poniesionych wydatków z tytułu kosztów używania takich samochodów (przy czym kwota tych wydatków obejmuje także podatek VAT, który na podstawie art. 86a ust. 1 ustawy o VAT nie stanowi podatku naliczonego, oraz naliczony podatek VAT, w takiej części, w jakiej podatnikowi nie przysługuje obniżenie kwoty lub zwrot różnicy VAT – zob. art. 23 ust. 5a ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 5a ustawy o CIT), gdyż 25% tych wydatków nie stanowi kosztów uzyskania przychodów (zob. art. 23 ust. 1 pkt 46a ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 1 pkt 51 ustawy o CIT);
2) składki na ubezpieczenie w części odpowiadającej wartości samochodu przyjętej dla celów ubezpieczenia, nieprzekraczającej 150 000 zł (zob. art. 23 ust. 1 pkt 47 ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 1 pkt 49 ustawy o CIT). Więcej na temat rozliczania składek na ubezpieczenie samochodów osobowych w punkcie **1.2.1. Rozliczanie w kosztach uzyskania przychodów składek na ubezpieczenie samochodów osobowych**.

Przykład 10

Podatnik używa w sposób mieszany (tj. częściowo na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej, częściowo na potrzeby prywatne) samochodu osobowego. W lipcu 2026 r. podatnik kupił paliwo do tego samochodu za 280 zł netto + 64,40 zł VAT, z czego odliczył 32,20 zł VAT. W tej sytuacji z tytułu zakupu paliwa do kosztów uzyskania przychodów podatnik może zaliczyć 234,15 zł (280 zł + 32,20 zł = 312,20 zł; 312,20 zł × 75% = 234,15 zł).

Również na początku lipca 2026 r. podatnik kupił polisę OC i AC dotyczącą tego samochodu za 2200 zł. Jeżeli wartość samochodu przyjęta dla celów ubezpieczenia nie przekracza 150 000 zł, koszt tej polisy podatnik może zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów. W przeciwnym razie do kosztów uzyskania przychodów podatnik może zaliczyć jedynie część składki (np. w przypadku wartości samochodu w wysokości 200 000 zł jest to kwota 1650 zł, gdyż 150 000 zł : 200 000 zł = 0,75, natomiast 2200 zł × 0,75 = 1650 zł).

Trzecią grupę pojazdów samochodowych stanowią inne samochody osobowe niż należące do pierwszej ze wskazanych grup (w przypadku ustawy o PIT) oraz wszystkie samochody osobowe (w przypadku ustawy o CIT), które są wykorzystywane wyłącznie do celów związanych z działalnością gospodarczą podatnika. Z przepisów wynika, że w przypadku takich samochodów do kosztów uzyskania przychodów zaliczać można:

1) całość wydatków z tytułu kosztów używania takich samochodów;
2) składki na ubezpieczenie w części odpowiadającej wartości samochodu przyjętej dla celów ubezpieczenia nieprzekraczającej 150 000 zł (zob. brzmienie art. 23 ust. 1 pkt 47 ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 1 pkt 49 ustawy o CIT). Więcej na temat rozliczania składek na ubezpieczenie samochodów osobowych

eprasa.pl 84d6e69903

w punkcie **1.2.1. Rozliczanie w kosztach uzyskania przychodów składek na ubezpieczenie samochodów osobowych**.

Wskazać przy tym należy, że warunkiem uznawania samochodów osobowych za wykorzystywane wyłącznie do celów związanych z działalnością gospodarczą jest co do zasady prowadzenie przez podatnika ewidencji przebiegu na potrzeby VAT (zob. art. 23 ust. 5f ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 5f ustawy o CIT). Wyjątek stanowi sytuacja, gdy na podstawie przepisów o VAT podatnik nie jest obowiązany do prowadzenia takiej ewidencji (np. w przypadku samochodów osobowych przeznaczonych wyłącznie do sprzedaży, jeżeli ich sprzedaż stanowi przedmiot działalności podatnika). Wyjątek ten nie ma jednak zastosowania, jeżeli brak obowiązku prowadzenia przez podatnika ewidencji przebiegu na potrzeby VAT wynika z tego, że kwotę podatku naliczonego od wydatków związanych z pojazdami samochodowymi oblicza on w 50% (zob. art. 23 ust. 5g ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 5g ustawy o CIT).

Przykład 11

Podatnik używa zaliczonego do środków trwałych samochodu osobowego wyłącznie do celów związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą i prowadzi dla tego samochodu ewidencję przebiegu, o której mowa w art. 86a ust. 4 ustawy o VAT. W lipcu 2026 r. podatnik kupił paliwo do tego samochodu za 280 zł netto + 64,40 zł VAT, z czego odliczył 64,40 zł VAT. W tej sytuacji z tytułu zakupu paliwa do kosztów uzyskania przychodów podatnik może zaliczyć 280 zł.

Również na początku lipca 2026 r. podatnik kupił polisę OC i AC dotyczącą tego samochodu za 2200 zł. Jeżeli wartość samochodu przyjęta dla celów ubezpieczenia nie przekracza 150 000 zł, koszt tej polisy podatnik może zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów. W przeciwnym razie do kosztów uzyskania przychodów podatnik może zaliczyć jedynie część składki (np. w przypadku wartości samochodu w wysokości 200 000 zł jest to kwota 1650 zł, gdyż 150 000 zł : 200 000 zł = 0,75, natomiast 2200 zł × 0,75 = 1650 zł).

Istnieją wątpliwości, czy omawiany warunek dotyczy tylko czynnych podatników, czy również tych, którzy nie są czynnymi podatnikami VAT (w tym korzystających ze zwolnienia podmiotowego z VAT). Organy podatkowe w kwestii tej reprezentują stanowisko korzystne dla podatników niebędących czynnymi podatnikami VAT.

Tytułem przykładu wskazać można interpretacje indywidualne Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 27 marca 2019 r. (sygn. 0112-KDIL3-3.4011.77.2019.1.MC), z 17 kwietnia 2020 r. (sygn. 0115-KDIT3.4011.20.2020.2.AWO) oraz z 10 lutego 2022 r. (sygn. 0115-KDIT3.4011.905.2021.4.JG). Jak czytamy w pierwszej z tych interpretacji:

MF *(...) nie musi prowadzić ewidencji przebiegu pojazdu podatnik, któremu nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego od wydatków z nimi związanych. A tak jest w przypadku podatników wykonujących czynności zwolnione z podatku od towarów i usług. Tak więc, skoro Wnioskodawczyni zamierza wykorzystywać samochód osobowy*

eprasa.pl 84d6e69903

tylko do działalności gospodarczej, może ujmować koszty używania w 100% w kosztach podatkowych i nie prowadzić ewidencji przebiegu pojazdu.

Przykład 12
Podatnik (lekarz), który nie jest zarejestrowany jako czynny podatnik VAT, wykorzystuje na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej samochód osobowy. W świetle stanowiska reprezentowanego przez organy podatkowe może on zaliczać koszty używania tego samochodu w całości do kosztów uzyskania przychodów bez konieczności prowadzenia ewidencji przebiegu pojazdu, o której mowa w art. 86a ust. 4 ustawy o VAT.

Należy pamiętać, że tylko w przypadku trzeciej ze wskazanych grup samochodów osobowych konieczne jest najczęściej prowadzenie ewidencji przebiegu. W przypadku pozostałych samochodów osobowych prowadzenie ewidencji przebiegu nie jest warunkiem zaliczania kosztów ich używania do podatkowych kosztów uzyskania przychodów.

Tabela 4. Koszty używania samochodów osobowych jako koszty podatkowe

Lp.	Rodzaj samochodu osobowego	Wysokość kosztów używania stanowiących koszty uzyskania przychodów	Podstawa prawna	Konieczność prowadzenia ewidencji przebiegu
1	2	3	4	5
1	Stanowiące własność podatników samochody osobowe niebędące składnikiem majątku, o którym mowa w art. 14 ust. 2 pkt 1 ustawy o PIT (tylko na gruncie PIT)	■ 20% poniesionych wydatków z tytułu kosztów używania takich samochodów osobowych, ■ 20% poniesionych składek na ubezpieczenie takich samochodów osobowych	art. 23 ust. 1 pkt 46 ustawy o PIT	NIE
2	■ inne samochody osobowe niż wskazane w pkt 1, które nie są wykorzystywane wyłącznie do celów związanych z działalnością gospodarczą podatnika (w przypadku PIT), ■ samochody osobowe, które nie są wykorzystywane wyłącznie do celów związanych z działalnością gospodarczą podatnika (w przypadku CIT)	■ 75% poniesionych wydatków z tytułu kosztów używania takich samochodów, gdyż 25% tych wydatków nie stanowi kosztów uzyskania przychodów, ■ składki na ubezpieczenie w części odpowiadającej wartości samochodu przyjętej dla celów ubezpieczenia nieprzekraczającej 150 000 zł	■ art. 23 ust. 1 pkt 46a i 47 ustawy o PIT ■ art. 16 ust. 1 pkt 49 i 51 ustawy o CIT	NIE

eprasa.pl 84d6e69903

1	2	3	4	5
3	■ inne samochody osobowe niż wskazane w pkt 1, które są wykorzystywane wyłącznie do celów związanych z działalnością gospodarczą podatnika (w przypadku PIT), ■ samochody osobowe, które są wykorzystywane wyłącznie do celów związanych z działalnością gospodarczą podatnika (w przypadku CIT)	■ 100% wydatków z tytułu kosztów używania takich samochodów, ■ składki na ubezpieczenie w części odpowiadającej wartości samochodu przyjętej dla celów ubezpieczenia nieprzekraczającej 150 000 zł	■ art. 23 ust. 1 pkt 47 ustawy o PIT ■ art. 16 ust. 1 pkt 49 ustawy o CIT	TAK (najczęściej)

Trzeba pamiętać, że do drugiej lub trzeciej ze wskazanych grup należą nie tylko samochody osobowe stanowiące własność podatników, ale również samochody osobowe użytkowane na podstawie umów leasingu, umów najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze (w tym na podstawie umów użyczenia). Jeżeli samochody te używane są w sposób mieszany (a więc należą do drugiej ze wskazanych grup), a opłata (w tym czynsz) z tytułu jednej z tych umów została skalkulowana w sposób obejmujący koszty eksploatacji samochodu osobowego, to ograniczenie wysokości wydatków stanowiących koszty uzyskania przychodów do 75% stosowane jest jedynie do tej części opłaty, która obejmuje koszty eksploatacji samochodu osobowego (zob. art. 23 ust. 3b ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 3b ustawy o CIT).

Przykład 13

Osoba fizyczna używa na potrzeby działalności gospodarczej wynajętego samochodu osobowego. Na początku lipca 2026 r. osoba ta kupiła paliwo do tego samochodu za 276 zł netto + 63,48 zł VAT i odliczyła połowę VAT z tytułu dokonanego zakupu, tj. 31,74 zł. Jeżeli osoba ta:

1) przedmiotowy samochód wykorzystuje wyłącznie do celów związanych ze swoją działalnością gospodarczą – z tytułu zakupu paliwa może zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów 307,74 zł (276 zł + 31,74 zł),
2) nie wykorzystuje tego samochodu wyłącznie do celów związanych ze swoją działalnością gospodarczą – z tytułu zakupu paliwa może zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów 230,81 zł (307,74 zł × 75%).

Wprowadzeniu wskazanych przepisów towarzyszyło dodanie przepisu określającego skutki ustalenia, że podatnik bezpodstawnie (niezgodnie ze stanem faktycznym) nie stosował ograniczenia wynikającego z art. 23 ust. 1 pkt 46a ustawy o PIT lub art. 16 ust. 1 pkt 51 ustawy o CIT. W takich przypadkach przepisy te są stosowane od daty rozpoczęcia używania przez podatnika danego samochodu osobowego (zob. art. 23 ust. 5h ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 5h ustawy o CIT). Konsekwencją tego będzie

eprasa.pl 84d6e69903

zmniejszenie kosztów uzyskania przychodów podatnika o 25% (tj. część, która nie stanowi kosztów uzyskania przychodów na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 46a ustawy o PIT lub art. 16 ust. 1 pkt 51 ustawy o CIT) zaliczonych do nich kosztów używania samochodu osobowego, poniesionych od dnia rozpoczęcia używania tego samochodu przez podatnika.

1.3. Rozliczanie w kosztach uzyskania przychodów składek na ubezpieczenie samochodów osobowych

Składki na ubezpieczenie samochodów osobowych należą do wydatków, których rozliczenie w kosztach uzyskania przychodów budzi w praktyce wiele wątpliwości. Wynika to przede wszystkim z odrębnych zasad dotyczących poszczególnych rodzajów ubezpieczeń oraz ograniczeń przewidzianych w przepisach podatkowych. Ze względu na specyfikę tych regulacji oraz liczne problemy interpretacyjne zagadnienie rozliczania składek na ubezpieczenie samochodów osobowych wymaga odrębnego omówienia. W niniejszym rozdziale przedstawiono zasady ujmowania tych wydatków w kosztach uzyskania przychodów oraz najważniejsze ograniczenia i wyjątki występujące w tym zakresie.

Kosztami uzyskania przychodów są koszty poniesione w celu osiągnięcia przychodów ze źródła przychodów lub w celu zachowania albo zabezpieczenia źródła przychodów, z wyjątkiem kosztów wymienionych jako niestanowiące kosztów uzyskania przychodów – art. 22 ust. 1 ustawy o PIT oraz art. 15 ust. 1 ustawy o CIT. Składki na ubezpieczenie samochodów wykorzystywanych na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej należą do kosztów ponoszonych w celu osiągnięcia przychodów ze źródła przychodów lub w celu zachowania albo zabezpieczenia źródła przychodów.

Niekiedy jednak możliwość zaliczania takich składek do kosztów uzyskania przychodów jest ograniczona. Przy czym ograniczenia te dotyczą wyłącznie składek na ubezpieczenie samochodów osobowych.

Powoduje to, że z punktu widzenia możliwości zaliczania do kosztów uzyskania przychodów składki na ubezpieczenie pojazdów samochodowych dzielą się na:

1) składki na ubezpieczenie samochodów osobowych – możliwość zaliczenia takich składek do kosztów uzyskania przychodów jest w niektórych przypadkach ograniczona,
2) składki na ubezpieczenie pozostałych pojazdów samochodowych – możliwość zaliczania takich składek do kosztów uzyskania przychodów nie jest w żaden sposób ograniczona.

Składki na ubezpieczenie samochodów osobowych stanowiących własność podatników i niebędących składnikami majątku, o których mowa w art. 14 ust. 2 pkt 1 ustawy o PIT

Z art. 23 ust. 1 pkt 46 ustawy o PIT wynika ograniczenie możliwości zaliczania do kosztów uzyskania przychodów składek na ubezpieczenie stanowiącego własność

eprasa.pl 84d6e69903

podatnika prowadzącego działalność gospodarczą samochodu osobowego, który nie jest składnikiem majątku, o jakim mowa w art. 14 ust. 2 pkt 1 ustawy o PIT. Składki takie mogą być zaliczane do kosztów uzyskania przychodów tylko w 20%, jeżeli ubezpieczany samochód jest przynajmniej częściowo wykorzystywany do celów związanych z działalnością gospodarczą prowadzoną przez podatnika.

Ograniczenie to ma zastosowanie, jeżeli łącznie są spełnione trzy warunki, tj.:

1) podatnik ponosi koszty składek na ubezpieczenie samochodu osobowego w rozumieniu art. 5a pkt 19a ustawy o PIT;
2) samochód ten stanowi własność podatnika; przyjmuje się, że warunek ten jest spełniony również wtedy, gdy samochód osobowy stanowi współwłasność podatnika;
3) samochód ten nie jest składnikiem majątku, o którym mowa w art. 14 ust. 2 pkt 1 ustawy o PIT, a więc nie jest:
   - zaliczony do środków trwałych podatnika,
   - składnikiem majątku o wartości początkowej przekraczającej 1500 zł, który nie został zaliczony do środków trwałych podatnika ze względu na wartość początkową nieprzekraczającą 10 000 zł,
   - składnikiem majątku, który nie został zaliczony do środków trwałych ze względu na przewidywany okres używania równy lub krótszy niż rok.

Przykład 14
Podatnik zapłacił składkę na ubezpieczenie OC swojego prywatnego samochodu osobowego o wartości 80 000 zł wykorzystywanego częściowo na potrzeby prowadzonej działalności. Samochód ten nie został przez podatnika zaliczony do środków trwałych. Kwota składki wyniosła 950 zł. W tej sytuacji, ze względu na brzmienie art. 23 ust. 1 pkt 46 ustawy o PIT, podatnik jest uprawniony do rozpoznania kosztu uzyskania przychodów w kwocie 190 zł (950 zł × 20%).

Omawiane ograniczenie ma zastosowanie do wszelkich składek na ubezpieczenie samochodu, w tym do składek na ubezpieczenie, których wysokość ustalana jest w oparciu o wartość samochodu, a więc składek na ubezpieczenie AC oraz GAP.

Przykład 15
Podatnik zapłacił składki na ubezpieczenie OC i AC samochodu osobowego o wartości 150 000 zł wykorzystywanego częściowo na potrzeby prowadzonej działalności. Samochód ten nie został przez podatnika zaliczony do środków trwałych. Łącznie kwota składek wyniosła 5200 zł. W tej sytuacji, ze względu na brzmienie art. 23 ust. 1 pkt 46 ustawy o PIT, podatnik jest uprawniony do rozpoznania kosztu uzyskania przychodów w kwocie 1040 zł (5200 zł × 20%).

eprasa.pl 84d6e69903

Składki na ubezpieczenie pozostałych samochodów osobowych

Na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 47 ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 1 pkt 49 ustawy o CIT nie uważa się za koszty uzyskania przychodów składek na ubezpieczenie samochodu osobowego (w przypadku PIT – innego niż określony w art. 23 ust. 1 pkt 46 ustawy o PIT, tj. innego niż samochód osobowy niebędący składnikiem majątku, o którym mowa w art. 14 ust. 2 pkt 1 ustawy o PIT) w wysokości przekraczającej ich część ustaloną w takiej proporcji, w jakiej kwota 150 000 zł pozostaje do wartości samochodu przyjętej dla celów ubezpieczenia. Ograniczenie to dotyczy wyłącznie składek na ubezpieczenie samochodów osobowych, dla których istotna jest wartość tych samochodów, a więc przede wszystkim składek na ubezpieczenie AC oraz GAP.

Według przytoczonych przepisów samochody osobowe (w przypadku ustawy o PIT – inne niż określone w art. 23 ust. 1 pkt 46 tej ustawy) dzielą się na:

1) samochody osobowe o wartości nieprzekraczającej 150 000 zł – w przypadku tych samochodów składki na ubezpieczenie mogą być zaliczane do kosztów uzyskania przychodów w całości,

Przykład 16
Podatnik zapłacił składkę na ubezpieczenie AC samochodu osobowego stanowiącego środek trwały w prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. Wartość samochodu przyjęta dla celów tego ubezpieczenia wynosi 138 000 zł. W tej sytuacji podatnik może zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów całą zapłaconą kwotę składki.

2) samochody osobowe o wartości przekraczającej 150 000 zł – w przypadku tych samochodów składki na ubezpieczenie mogą być zaliczane do kosztów uzyskania przychodów w części, w jakiej kwota 150 000 zł pozostaje do wartości samochodu przyjętej dla celów ubezpieczenia.

Przykład 17
Podatnik zapłacił składkę na ubezpieczenie AC samochodu osobowego stanowiącego środek trwały w prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. Wartość samochodu przyjęta dla celów tego ubezpieczenia wynosi 206 000 zł. W tej sytuacji podatnik może zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów 72,82% (gdyż 150 000 zł : 206 000 zł to w przybliżeniu 0,7282, a więc 72,82%) zapłaconej kwoty składki.

Omawiane ograniczenie nie ma natomiast zastosowania do składek na ubezpieczenie samochodów osobowych, dla których wartość samochodów jest nieistotna. W szczególności dotyczy to składek na ubezpieczenie OC, NNW, assistance, szyb czy ochrony zniżek. Do takich składek nie ma również zastosowania ograniczenie przewidziane w art. 23 ust. 1 pkt 46a ustawy o PIT oraz w art. 16 ust. 1 pkt 51 ustawy o CIT. Przepisy te stanowią, że nie uważa się za koszty uzyskania przychodów 25% poniesionych wydatków z tytułu kosztów używania samochodu osobowego na potrzeby działalności gospodarczej, jeżeli samochód osobowy jest wykorzystywany również do celów

eprasa.pl 84d6e69903

niezwiązanych z działalnością gospodarczą prowadzoną przez podatnika. Kosztów ubezpieczenia nie można uznać za koszty używania samochodu osobowego. W konsekwencji koszty składek za te ubezpieczenia mogą być zaliczane do kosztów uzyskania przychodów w całości. Potwierdzają to w udzielanych wyjaśnieniach organy podatkowe. Przykładem mogą być interpretacje indywidualne Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 23 maja 2019 r. (sygn. 0111-KDIB1-1.4010.78.2019.3.BS), z 29 października 2019 r. (sygn. 0111-KDIB2-3.4010.286.2019.3.APA), z 24 lipca 2020 r. (sygn. 0113-KDIPT2-1.4011.428.2020.3.MD), z 19 grudnia 2024 r. (sygn. 0114-KDIP2--2.4010.550.2024.2.SJ), z 11 grudnia 2025 r. (sygn. 0114-KDIP3-2.4011.895.2025.3.MG) oraz z 15 stycznia 2026 r. (sygn. 0115-KDIT3.4011.870.2025.4.DP). Jak czytamy w przedostatniej ze wskazanych interpretacji:

MF *(...) z uwagi na treść art. 16 ust. 1 pkt 49 należy uznać, że przepis ten limituje tylko takie składki na ubezpieczenie, których wysokość jest uzależniona od wartości samochodu przyjętej dla celów ubezpieczenia. Taka sytuacja ma miejsce w przypadku składek na ubezpieczenie AC. (...) Dla pozostałych ubezpieczeń wartość samochodu nie jest istotna, w związku z czym przedmiotowe ograniczenie nie znajdzie do nich zastosowania. Odnosząc powyższe do przedstawionego przez Państwa stanu faktycznego, do kosztów uzyskania przychodów będą mogli Państwo zaliczyć:*

- *koszty ubezpieczenia OC, NNW, assistance – w pełnej wysokości;*
- *koszty ubezpieczenia AC – z uwzględnieniem limitu wynikającego z art. 16 ust. 1 pkt 49 ustawy o CIT, z wykorzystaniem proporcji.*

Przykład 18

Podatnik zapłacił składkę na ubezpieczenie OC samochodu osobowego stanowiącego środek trwały w prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. Wartość samochodu wynosi 210 000 zł. Mimo tego podatnik jest uprawniony do zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów całej zapłaconej kwoty składki.

Omówione zasady mają zastosowanie nie tylko do samochodów osobowych stanowiących środki trwałe, ale również do samochodów osobowych użytkowanych na podstawie umów leasingu, najmu, dzierżawy lub umów o podobnym charakterze.

W szczególności do składek na ubezpieczenie takich samochodów nie stosuje się ograniczeń wynikających z art. 23 ust. 1 pkt 47a ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 1 pkt 49a ustawy o CIT. Na podstawie tych przepisów nie uważa się za koszty uzyskania przychodów dotyczących samochodu osobowego opłat wynikających z umowy leasingu, umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze, w wysokości przekraczającej ich część ustaloną w takiej proporcji, w jakiej kwota:

- 100 000 zł, gdy emisja CO_2 silnika spalinowego samochodu osobowego, określona na podstawie danych zawartych w centralnej ewidencji pojazdów, jest równa lub wyższa niż 50 g/km, albo

eprasa.pl 84d6e69903

- 150 000 zł, gdy emisja CO_2 silnika spalinowego samochodu osobowego, określona na podstawie danych zawartych w centralnej ewidencji pojazdów, jest niższa niż 50 g/km

– pozostaje do wartości samochodu osobowego będącego przedmiotem tej umowy.

Powyższe przepisy nie mają bowiem zastosowania do składek na ubezpieczenie samochodu osobowego, co wprost zapisano w ich treści.

Powoduje to, że składki na ubezpieczenie samochodów osobowych płacone jako opłaty wynikające z umów leasingu, najmu, dzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze mogą być przez podatników zaliczane do kosztów uzyskania przychodów bez uwzględniania proporcji wynikającej z art. 23 ust. 1 pkt 47a ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 1 pkt 49a ustawy o CIT. Składki takie:

1) stanowią koszty uzyskania przychodów z uwzględnieniem ograniczenia przewidzianego w art. 23 ust. 1 pkt 47 ustawy o PIT lub art. 16 ust. 1 pkt 49 ustawy o CIT – w odniesieniu do składek na ubezpieczenie samochodów osobowych, dla których istotna jest wartość tych samochodów, a więc przede wszystkim w przypadku składek na ubezpieczenie AC oraz GAP,
2) stanowią koszty uzyskania przychodów w całości – w przypadku pozostałych składek na ubezpieczenie.

Przykład 19
Podatnik użytkuje na podstawie umowy leasingu samochód osobowy napędzany silnikiem spalinowym, którego emisja CO_2 wynosi 100 g/km. Ponieważ wynikająca z umowy leasingu wartość tego samochodu przekracza 100 000 zł, podatnik części kapitałowe rat leasingowych zalicza do kosztów uzyskania przychodów tylko w części ze względu na brzmienie art. 23 ust. 1 pkt 47a ustawy o PIT.
Podatnik ten zapłacił składkę na ubezpieczenie OC tego samochodu. Składka ta stanowi koszt uzyskania przychodów podatnika w całości, niezależnie od wartości samochodu.
Podatnik ten zapłacił również składkę na ubezpieczenie AC tego samochodu. Składka ta stanowi koszt uzyskania przychodów podatnika w całości, jeżeli przyjęta dla celów tego ubezpieczenia wartość samochodu nie przekracza 150 000 zł. W przeciwnym razie składka ta stanowi koszt uzyskania przychodów podatnika w części, w jakiej kwota 150 000 zł pozostaje do wartości samochodu przyjętej dla celów ubezpieczenia.

Podsumowując:

1. Podatnicy PIT prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą, którzy wykorzystują w niej swój prywatny samochód osobowy, mogą zaliczyć do kosztów podatkowych 20% składek płaconych za jego ubezpieczenie. Zasada ta dotyczy zarówno składek płaconych za ubezpieczenia, które są zależne od wartości samochodu (np. ubezpieczenie AC), jak i tych, które od wartości samochodu nie zależą (np. ubezpieczenie OC).

eprasa.pl 84d6e69903

2. Podatnik PIT lub CIT ubezpieczający samochód osobowy, który jest jego środkiem trwałym albo został przez niego wzięty w leasing, najem czy dzierżawę, może rozliczać w kosztach składki ubezpieczeniowe:
   - w pełnej wysokości – jeżeli dotyczą one ubezpieczenia, które nie jest uzależnione od wartości samochodu (np. ubezpieczenia OC),
   - z uwzględnieniem ograniczeń przewidzianych w art. 23 ust. 1 pkt 47 ustawy o PIT lub art. 16 ust. 1 pkt 49 ustawy o CIT – jeżeli dotyczą one ubezpieczenia zależnego od wartości samochodu (np. ubezpieczenia AC i GAP).

1.4. Opłaty wynikające z umów leasingu, umów najmu, umów dzierżawy oraz umów o podobnym charakterze, których przedmiotem są samochody osobowe

Do końca 2025 r. podatnicy nie mogli zaliczać do kosztów podatkowych opłat dotyczących samochodu osobowego wynikających z umowy leasingu, najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze, z wyjątkiem opłat z tytułu składek na ubezpieczenie samochodu osobowego, w wysokości przekraczającej ich część ustaloną w takiej proporcji, w jakiej kwota 150 000 zł (225 000 zł, jeżeli był to pojazd elektryczny lub pojazd napędzany wodorem – zob. art. 23 ust. 5e ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 5e ustawy o CIT) pozostaje do wartości samochodu osobowego będącego przedmiotem tej umowy (art. 23 ust. 1 pkt 47a ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 1 pkt 49a ustawy o CIT).

Od 1 stycznia 2026 r. przepisy w tym zakresie uległy zmianie. Obecnie podatnicy nie mogą zaliczać do kosztów podatkowych opłat z tytułu wymienionych wcześniej umów, z wyjątkiem składek na ubezpieczenie samochodu, w wysokości przekraczającej ich część ustaloną w proporcji, w jakiej kwota:

- 150 000 zł pozostaje do wartości samochodu osobowego będącego przedmiotem tej umowy – w przypadku samochodu osobowego, w którym emisja CO_2 silnika spalinowego wynosi mniej niż 50 g/km,
- 100 000 zł pozostaje do wartości samochodu osobowego będącego przedmiotem tej umowy – w przypadku samochodu osobowego, w którym emisja CO_2 silnika spalinowego jest równa lub wyższa niż 50 g/km.

W 2026 r. nie zmieniły się – analogicznie jak w przypadku amortyzacji – limity opłat z tytułu umowy leasingu (najmu, dzierżawy) lub innej umowy o podobnym charakterze samochodów osobowych będących pojazdami elektrycznymi albo pojazdami napędzanymi wodorem. Dla takich pojazdów limit ten nadal wynosi 225 000 zł.

W najtrudniejszej sytuacji znajdują się podatnicy, którzy w prowadzonej działalności gospodarczej wykorzystują spalinowe samochody osobowe emitujące CO_2 na poziomie równym lub wyższym niż 50 g/km. W przypadku tego rodzaju pojazdów limit

eprasa.pl 84d6e69903

opłat z tytułu leasingu operacyjnego, najmu, dzierżawy, które będą mogły być zaliczane do kosztów podatkowych, został obniżony ze 150 000 zł do 100 000 zł.

Przykład 20
Na początku stycznia 2026 r. podatnik zawarł umowę leasingu samochodu osobowego o wartości 180 000 zł. Jeżeli jest to:
1) samochód elektryczny lub napędzany wodorem – opłaty leasingowe dotyczące tego samochodu mogą być zaliczane do kosztów uzyskania przychodów w całości,
2) samochód spalinowy, dla którego emisja CO_2 silnika spalinowego jest niższa niż 50 g/km – opłaty leasingowe dotyczące tego samochodu mogą być zaliczane do kosztów uzyskania przychodów w 83,33% (gdyż 150 000 zł : 180 000 zł to w przybliżeniu 0,8333, co odpowiada 83,33%),
3) samochód spalinowy, dla którego emisja CO_2 silnika spalinowego jest równa lub wyższa niż 50 g/km – opłaty leasingowe dotyczące tego samochodu mogą być zaliczane do kosztów uzyskania przychodów w 55,56% (gdyż 100 000 zł : 180 000 zł to w przybliżeniu 0,5556, co odpowiada 55,56%).

Z przepisów przejściowych nie wynika przy tym, aby obniżony limit nie dotyczył opłat będących rezultatem umów leasingu, najmu, dzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze zawartych przed 1 stycznia 2026 r. W konsekwencji nowy limit obowiązuje również w przypadku opłat dotyczących samochodów użytkowanych na podstawie takich umów zawartych przed 1 stycznia 2026 r.

To oznacza, że podatnicy, którzy w 2025 r. posiadali w leasingu operacyjnym, najmie albo dzierżawie spalinowe samochody osobowe, mogli rozliczać opłaty związane z tymi umowami na starych zasadach tylko do 31 grudnia 2025 r. Od 1 stycznia 2026 r. muszą na nowo ustalić wysokość opłat, które będą mogli zaliczać do kosztów podatkowych. Problem ten nie dotyczy samochodów elektrycznych i napędzanych wodorem, gdyż, jak wcześniej wspomniano, dla takich samochodów limit się nie zmieni. Podatnicy, którzy w 2026 r. wezmą spalinowe samochody osobowe w leasing operacyjny, najem albo dzierżawę, są zobowiązani stosować nowe limity opłat.

Przykład 21
Podatnik użytkuje na podstawie zawartej w marcu 2025 r. umowy najmu długoterminowego spalinowy samochód osobowy o wartości 140 000 zł. Emisja CO_2 silnika tego samochodu wynosi 83 g/km. W tej sytuacji od 1 stycznia 2026 r. opłaty z tytułu najmu tego samochodu mogą być przez podatnika zaliczane do kosztów uzyskania przychodów tylko w 71,43% (gdyż 100 000 zł : 140 000 zł to w przybliżeniu 0,7143, co odpowiada 71,43%).

Zastrzec jednak należy, że ograniczenie to dotyczy wyłącznie części opłat, które stanowią spłatę wartości samochodu osobowego (zob. art. 23 ust. 5c ustawy o PIT oraz

eprasa.pl 84d6e69903

art. 16 ust. 5c ustawy o CIT). Ograniczenie to nie dotyczy zatem części odsetkowej opłat wynikających ze wskazanych umów.

Przykład 22
W sierpniu 2026 r. podatnik zawrze umowę leasingu operacyjnego spalinowego samochodu osobowego (niebędącego pojazdem elektrycznym ani pojazdem napędzanym wodorem), dla którego emisja CO_2 silnika spalinowego jest niższa niż 50 g/km, o wartości 250 000 zł. W takim przypadku do kosztów uzyskania przychodów podatnik będzie mógł zaliczać:
1) 60% części kapitałowej opłat leasingowych (150 000 zł : 250 000 zł = 0,60, czyli 60%),
2) całość części odsetkowej opłat leasingowych.

Wspomniane ograniczenie nie dotyczy także części opłat wynikających z umów leasingu, umów najmu, umów dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze stanowiących opłaty z tytułu składek na ubezpieczenie samochodu osobowego. Jednakże do opłat takich mają zastosowanie przepisy art. 23 ust. 1 pkt 47 ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 1 pkt 49 ustawy o CIT, a w konsekwencji stanowią one koszty uzyskania przychodów tylko w części odpowiadającej wartości samochodu przyjętej dla celów ubezpieczenia, nieprzekraczającej 150 000 zł (wniosek ten nie jest jednak oczywisty).

Przykład 23
Wróćmy do poprzedniego przykładu (22) i załóżmy, że częścią opłat leasingowych są opłaty z tytułu składek na ubezpieczenie samochodu osobowego, natomiast wartość samochodu przyjęta dla celów ubezpieczenia to 200 000 zł. Zdaniem redakcji do kosztów uzyskania przychodów podatnik będzie mógł zaliczać:
1) 60% części kapitałowej opłat leasingowych, z wyłączeniem ich części stanowiącej opłaty z tytułu składek na ubezpieczenie samochodu osobowego,
2) 75% (150 000 zł : 200 000 zł = 0,75, czyli 75%) części kapitałowej opłat leasingowych stanowiących opłaty z tytułu składek na ubezpieczenie samochodu osobowego,
3) całość części odsetkowej opłat leasingowych.

Istnieją przy tym wątpliwości, czy stosując art. 23 ust. 1 pkt 47a ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 1 pkt 49a ustawy o CIT z wartości samochodu osobowego należy wyłączać podlegający odliczeniu VAT. Z wyjaśnień udzielanych przez organy podatkowe wynika, że tak. Tytułem przykładu wskazać można interpretacje indywidualne Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 27 maja 2019 r. (sygn. 0114-KDIP2-2.4010.105.2019.1.AG), z 4 października 2019 r. (sygn. 0111-KDIB2-1.4010.339.2019.2.AT) oraz z 28 listopada 2019 r. (sygn. 0115-KDIT2-3.4011.412.2019.4.MK). Jak czytamy w drugiej z tych interpretacji:

eprasa.pl 84d6e69903

MF *(...) wartość samochodu, o której mowa w art. 16 ust. 1 pkt 49a ustawy o CIT należy określić mając na względzie art. 16 ust. 5a ustawy o CIT, z którego wynika, że obejmuje ona również podatek od towarów i usług, który zgodnie z przepisami o podatku od towarów i usług nie stanowi podatku naliczonego, oraz naliczony podatek od towarów i usług, w tej części, w której zgodnie z przepisami o podatku od towarów i usług podatnikowi nie przysługuje obniżenie kwoty lub zwrot różnicy podatku od towarów i usług.*

Przykład 24
Podatnik będący osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą wziął w leasing spalinowy samochód osobowy, dla którego emisja CO_2 silnika spalinowego jest niższa niż 50 g/km, o wartości 180 000 zł netto/221 400 zł brutto. Z faktur leasingowych podatnik jest uprawniony do odliczania 50% kwot podatku VAT. W świetle stanowiska reprezentowanego przez organy podatkowe na potrzeby stosowania art. 23 ust. 1 pkt 47a ustawy o PIT wartość tego samochodu to 200 700 zł (180 000 zł + 41 400 zł × 50%), co oznacza, że do kosztów uzyskania przychodów podatnik może zaliczać 74,74% (gdyż 150 000 zł : 200 700 zł to w przybliżeniu 0,7474, czyli 74,74%) opłat wynikających z umowy leasingu (a precyzyjniej 74,74% wynikających z leasingu opłat netto powiększonych o 50% VAT, których podatnik VAT nie może odliczyć).

Omawiane ograniczenie dotyczy również opłat wynikających z umów najmu, dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze, które często zawierane są na krótkie okresy. W takich przypadkach zawierane umowy często nie określają wartości samochodu osobowego, którego dotyczą. Dlatego też istnieje przepis stanowiący, że gdy umowa najmu, dzierżawy lub inna umowa o podobnym charakterze została zawarta na okres krótszy niż 6 miesięcy, przez wartość samochodu na użytek omawianych przepisów rozumie się wartość przyjętą dla celów ubezpieczenia (zob. art. 23 ust. 5d ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 5d ustawy o CIT).

Zgodnie z wyjaśnieniami udzielonymi przez organy podatkowe wynikające z przepisów art. 23 ust. 1 pkt 47a ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 1 pkt 49a ustawy o CIT ograniczenie wysokości kosztów uzyskania przychodów dotyczyć może również opłat za przejęcie umowy leasingu. Potwierdzają to w udzielanych wyjaśnieniach organy podatkowe, czego przykładem mogą być interpretacje indywidualne Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z: 17 lipca 2020 r. (sygn. 0112-KDIL2-2.4011.422.2020.2.KP), 9 czerwca 2022 r. (sygn. 0114-KDIP2-2.4011.252.2022.1.SP).

Przy czym w przypadkach takich wartością samochodu osobowego na potrzeby stosowania omawianych przepisów jest wartość wynikająca z przejętej umowy leasingu. Jak czytamy w interpretacji indywidualnej Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 9 czerwca 2022 r. (sygn. 0114-KDIP2-2.4011.252.2022.1.SP):

MF *(...) nowy korzystający, rozliczając koszty podatkowe z tytułu przejętej umowy leasingowej, jest zobowiązany do stosowania limitu, zgodnie z art. 23 ust. 1*

eprasa.pl 84d6e69903

pkt 47a ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, który ustala się na podstawie wartości samochodu osobowego, będącego przedmiotem umowy (czyli, mimo że przejmuje umowę leasingu w trakcie jej trwania, to limit odnosi się do wartości samochodu z pierwotnego brzmienia umowy leasingu).

1.5. Straty oraz koszty remontów powypadkowych samochodów nieobjętych ubezpieczeniem dobrowolnym

Na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 48 ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 1 pkt 50 ustawy o CIT nie uważa się za koszty uzyskania przychodów strat powstałych w wyniku utraty lub likwidacji samochodów oraz kosztów ich remontów powypadkowych, jeżeli samochody nie były objęte ubezpieczeniem dobrowolnym. Oznacza to (*a contrario*), że do kosztów uzyskania przychodów mogą być zaliczane tylko straty powstałe w wyniku utraty lub likwidacji samochodów objętych ubezpieczeniem dobrowolnym oraz koszty remontów powypadkowych takich samochodów.

Ubezpieczeniami dobrowolnymi, których istnienie pozwala podatnikom na zaliczanie do kosztów uzyskania przychodów strat powstałych w wyniku utraty lub likwidacji samochodów oraz kosztów ich remontów, są przede wszystkim ubezpieczenia AC. Kwestią sporną jest, czy ubezpieczeniami takimi są również ubezpieczenia NNW (Dyrektor Izby Skarbowej w Poznaniu w interpretacji indywidualnej z 14 stycznia 2010 r., sygn. ILPB3/423-954/09-3/DS, uznał, że tak, z kolei Dyrektor Izby Skarbowej w Warszawie w interpretacji indywidualnej z 31 grudnia 2013 r., sygn. IPPB3/423-856/13-2/GJ, uznał, że nie).

Przepisy podatkowe nie definiują pojęcia „wypadek". Jak wynika ze „Słownika języka polskiego" pod redakcją prof. M. Szymczaka (Warszawa 2002) – „wypadek" oznacza „nieszczęśliwe zdarzenie, które spowodowało straty materialne, w którym ktoś ucierpiał, został okaleczony lub poniósł śmierć, katastrofa". Określenie „nieszczęśliwe zdarzenie" powoduje, zdaniem redakcji, że za wypadki można uznać tylko takie zdarzenia, które nastąpiły na skutek działań nieumyślnych. Umyślne działania nie mogą być, zdaniem redakcji, uznane za „wypadki". W konsekwencji wyłączenie możliwości zaliczania do kosztów uzyskania przychodów kosztów remontów powypadkowych samochodów, które nie są objęte ubezpieczeniem dobrowolnym, nie ma zastosowania w przypadku napraw samochodów będących następstwem aktów wandalizmu (działań niewątpliwie umyślnych).

Należy zwrócić uwagę, że w omawianych przepisach mowa jest o „samochodach", a nie o „pojazdach samochodowych". W związku z tym przyjmuje się, że nie mają one zastosowania do ciągników siodłowych. Potwierdzają to organy podatkowe w udzielanych wyjaśnieniach, czego przykładem może być interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie z 31 grudnia 2013 r. (sygn. IPPB3/423-856/13-2/GJ) czy interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Poznaniu z 21 marca 2014 r. (sygn. ILPB3/423-597/13-4/PR).

eprasa.pl 84d6e69903

1.6. Udostępnienie samochodu służbowego pracownikowi

Samochody służbowe w firmie oddawane do dyspozycji pracownika w celach służbowych, prywatnych lub służbowo-prywatnych to coraz powszechniejsza praktyka, korzystna także z punktu widzenia pracodawcy. Auto służbowe jako narzędzie pracy ułatwia logistycznie pracę na odpowiednich stanowiskach, a także (w przypadku samochodów udostępnianych również w celach prywatnych) stanowi swoisty pozapłacowy bonus dla pracownika (głównie kadry zarządzającej). W praktyce pojawia się wiele wątpliwości, w jaki sposób rozliczać wydatki związane z użytkowaniem pojazdów służbowych w celach prywatnych.

1.6.1. Koszty używania samochodów służbowych udostępnianych pracownikom na cele prywatne

Samochody służbowe są często udostępniane pracownikom podatników do korzystania w celach prywatnych. Udostępnianie takie może mieć charakter odpłatny lub nieodpłatny. W obu tych przypadkach koszty używania samochodów służbowych mogą być zaliczane do podatkowych kosztów uzyskania przychodów (zob. przykładowo dotyczącą kosztów używania samochodów udostępnionych pracownikom odpłatnie interpretację indywidualną Dyrektora Izby Skarbowej w Łodzi z 31 lipca 2014 r., sygn. IPTPB3/423-131/14-4/KJ, czy dotyczącą kosztów używania samochodów udostępnionych pracownikom nieodpłatnie interpretację indywidualną Dyrektora Izby Skarbowej w Katowicach z 28 kwietnia 2016 r., sygn. IBPB-1-2/4510-383/16/BKD).

Zauważyć jednak należy, że obowiązują przepisy ograniczające wysokość kosztów używania samochodów osobowych jako kosztów uzyskania przychodów, w tym przepis wyłączający możliwość zaliczania do kosztów uzyskania przychodów 25% poniesionych wydatków używania samochodów osobowych na potrzeby prowadzonej przez podatnika działalności gospodarczej, jeżeli samochód osobowy jest wykorzystywany również do celów niezwiązanych z działalnością gospodarczą prowadzoną przez podatnika (zob. art. 23 ust. 1 pkt 46a ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 1 pkt 51 ustawy o CIT).

Wydaje się zatem, że udostępnianie samochodów osobowych pracownikom do celów prywatnych (zarówno odpłatne, jak i nieodpłatne) należy uznać za ich wykorzystywanie do celów niezwiązanych z działalnością gospodarczą prowadzoną przez podatnika. W konsekwencji do kosztów uzyskania przychodów zaliczane może być co do zasady jedynie 75% wydatków na używanie tych samochodów.

1.6.2. Samochód służbowy wykorzystywany w celach prywatnych a przychód pracownika

Pracodawcy są zobowiązani – zarówno do celów podatkowych, jak i naliczania składek ZUS – rozpoznawać przychody pracowników z tytułu nieodpłatnego lub częściowo odpłatnego używania samochodów służbowych do celów prywatnych.

eprasa.pl 84d6e69903

Jeżeli pracodawca umożliwia pracownikowi korzystanie z samochodu służbowego do celów prywatnych, to u pracownika powstaje przychód ze stosunku pracy z tytułu nieodpłatnych świadczeń, który pracodawca powinien doliczyć do zwykłych przychodów ze stosunku pracy osiąganych przez pracownika, a w konsekwencji uwzględnić przy potrącaniu zaliczek na podatek dochodowy (art. 12 ust. 1 ustawy o PIT). Przepisy określające zryczałtowaną wysokość przychodów pracowników za użytkowanie samochodu służbowego do celów prywatnych są zawarte w art. 12 ust. 2a–2c ustawy o PIT. Ich wysokość jest uzależniona od mocy silnika, tj. w zależności od mocy silnika przychód z tytułu wykorzystywania samochodu służbowego do celów prywatnych wynosi:

- 250 zł miesięcznie (8,33 zł za każdy dzień wykorzystywania pojazdu do celów prywatnych) dla samochodów:
  - o mocy silnika do 60 kW,
  - elektrycznych lub napędzanych wodorem;
- 400 zł miesięcznie (13,33 zł za każdy dzień wykorzystywania pojazdu do celów prywatnych) dla wszystkich innych samochodów niż wymienione wyżej.

Kwoty dzienne są uwzględniane, jeżeli samochody są wykorzystywane przez pracowników do celów prywatnych tylko przez część miesiąca (np. ze względu na urlop pracownika lub fakt, że nie może on korzystać z samochodu do celów prywatnych w dni wolne od pracy – w przypadku garażowania auta w siedzibie pracodawcy).

Schemat. Zasady korzystania z samochodu służbowego

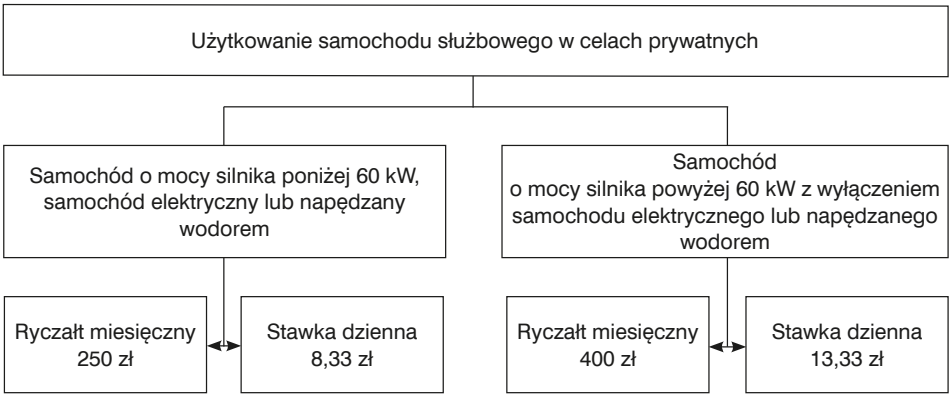

Organy podatkowe potwierdzają przy tym, że po stronie pracownika nie powstaje przychód, jeżeli samochody są przez pracowników wykorzystywane wyłącznie na cele służbowe. Potwierdził to Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z 4 lutego 2021 r., sygn. 0114-KDIP3-2.4011.788.2020.2.AK, w której czytamy:

MF *(...) Pracownik otrzymując samochód służbowy podpisuje Protokół przekazania samochodu służbowego i zobowiązuje się tym samym do przestrzegania*

eprasa.pl 84d6e69903

powyższych regulaminów i umowy. Związek podkreśla, że w odniesieniu do pojazdów samochodowych nie istnieje możliwość ich użycia również do celów niezwiązanych z działalnością Związku, w szczególności do celów prywatnych pracowników. Nie istnieje możliwość nawet tylko jednorazowego użycia pojazdu do celów prywatnych przez pracownika. Przenosząc powyższe na grunt przedstawionego stanu faktycznego i zdarzenia przyszłego należy stwierdzić, że udostępnienie pracownikom samochodów służbowych dla celów wykonywania zadań zleconych w ramach, w szczególności, np. umowy o prace, bez możliwości wykorzystywania samochodu służbowego do celów prywatnych, po stronie pracowników nie skutkuje powstaniem przychodu z tytułu nieodpłatnego świadczenia, o którym mowa w art. 12 ust. 2a ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, o ile rzeczywiście samochód jest/będzie wykorzystywany wyłącznie w celach służbowych.

Biorąc pod uwagę powyższe, należy stwierdzić, że oddanie do dyspozycji pracownika samochodu służbowego, wyłącznie w celu realizacji zadań służbowych przez tego pracownika, nie skutkuje powstaniem przychodu pracownika, o którym mowa w art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. W konsekwencji po stronie Wnioskodawcy jako płatnika nie powstanie obowiązek odprowadzenia zaliczek z tytułu podatku dochodowego.

1.6.2.1. Nieodpłatne korzystanie z firmowego auta – ryczałtowy przychód pracownika

Korzystanie przez pracownika w celach prywatnych ze służbowego samochodu, udostępnionego przez pracodawcę nieodpłatnie, powoduje uzyskanie przez pracownika przychodu z nieodpłatnie otrzymanych świadczeń, którego wartość należy doliczyć do przychodów ze stosunku pracy.

Wartość tego przychodu zakład pracy, będący płatnikiem PIT, ustala w formie miesięcznego ryczałtu, którego wysokość – uzależniona od mocy silnika – wynosi 250 zł lub 400 zł. Z art. 12 ust. 2a ustawy o PIT wynika, że wartość pieniężną nieodpłatnego świadczenia przysługującego pracownikowi z tytułu wykorzystywania samochodu służbowego do celów prywatnych ustala się w wysokości:

1) 250 zł miesięcznie – dla samochodów o mocy silnika poniżej 60 kW oraz elektrycznych lub napędzanych wodorem,
2) 400 zł miesięcznie – dla samochodów o mocy silnika powyżej 60 kW, z wyłączeniem samochodów elektrycznych i samochodów napędzanych wodorem.

Przychód w tej wysokości należy ustalić wtedy, gdy pracownik przez cały miesiąc wykorzystuje samochód do celów prywatnych i nie zwraca pracodawcy żadnych kwot z tego tytułu. Przy czym na wartość miesięcznego ryczałtu, stanowiącego przychód pracownika, nie wpływa ani rodzaj samochodu lub jego marka, ani liczba faktycznie przejechanych kilometrów. Dla ustalenia wartości przychodu nie ma znaczenia, czy pracownik korzystał z samochodu osobowego czy np. z dostawczego lub ciężarowego

eprasa.pl 84d6e69903

(znaczenie ma tylko moc silnika). Na wysokość ryczałtu nie wpływa także to, czy pracownik danego dnia, w którym korzystał z firmowego auta, przejechał faktycznie 5 km w celach prywatnych czy 500 km.

Przykład 25
Pracodawca umożliwia pracownikowi nieodpłatne wykorzystywanie do celów prywatnych samochodu służbowego o mocy silnika 58 kW. Pracownik co miesiąc uzyskuje z tego tytułu przychód z nieodpłatnych świadczeń w kwocie 250 zł. Z art. 12 ust. 2b ustawy o PIT wynika, że w przypadku wykorzystywania samochodu służbowego do celów prywatnych przez część miesiąca wartość świadczenia ustala się za każdy dzień wykorzystywania samochodu do celów prywatnych w wysokości 1/30 miesięcznego ryczałtu w kwocie 250 zł lub 400 zł. Wobec tego stawka za jeden dzień wykorzystywania samochodu do celów prywatnych, w zależności od mocy silnika, wynosi odpowiednio 8,33 zł (250 zł × 1 : 30) lub 13,33 zł (400 zł × 1 : 30).

Tabela 5. Wartość miesięcznego zryczałtowanego przychodu uzyskanego przez pracownika w związku z wykorzystywaniem firmowego auta do celów prywatnych

Samochód służbowy	Wartość ryczałtu przysługująca za:	
	cały miesiąc wykorzystywania samochodu służbowego do celów prywatnych	część miesiąca, w którym samochód był wykorzystywany do celów prywatnych
o mocy silnika niższej niż 60 kW, elektryczny lub napędzany wodorem	250 zł	stawka dzienna ryczałtu = 250 zł × 1 : 30 = 8,33 zł wartość ryczałtu = 8,33 zł × liczba dni wykorzystywania samochodu do celów prywatnych
o mocy silnika powyżej 60 kW, z wyłączeniem samochodu elektrycznego lub samochodu napędzanego wodorem	400 zł	stawka dzienna ryczałtu = 400 zł × 1 : 30 = 13,33 zł wartość ryczałtu = 13,33 zł × liczba dni wykorzystywania samochodu do celów prywatnych

Przykład 26
Pracownik, który przeprowadzał w swoim domu remont, poprosił pracodawcę o wypożyczenie na kilka dni firmowego samochodu dostawczego w celu dowozu potrzebnych materiałów budowlanych. Pracodawca wyraził zgodę i na 4 dni nieodpłatnie użyczył pracownikowi auto. Moc silnika w tym samochodzie przekracza 60 kW. U pracownika w miesiącu użyczenia samochodu powstał przychód podatkowy w wysokości 53,32 zł (13,33 zł × 4 dni).

eprasa.pl 84d6e69903

WAŻNE! W celu prawidłowego ustalenia wysokości nieodpłatnego świadczenia w danym miesiącu pracownik powinien prowadzić ewidencję wyjazdów prywatnych.

1.6.2.2. Odpłatne korzystanie z firmowego auta a przychód pracownika

Kwota 250 zł lub 400 zł zwiększa przychody pracownika, jeśli w trakcie całego miesiąca firmowy samochód był wykorzystywany do jego celów prywatnych, a pracownik nie poniósł z tego tytułu żadnej odpłatności. Jeśli jednak stało się inaczej i zakład pracy obciąża pracownika za wykorzystywanie firmowego auta w celach prywatnych, to jego przychodem jest różnica pomiędzy wartością zryczałtowanego przychodu a odpłatnością ponoszoną przez pracownika (art. 12 ust. 2c ustawy o PIT).

Przykład 27
Zakład pracy udostępniał pracownikowi do celów prywatnych samochód służbowy o mocy silnika 58 kW. Z tego powodu z wynagrodzenia pracownika potrącono kwotę 150 zł. W takim przypadku u pracownika za korzystanie z firmowego auta do celów prywatnych powstał przychód ze świadczeń częściowo odpłatnych w kwocie 100 zł (250 zł – 150 zł).

Przykład 28
Zakład pracy udostępnił pracownikowi do celów prywatnych samochód firmowy o mocy silnika powyżej 60 kW. Pracownik korzystał z auta przez 6 dni za częściową odpłatnością, która stanowiła kwotę 50 zł. Do przychodów pracownika należy doliczyć kwotę 29,98 zł, która została ustalona następująco:
1. Zryczałtowana wartość przychodu za wykorzystywanie auta do celów prywatnych: 13,33 zł × 6 dni = 79,98 zł.
2. Odpłatność poniesiona przez pracownika: 50 zł.
3. Wartość przychodu uzyskanego przez pracownika z tytułu częściowo odpłatnego świadczenia: 29,98 zł (79,98 zł – 50 zł).

Przykład 29
Spółka Alfa S.A. w lutym 2026 r. udostępniła pracownikowi na 3 dni służbowy samochód o mocy silnika 59 kW na cele prywatne, za częściową odpłatnością, która została ustalona (w umowie zawartej z pracownikiem) na kwotę 15 zł. Oznacza to, że u pracownika powstał w lutym 2026 r. przychód do opodatkowania w kwocie 10 zł [(250 zł : 30 dni × 3 dni) – 15 zł].

Doliczanie przychodu z tytułu nieodpłatnego używania samochodu służbowego do celów prywatnych, w przypadku gdy pracownik ponosi częściową odpłatność, dotyczy

eprasa.pl 84d6e69903

tylko sytuacji, gdy odpłatność ta jest niższa od wartości zryczałtowanego przychodu ustalonego w sposób określony przez art. 12 ust. 2a lub 2b ustawy o PIT. W sytuacji gdy odpłatność, którą ponosi pracownik z tytułu korzystania z samochodu do celów prywatnych, jest wyższa od zryczałtowanego przychodu, przychód u pracownika nie powstaje.

Przykład 30
Pracodawca udostępniał pracownikowi do celów prywatnych samochód służbowy o mocy silnika 55 kW. Pracownik poniósł z tego tytułu odpłatność w kwocie 300 zł. W takim przypadku nie powstał u niego żaden przychód z tytułu umożliwienia mu wykorzystywania samochodu służbowego do celów prywatnych. Kwota odpłatności (300 zł) jest bowiem wyższa od kwoty zryczałtowanego przychodu (250 zł).

1.6.2.3. Dojazd do pracy samochodem służbowym i parkowanie w miejscu zamieszkania

Pracownik, z którym zawarto umowę użytkowania pojazdu służbowego do celów prywatnych, niekoniecznie wykorzystuje ten pojazd w celach prywatnych wyłącznie w dni wolne od pracy. W zależności od postanowień zawartej z pracownikiem umowy o użytkowanie samochodu służbowego do celów prywatnych przyjmuje się, że przejazdy z miejsca zamieszkania do zakładu pracy i z zakładu pracy do miejsca zamieszkania są przejazdami służbowymi lub prywatnymi (pojazd po godzinach pracy, a zatem w dzień roboczy, może być przez pracownika wykorzystywany także prywatnie).

W ustawie o PIT nie ma przepisów regulujących kwestię charakteru przejazdu z domu do zakładu pracy samochodem służbowym.

WAŻNE! Warunkiem nieuznania przejazdów za nieodpłatne świadczenia jest wyznaczenie miejsca parkowania samochodu służbowego przez pracodawcę. Określenie tego miejsca powinno zostać zapisane w wewnętrznych regulacjach tworzonych przez przedsiębiorcę oraz w zawartej z pracownikiem umowie o używanie samochodu służbowego.

Przejazdy pracowników samochodem służbowym z miejsca zamieszkania do miejsca wykonywania pracy i w kierunku odwrotnym, jeżeli nie służą osobistym celom pracowników, lecz odbywają się w ramach realizacji zadań służbowych, nie stanowią nieodpłatnego świadczenia w rozumieniu przepisu art. 12 ust. 1 ustawy o PIT. Wartości tego świadczenia nie można więc zaliczyć do przychodu pracowników ze stosunku pracy. Zatem spółka nie będzie miała z tego tytułu obowiązku ustalenia przychodu podlegającego opodatkowaniu ze stosunku pracy oraz obliczania i pobierania zaliczek na podatek dochodowy.

eprasa.pl 84d6e69903

Przepisy dotyczące określania przychodu ze stosunku pracy, w szczególności odnoszące się do innych nieodpłatnych świadczeń, należy rozpatrywać w kontekście przepisów obowiązujących pracowników, a określających m.in. zasady użytkowania i dbania o powierzone pracownikom mienie. Zgodnie z art. 124 § 2 k.p. pracownik odpowiada w pełnej wysokości również za szkodę w mieniu powierzonym mu z obowiązkiem zwrotu albo do wyliczenia się. Odpowiednio należy przyjąć, że realizacja obowiązków służbowych przez pracownika nie może generować dla tego pracownika dodatkowego przychodu ze stosunku pracy. Tym samym pracownicy dojeżdżający samochodami służbowymi z miejsca zamieszkania, będącego wyznaczonym miejscem parkowania tego pojazdu, do siedziby firmy oraz z siedziby firmy do miejsca zamieszkania co do zasady nie uzyskują przychodów ze stosunku pracy w postaci nieodpłatnego świadczenia, w sytuacji gdy miejsce parkowania samochodu służbowego zostało im wyznaczone przez pracodawcę zgodnie z uregulowanymi zasadami (taka sytuacja będzie występować wówczas, gdy pracodawca nie dysponuje zabezpieczonym placem lub garażem, w którym mógłby bezpiecznie parkować samochody użytkowane przez pracowników, bądź gdy wynika to z charakteru zadań służbowych realizowanych przez pracowników).

Przykład 31

Pracownicy spółki PHU AKRYL Sp. z o.o. korzystają z samochodów na podstawie umów o udostępnienie samochodu do celów służbowych oraz do celów prywatnych. W praktyce samochody w zdecydowanej większości dni pokonują tylko trasę dom – praca – dom (co wynika z przebiegu ewidencji). Spółka przyjmuje, że przejazdy z domu do pracy i z pracy do domu stanowią przejazdy służbowe, ponieważ samochody za zgodą spółki są garażowane w miejscu zamieszkania pracowników.

Każdego miesiąca pracownicy składają w firmie oświadczenie o liczbie dni, w których użytkowali samochód tylko do celów prywatnych. Są to dni wolne od pracy (weekendy, święta, urlopy). Oświadczenia te stanowią podstawę do wyliczenia przychodu, który podlega opodatkowaniu i ozusowaniu w wymiarze 400 zł (ryczałt). W praktyce podstawę opodatkowania i oskładkowania stanowi liczba dni „prywatnych" w miesiącu × 1/30 ryczałtu (400 zł). Przy założeniu zatem, że są to 4 weekendy (4 soboty i 4 niedziele) w danym miesiącu: 8 × 13,33 zł, co daje kwotę 106,64 zł, będącą podstawą opodatkowania i ozusowania.

Jeśli z ewidencji prowadzonej przez pracowników wynika, że dany pracownik wykorzystywał samochód tylko w dniach wolnych od pracy, przy jednoczesnym założeniu, że zgodnie z umową o użytkowanie samochodu służbowego do celów prywatnych garażowanie auta odbywa się w miejscu zamieszkania pracownika (jest to miejsce wyznaczone przez pracodawcę), spółka będzie miała podstawę przyjąć, iż dany pracownik wykorzystywał samochód służbowy do celów prywatnych tylko w dni wolne od pracy (jeśli tak będzie wynikać z ewidencji, ponieważ przejazdy z domu do pracy i w odwrotnym kierunku będą wówczas miały charakter przejazdów służbowych). W takim przypadku za każdy dzień wykorzystywania samochodu do celów prywatnych wartość

eprasa.pl 84d6e69903

świadczenia nieodpłatnego ustala się w wysokości 1/30 odpowiednio kwoty 250 zł lub 400 zł miesięcznie.

Jeżeli jednak w umowie o użytkowanie samochodu służbowego do celów prywatnych nie ma zapisu, zgodnie z którym miejscem wyznaczonym do garażowania pojazdu jest miejsce zamieszkania pracownika, wówczas wartość pieniężną nieodpłatnego świadczenia trzeba będzie ustalić generalnie na poziomie całej kwoty ryczałtu, tj. 250 zł lub 400 zł miesięcznie (w zależności od mocy silnika samochodu).

Okazjonalne parkowanie samochodu służbowego w miejscu zamieszkania

Kwestia konieczności rozpoznawania zryczałtowanego przychodu w wysokości odpowiednio 250 zł lub 400 zł po stronie pracowników, którym pracodawcy umożliwiają parkowanie samochodów służbowych w miejscu zamieszkania, wzbudza wątpliwości podatników.

Przykład 32
Przedstawiciel handlowy korzysta z samochodu służbowego o mocy silnika 58 kW jako mienia powierzonego na podstawie art. 124 k.p. Samochód jest wykorzystywany wyłącznie do celów służbowych i parkowany w miejscu zamieszkania przedstawiciela handlowego. Przejazd na trasie między siedzibą pracodawcy a miejscem zamieszkania przedstawiciela nie jest podstawą do rozpoznania świadczenia nieodpłatnego na potrzeby PIT. Pracodawca nie ma podstawy do uznania, że przedstawiciel handlowy wykorzystuje samochód służbowy na cele prywatne, i nie dokonuje wyceny tego świadczenia ryczałtem w wysokości 250 zł miesięcznie.

Brak konieczności rozpoznawania przychodu dotyczy również pracowników, którym pracodawca wyznaczył miejsce parkowania samochodu służbowego w miejscu zamieszkania z uwagi na odbywanie częstych podróży służbowych albo wizyt u klientów lub w urzędach w drodze z domu do pracy i z powrotem.

W związku z tym okazjonalne parkowanie samochodu służbowego w miejscu zamieszkania pracownika przy wykonywaniu obowiązków służbowych nie będzie powodować powstania przychodu po stronie pracownika ze stosunku pracy w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy o PIT w postaci nieodpłatnego świadczenia z tytułu wykorzystywania samochodu służbowego.

Brak jest także obowiązku rozpoznawania zryczałtowanego przychodu po stronie pracownika, któremu pracodawca umożliwia parkowanie samochodu służbowego w miejscu zamieszkania w przypadku odbywania okazjonalnych podróży służbowych. Taka możliwość nie zmienia faktycznego wykorzystywania samochodu służbowego. Jest podyktowana względami praktycznymi i wynika z charakteru wykonywanych obowiązków służbowych. Pracownik, który kończy podróż służbową późno w nocy i musiałby odstawić samochód służbowy o tej porze do siedziby firmy, w której pracuje, może mieć mocno ograniczoną możliwość powrotu do domu. Czasami taki powrót środkami komunikacji miejskiej może się okazać wręcz niemożliwy. W takim

eprasa.pl 84d6e69903

przypadku nie można twierdzić, że doszło do wykorzystania samochodu służbowego do celów prywatnych, i nakazać pracodawcy rozpoznawania z tego tytułu po stronie pracownika przychodu ze stosunku pracy.

WAŻNE! Pracownik, który okazjonalnie parkuje samochód służbowy w miejscu zamieszkania, nie osiąga z tego tytułu przychodu ze stosunku pracy.

1.6.2.4. Ustalanie przychodu pracownika z tytułu zużycia paliwa

Ryczałty z tytułu korzystania przez pracowników z samochodów służbowych obejmują również koszty paliwa. Takie – wyczekiwane od lat przez podatników – stanowisko zajął Minister Finansów w interpretacji ogólnej z 11 września 2020 r. Minister Finansów stwierdził w niej, że:[1)]

MF

(...) Działając na podstawie art. 14a § 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2020 r. poz. 1325, z późn. zm.), zwanej dalej „Ordynacją podatkową", w celu zapewnienia jednolitego stosowania prawa podatkowego przez organy podatkowe, wyjaśniam co następuje.

1. Opis zagadnienia, w związku z którym jest dokonywana interpretacja przepisów prawa podatkowego

Niniejsza interpretacja dotyczy stosowania art. 12 ust. 2a ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1426, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą PIT", w zakresie ujmowania w zryczałtowanym przychodzie pracownika świadczenia polegającego na finansowaniu przez pracodawcę kosztów eksploatacyjnych, w tym również paliwa, do samochodu służbowego wykorzystywanego przez pracownika do celów prywatnych.

2. Wyjaśnienie zakresu oraz sposobu stosowania interpretowanych przepisów prawa podatkowego do opisywanego zagadnienia wraz z uzasadnieniem prawnym

Od 1 stycznia 2015 r. do art. 12 ustawy PIT wprowadzono ustępy 2a–2c. Ustawodawca w art. 12 ust. 2a określił wartość nieodpłatnego świadczenia pracownika z tytułu wykorzystywania samochodu służbowego do celów prywatnych poprzez wskazanie konkretnych kwot, które są zróżnicowane w zależności od pojemności silnika samochodu.

Zgodnie z tym przepisem wartość pieniężną nieodpłatnego świadczenia przysługującego pracownikowi z tytułu wykorzystywania samochodu służbowego do celów prywatnych ustala się w wysokości:[2)]

1) Źródło: interpretacja ogólna nr DD3.8201.1.2020 Ministra Finansów z 11 września 2020 r. w sprawie zryczałtowanego przychodu pracownika związanego z wykorzystywaniem samochodu służbowego do celów prywatnych (Dz.Urz. MF z 21 września 2020 r. poz. 108). Mimo zmiany przepisów od 1 stycznia 2022 r. interpretacja jest nadal aktualna.

2) Od 1 stycznia 2022 r. wielkość ryczałtu zależy od mocy silnika samochodu oraz od faktu, czy jest to samochód elektryczny lub napędzany wodorem.

eprasa.pl 84d6e69903

- *250 zł miesięcznie – dla samochodów o pojemności silnika do 1600 cm^3,*
- *400 zł miesięcznie – dla samochodów o pojemności silnika powyżej 1600 cm^3.*

Z kolei ust. 2b wskazuje sposób obliczania wartości świadczenia, gdy podatnik korzysta z samochodu, w prywatnych celach, tylko przez część miesiąca. W takim przypadku wartość świadczenia ustala się za każdy dzień wykorzystywania samochodu do celów prywatnych w wysokości 1/30 kwot określonych w ust. 2a. Natomiast ust. 2c określa sposób ustalania wartości przychodu z tytułu wykorzystywania samochodu służbowego do celów prywatnych w warunkach częściowej odpłatności. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli świadczenie przysługujące pracownikowi z tytułu wykorzystywania samochodu służbowego do celów prywatnych jest częściowo odpłatne, to przychodem pracownika jest różnica pomiędzy wartością określoną w ust. 2a albo ust. 2b i odpłatnością ponoszoną przez pracownika. Przed dniem 1 stycznia 2015 r. ustawa PIT nie zawierała przepisów szczególnych, które regulowałyby zasady ustalania przychodu pracownika z tytułu korzystania z samochodu służbowego do celów prywatnych i przychód ten był określany na zasadach ogólnych. Stwarzało to problemy z prawidłowym ustalaniem przychodu z tego tytułu. Dlatego też ustawodawca dla uproszczenia sposobu obliczania wartości tego nieodpłatnego (bądź częściowo odpłatnego) świadczenia wprowadził zryczałtowaną formę określania jego wartości.

Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w wydawanych interpretacjach indywidualnych zajmował stanowisko, że kwoty ryczałtu, o których mowa w art. 12 ust. 2a ustawy PIT, obejmują koszty użytkowania samochodu takie jak: ubezpieczenie, bieżące naprawy i przeglądy, z wyłączeniem jednak paliwa, do którego powinno się stosować zasady ustalania przychodu przewidziane w art. 11 ust. 2 i ust. 2a pkt 4 ustawy PIT. Stanowisko to podzielane było również przez Ministerstwo Finansów.

Pogląd ten budził jednakże wątpliwości podatników i płatników i był przedmiotem skarg wnoszonych do sądów administracyjnych, w wyniku czego ukształtowana została linia orzecznicza Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Linia ta jednolicie opowiada się za stanowiskiem prezentowanym przez płatników i podatników, uznając, że w ramach zryczałtowanego przychodu, o którym mowa w art. 12 ust. 2a ustawy PIT, mieszczą się również koszty paliwa zakupionego przez pracodawcę.

Zaistniała zatem rozbieżność pomiędzy praktyką interpretacyjną Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej a orzecznictwem sądów administracyjnych. Skłoniło to Ministra Finansów do wydania interpretacji ogólnej.

Oznacza to, że prawidłowa wykładnia art. 12 ust. 2a ustawy PIT prowadzi do wniosku, że koszty paliwa finansowane przez pracodawcę, udostępniającego pracownikowi samochód służbowy do wykorzystywania do celów prywatnych, mieszczą się w zryczałtowanym przychodzie, o którym mowa w art. 12 ust. 2a ustawy PIT.

eprasa.pl 84d6e69903

(...)
Ponadto należy również zwrócić uwagę na cel uregulowania w ustawie PIT zasad wynikających z art. 12 ust. 2a–2c. Przepisy te zostały wprowadzone, aby ułatwić sposób określania wartości przychodu pracownika z tytułu wykorzystywania przez niego do celów prywatnych udostępnionego mu nieodpłatnie przez pracodawcę samochodu służbowego. Natomiast interpretacja tych przepisów, z której wynikałaby konieczność odrębnego ustalania wartości paliwa finansowanego przez pracodawcę w celu jego opodatkowania, przeczyłaby intencji ustawodawcy dotyczącej uproszczenia rozliczenia z tego tytułu i niweczyłaby sens zryczałtowanej formy określania przychodu.
(...)
Przyjmując zatem argumentację zawartą w jednolitej linii orzeczniczej sądów administracyjnych w zakresie interpretacji art. 12 ust. 2a ustawy PIT, należy stwierdzić, że ***ryczałtowo określona w tym przepisie wartość nieodpłatnego świadczenia obejmuje ponoszone przez pracodawcę koszty związane z utrzymaniem i ogólnym użytkowaniem samochodu, przykładowo takie jak: paliwo, ubezpieczenie, wymiana opon, bieżące naprawy, okresowe przeglądy, które zakład pracy – jako właściciel samochodu – musi ponieść, aby samochód był sprawny i mógł uczestniczyć w ruchu drogowym.*** *Używanie tak udostępnionego samochodu czasami wiąże się z dodatkowymi kosztami, takimi jak opłaty parkingowe czy opłaty za przejazdy autostradą, które nie mogą być uznawane za świadczenia objęte kwotą określoną w art. 12 ust. 2a ustawy PIT. Ustawodawca wskazał bowiem wyraźnie, że chodzi o świadczenie związane z wykorzystaniem samochodu służbowego (czy z oddaniem do używania – bezpłatnie – dla celów prywatnych), a nie wszelkimi pochodnymi kosztami związanymi z podróżą samochodem udostępnionym do wykorzystywania w celach prywatnych.*

Spór pomiędzy podatnikami a organami podatkowymi w kwestii rozliczania paliwa tankowanego do samochodów służbowych wykorzystywanych przez pracowników do celów prywatnych trwał od 2015 r., tj. od kiedy zaczęły obowiązywać przepisy art. 12 ust. 2a–2c ustawy o PIT. Na ich podstawie każdy pracodawca ma obowiązek doliczyć pracownikowi zryczałtowany przychód, w przypadku gdy pracownik nieodpłatnie wykorzystuje samochód służbowy do celów prywatnych. Wysokość tego ryczałtu jest uzależniona od mocy silnika użytkowanego samochodu i wynosi odpowiednio 250 zł lub 400 zł miesięcznie.

Organy podatkowe w wydawanych interpretacjach konsekwentnie twierdziły, że w ww. kwotach mieści się nie tylko przychód z tytułu udostępnienia pracownikowi samochodu służbowego, ale również z tytułu opłacenia przez pracodawcę ubezpieczenia OC i AC, wydatków na wymianę części, naprawy i przeglądy. Nie zgadzały się natomiast na to, że kwoty te obejmują także wartość zatankowanego przez pracodawcę paliwa, uznając, że jest to odrębne świadczenie, generujące przychód u pracownika, od którego należy pobierać zaliczkę na PIT. Takie stanowisko zajął Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej m.in. w interpretacjach indywidualnych z 11 września

eprasa.pl 84d6e69903

2020 r. (sygn. 0112-KDIL2-1.4011.552.2020.2.KF), z 26 sierpnia 2020 r. (sygn. 0112-KDIL2-1.4011.540.2020.1.KF) czy z 20 maja 2020 r. (sygn. 0113-KDIPT2--1.4011.267.2020.1.MAP).

Ze stanowiskiem organów podatkowych nie zgadzały się sądy administracyjne. W wydawanych wyrokach twierdziły, że zryczałtowany przychód z tytułu nieodpłatnego korzystania z samochodu służbowego do celów prywatnych obejmuje także udostępnione pracownikowi paliwo. Zdaniem sądów świadczeniem pracodawcy nie jest wyłącznie samo udostępnienie samochodu, ale również zapewnienie jego prawidłowego używania, w tym ponoszenie związanych z nim wydatków. Nieprawidłowe jest zatem dzielenie kosztów eksploatacyjnych na objęte ryczałtem, do których należą wymiana opon, koszty napraw czy ubezpieczenia, oraz wyłączone z ryczałtu, takie jak paliwo. Zdaniem sądów wszystkie te wydatki umożliwiają pracownikowi skuteczne korzystanie z samochodu służbowego (por. wyrok WSA w Opolu z 5 kwietnia 2017 r., sygn. akt I SA/Op 2/17, czy wyrok NSA z 10 lipca 2018 r., sygn. akt II FSK 1185/16). Stanowisko sądów administracyjnych zostało ostatecznie potwierdzone przez MF w przytoczonej wyżej interpretacji.

1.6.2.5. Zwrot kosztów związanych z korzystaniem z samochodów służbowych a przychód

Zwrot przedstawicielom handlowym kosztów noclegów, paliwa do samochodów służbowych, opłat za przejazdy płatnymi autostradami oraz opłat parkingowych nie stanowi dla nich przychodu ze stosunku pracy. Potwierdził to Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji z 12 stycznia 2021 r., sygn. 0113-KDIPT2--1.4011.800.2020.3.ISL, w której czytamy:

MF *(...) Na tle przedstawionego opisu sprawy, a także w świetle wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 lipca 2014 r. oraz orzeczeń Naczelnego Sądu Administracyjnego uznać należy, że wynikające z konieczności wykonywania czynności służbowych sfinansowanie przez Wnioskodawcę pracownikom mobilnym, tj. przedstawicielom handlowym, którzy nie są w podróży służbowej, lecz ich praca opiera się na konieczności stałego przemieszczania się na terenie wskazanym w umowie o pracę: kosztów noclegów w trasie, paliwa do samochodów służbowych, opłat za przejazdy płatnymi autostradami oraz opłat parkingowych, nie będzie generować po stronie tych pracowników przychodu ze stosunku pracy. Z uwagi na specyfikę wykonywanej pracy przedmiotowe wydatki mają charakter służbowy. Ponoszone są bowiem wyłącznie w interesie pracodawcy, a co za tym idzie pracownicy nie otrzymają od Wnioskodawcy jakiegokolwiek przysporzenia majątkowego.*

W świetle powyższego stanowisko Wnioskodawcy – zgodnie z którym zwrócone w przyszłości pracownikom mobilnym, tj. przedstawicielom handlowym, wydatki w postaci: kosztów noclegów w trasie, paliwa do samochodów służbowych, opłat za przejazdy płatnymi autostradami oraz opłat parkingowych, nie będą stanowiły przychodu tych pracowników w rozumieniu art. 12 ust. 1

eprasa.pl 84d6e69903

ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych – należy uznać za prawidłowe. Tym samym, Wnioskodawca jako płatnik nie będzie zobowiązany naliczać, pobierać i odprowadzać z tego tytułu zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, o której mowa w art. 31 ww. ustawy.

Przypominamy, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 8 lipca 2014 r., sygn. akt K 7/13, uznał, że nieodpłatne świadczenia mogą być uznane za przychód pracownika tylko, gdy:

- po pierwsze, zostały spełnione za zgodą pracownika (pracownik skorzystał z nich w pełni dobrowolnie),
- po drugie, zostały spełnione w jego interesie (a nie w interesie pracodawcy) i przyniosły mu korzyść w postaci powiększenia aktywów lub uniknięcia wydatku, który musiałby ponieść,
- po trzecie, korzyść ta jest wymierna i przypisana indywidualnemu pracownikowi (nie jest dostępna w sposób ogólny dla wszystkich podmiotów).

Jeżeli choć jeden z wymienionych warunków nie jest spełniony, nieodpłatne świadczenie nie stanowi dla pracownika przychodu ze stosunku pracy.

1.6.2.6. Przychód pracownika w podstawie wymiaru składek ZUS

Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe pracownika stanowi przychód ze stosunku pracy, o którym mowa w art. 12 ustawy o PIT (art. 18 ust. 1 w zw. z art. 4 pkt 9 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych). Skoro przychód za nieodpłatne wykorzystywanie samochodu służbowego w celach prywatnych pracownika jest u niego przychodem ze stosunku pracy, o którym mowa w art. 12 ustawy o PIT, to jest on wliczany do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i – w konsekwencji – na ubezpieczenie zdrowotne.

Oznacza to, że wartość przychodu uzyskanego przez pracownika w związku z nieodpłatnym korzystaniem z samochodu służbowego w celach prywatnych należy w danym miesiącu doliczyć do jego pozostałych przychodów ze stosunku pracy i od ustalonej w ten sposób łącznej podstawy wymiaru naliczyć składki ZUS.

1.7. Amortyzacja samochodów

Samochód firmowy to samochód wpisany przez podatnika do ewidencji środków trwałych i wykorzystywany przez niego na potrzeby prowadzonej działalności. Od wartości samochodu wpisanego do ewidencji podatnik dokonuje odpisów amortyzacyjnych na zasadach ogólnych. Wydatki na środki trwałe zasadniczo nie podlegają bowiem zaliczeniu bezpośrednio w koszty. Wyjątkiem są składniki majątku o wartości początkowej nieprzekraczającej 10 000 zł oraz takie, których przewidywany okres użytkowania u podatnika jest krótszy niż rok. Te mogą być zaliczone do kosztów uzyskania przychodu bezpośrednio, a nie przez odpisy amortyzacyjne.

eprasa.pl 84d6e69903

1.7.1. Ustalanie wartości początkowej zakupionego samochodu

Podatnik amortyzuje samochody służbowe stanowiące jego własność lub współwłasność. Głównie własność tę nabywa w drodze zakupu. Do celów amortyzacji takiego samochodu jest obowiązany ustalić jego wartość początkową, od której dokonuje odpisów amortyzacyjnych – sukcesywnie zaliczając ten wydatek do kosztów podatkowych przez cały okres amortyzacji. W przypadku zakupu samochodu jego wartość początkowa to cena nabycia (art. 22g ust. 3 ustawy o PIT oraz art. 16g ust. 3 ustawy o CIT). Cena nabycia to kwota należna zbywcy, powiększona o koszty związane z zakupem naliczone do dnia przekazania środka trwałego (lub wartości niematerialnej i prawnej) do używania, a w szczególności o koszty transportu, załadunku i wyładunku, ubezpieczenia w drodze, montażu, instalacji i uruchomienia programów oraz systemów komputerowych, opłat notarialnych, skarbowych i innych, odsetek, prowizji, oraz pomniejszona o podatek od towarów i usług, z wyjątkiem przypadków, gdy – zgodnie z odrębnymi przepisami – podatek od towarów i usług nie stanowi podatku naliczonego albo podatnikowi nie przysługuje obniżenie kwoty należnego podatku o podatek naliczony, albo zwrot różnicy podatku w rozumieniu ustawy o VAT. W przypadku importu cena nabycia obejmuje cło i podatek akcyzowy od importu składników majątku. Cenę nabycia koryguje się o różnice kursowe naliczone do dnia przekazania do używania środka trwałego. Wartość początkową składników majątku wymagających montażu powiększa się o wydatki poniesione na ich montaż.

W związku z przytoczoną definicją ceny nabycia powstaje pierwsza trudność, z jaką spotyka się podatnik. Jest to konieczność ustalenia, które wydatki związane z nabyciem samochodu są zaliczane do wartości początkowej i podlegają amortyzacji, a które można zaliczyć bezpośrednio do kosztów uzyskania przychodów.

Dla uproszczenia w tabelach 6 i 7 przedstawiono wskazania, jakiego rodzaju wydatki związane z nabyciem samochodu są wliczane do jego wartości początkowej, a jakie mogą być zaliczone bezpośrednio do kosztów podatkowych.

Tabela 6. Wydatki zwiększające wartość początkową samochodu

Lp.	Wydatki, które zwiększają wartość początkową nabytego samochodu
1	2
1	Wartość dodatkowego kompletu opon, jeżeli jest ona wliczona w cenę nabycia samochodu
2	Koszty remontów poniesione przed wprowadzeniem samochodu do ewidencji, rozumiane jako wydatek związany z doprowadzeniem tego środka trwałego do użytku w działalności gospodarczej jednostki
3	Koszty delegacji pracownika wysłanego po odbiór samochodu oraz koszty paliwa do tego samochodu (jako koszty transportu podwyższające cenę nabycia)
4	Zapłacony podatek od czynności cywilnoprawnych (i to niezależnie, czy został uiszczony przed przekazaniem środka trwałego do używania, czy po przekazaniu)

eprasa.pl 84d6e69903

1	2
5	Opłaty rejestracyjne, jakie osoba posiadająca samochód musi ponieść w celu jego użytkowania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, jeżeli zostały poniesione przed oddaniem samochodu do używania. Składają się na nie: opłata za wydanie dowodu rejestracyjnego, znaki legalizacyjne, pozwolenie czasowe, opłata ewidencyjna, koszt zakupu tablic rejestracyjnych, opłata recyklingowa (w przypadku samochodów sprowadzanych z zagranicy)
6	Koszty prowizji bankowej oraz odsetek od kredytu zaciągniętego na zakup samochodu naliczone za okres do dnia przekazania samochodu do używania

Tabela 7. Wydatki, które nie zwiększają wartości początkowej samochodu

Lp.	Wydatki związane z zakupem, które nie zwiększają wartości początkowej samochodu
1	Wymiana oleju – także dokonana przed przyjęciem samochodu do użytkowania
2	Opłaty związane z przerejestrowaniem samochodu, poniesione po przyjęciu samochodu do użytkowania
3	Obowiązkowe wydatki na ubezpieczenie OC oraz dobrowolnie wykupione AC, NNW, ubezpieczenie assistance, zielona karta
4	Odsetki od kredytu zaciągniętego na zakup samochodu, naliczone za okres po oddaniu samochodu do używania

1.7.2. Zwiększanie wartości początkowej o wartość ulepszeń

Prowadząc działalność gospodarczą, należy zwrócić uwagę na konieczność powiększania wartości początkowej środka trwałego w przypadku jego ulepszenia. Przypomnijmy, że ustawy o podatku dochodowym (art. 22g ust. 17 ustawy o PIT i art. 16g ust. 13 ustawy o CIT) wskazują – jeżeli środki trwałe uległy ulepszeniu w wyniku przebudowy, rozbudowy, rekonstrukcji, adaptacji lub modernizacji – że wartość początkową tych środków powiększa się o sumę wydatków na ich ulepszenie, w tym także o wydatki na nabycie części składowych lub peryferyjnych, których jednostkowa cena nabycia przekracza 10 000 zł. Środki trwałe uważa się za ulepszone, gdy suma wydatków poniesionych na ich przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję, adaptację lub modernizację w danym roku podatkowym przekracza 10 000 zł i wydatki te powodują wzrost wartości użytkowej w stosunku do wartości z dnia przyjęcia środków trwałych do używania, mierzonej w szczególności okresem używania, zdolnością wytwórczą, jakością produktów uzyskiwanych za pomocą ulepszonych środków trwałych i kosztami ich eksploatacji.

Zatem jeżeli środek trwały (samochód) zostaje ulepszony, powoduje to konieczność powiększenia jego wartości początkowej o sumę wydatków poniesionych w związku z tym ulepszeniem. W efekcie poniesione wydatki nie będą stanowiły bezpośrednio kosztów uzyskania przychodów. Pewną trudność może też stanowić rozróżnienie, które wydatki są ulepszeniem, a które nim nie są. Przykładowo, dokupienie do samochodu (środka trwałego) kompletu opon zimowych/letnich jest zwykłym kosztem eksploatacyjnym, takim jak wymiana oleju czy wycieraczek. Tego rodzaju wydatków

eprasa.pl 84d6e69903

nie należy traktować jako ulepszenia. Koszty te, jak też koszty usług z tym związanych, mogą być zaliczone bezpośrednio do kosztów uzyskania przychodów.

Jako ulepszenie może być natomiast traktowany montaż w samochodzie instalacji gazowej. Montaż ten stanowi bowiem ulepszenie środka trwałego przez wyposażenie samochodu w część peryferyjną, tj. odrębną od rzeczy głównej, ale pozostającą z nią w stosunku gospodarczego podporządkowania (mającą charakter pomocniczy). Co więcej, jej zamontowanie wpływa na wzrost wartości użytkowej tego samochodu – przyczynia się do obniżenia kosztów jego eksploatacji. Tym samym nakłady poniesione na ten cel stanowią ulepszenie. Jeśli wartość tego ulepszenia:

- nie przekracza kwoty 10 000 zł – wówczas może zostać bezpośrednio odniesiona do kosztów uzyskania przychodów,
- przekracza kwotę 10 000 zł – wówczas zwiększa się o nią wartość początkową środka trwałego (samochodu).

Z pewnością nie jest ulepszeniem folia magnetyczna naniesiona na samochód jako nośnik reklamy i informacji wizualnej. Znajdująca się na niej grafika jest w pełni usuwalna i nie niszczy lakieru. Dlatego nie ma podstaw, by uznać, że reklama na folii magnetycznej umieszczonej na samochodzie nosi cechy ulepszenia (pomijając nawet rozważania dotyczące tego, czy koszt jej wykonania przekracza 10 000 zł, czy też nie). Jej umieszczenie nie powoduje żadnych zmian funkcjonalności samochodu ani jego parametrów technicznych. W związku z tym na pewno nie zwiększa jako ulepszenie wartości początkowej samochodu stanowiącego środek trwały podatnika.

1.7.3. Metody i stawki amortyzacji

Podstawową metodą amortyzacji podatkowej jest metoda liniowa. Metoda degresywna i indywidualne stawki są możliwe do stosowania po spełnieniu szczegółowych warunków. Niektóre metody amortyzacji nie mogą być stosowane w przypadku samochodów osobowych. W jednym przypadku nie jest też możliwe skorzystanie z amortyzacji fabrycznie nowych środków trwałych – w przypadku samochodów innych niż osobowe. Dopuszczalne metody amortyzacji dla samochodów osobowych i ciężarowych przedstawiamy w tabeli 8.

Tabela 8. Zestawienie metod amortyzacji dozwolonych dla samochodów osobowych i ciężarowych

Metoda amortyzacji	Samochód osobowy	Samochód ciężarowy
1	2	3
Metoda liniowa (według stawek z Wykazu rocznych stawek amortyzacyjnych)	Tak	Tak
Metoda liniowa według stawek z Wykazu rocznych stawek amortyzacyjnych podwyższonych o współczynnik niewyższy niż 1,4	Tak	Tak

eprasa.pl 84d6e69903

1	2	3
Metoda degresywna	Nie	Tak
Indywidualna stawka amortyzacyjna	Tak	Tak
Jednorazowy odpis amortyzacyjny	Nie	Tak
Jednorazowy odpis amortyzacyjny dla fabrycznie nowych środków trwałych	Nie	Nie

WAŻNE! Raz wybranej metody amortyzacji nie można zmieniać.

1.7.3.1. Metoda liniowa

Najpopularniejszą metodą amortyzacji środków trwałych, w tym samochodów, jest metoda liniowa. Polega ona na amortyzacji środków trwałych według rocznych stawek amortyzacyjnych wskazanych w załącznikach nr 1 do ustaw o podatkach dochodowych (zob. art. 22i ust. 1 ustawy o PIT oraz art. 16i ust. 1 ustawy o CIT). Stawki te można niekiedy podwyższać, jak również obniżać (zob. art. 22i ust. 2 i 5 ustawy o PIT oraz art. 16i ust. 2 i 5 ustawy o CIT), w tym obniżać do 0%.

Stawka amortyzacji zamieszczona w Wykazie stawek amortyzacyjnych dla samochodów amortyzowanych tzw. metodą liniową wynosi 20%.

Stawka podwyższona

Jak wspomniano, istnieje także możliwość skrócenia okresu amortyzacji przez podwyższenie stawki amortyzacji (art. 22i ust. 2 pkt 2 ustawy o PIT oraz art. 16i ust. 2 pkt 2 ustawy o CIT). Taką możliwość przewidziano dla pojazdów:

- używanych bardziej intensywnie w stosunku do warunków przeciętnych lub
- wymagających szczególnej sprawności technicznej.

Korekta stawki następuje przez przemnożenie właściwej stawki amortyzacji przez ustawowy współczynnik. Dla samochodów maksymalna wartość współczynnika wynosi 1,4.

Ustawodawca zdefiniował (pkt 3 objaśnień do załącznika nr 1 do ustawy o CIT i odpowiednio załącznika nr 1 do ustawy o PIT), że środkami transportu wymagającymi szczególnej sprawności technicznej są:

MF *(...) obiekty, które używane są w pracy na trzy zmiany, mimo że nie działają ze swej istoty w ruchu ciągłym, używane w warunkach terenowych, w warunkach leśnych, pod ziemią lub innych wskazujących na bardziej intensywne zużycie.*

eprasa.pl 84d6e69903

Biorąc pod uwagę przytoczoną definicję, podatnik może skrócić okres amortyzacji samochodów, jeżeli zdoła dowieść, że jego pojazdy są „używane bardziej intensywnie w stosunku do warunków przeciętnych".

Ustawodawca nie zdefiniował, kiedy można zaklasyfikować dany pojazd jako „używany bardziej intensywnie w stosunku do warunków przeciętnych". Tym samym podatnik ma prawo podwyższyć stawkę amortyzacyjną w każdym przypadku, gdy udowodni, że samochód jako intensywnie użytkowany zużyje się przed upływem 5 lat (60 miesięcy). Istotne staje się zatem ustalenie, co jest wyznacznikiem intensywności wykorzystania pojazdu. W praktyce przyjmuje się, że takim wyznacznikiem może być przede wszystkim przebieg roczny pojazdu.

Jeżeli zatem podatnik porówna roczny przebieg swoich samochodów z przeciętnym przebiegiem pojazdów używanych na rynku i dojdzie do wniosku, że roczny przebieg jego pojazdów jest wyższy, to może zastosować do nich podwyższone stawki amortyzacji. Podatnik może pozyskać dane na temat statystycznych rocznych przebiegów pojazdów używanych na rynku z prasy motoryzacyjnej lub publikacji firm ubezpieczeniowych.

Przykład 33

Samochód o wartości początkowej 80 000 zł jest używany ze względu na rodzaj działalności w trudnych warunkach terenowych. Do jego amortyzacji przyjęto metodę liniową przy zastosowaniu stawki z Wykazu rocznych stawek amortyzacyjnych, podwyższonej o współczynnik 1,4. Odpis amortyzacyjny ustalono zatem w następującej wysokości:

- 80 000 zł × 28% (20% × 1,4) = 22 400 zł – roczny odpis amortyzacyjny,
- 22 400 zł : 12 miesięcy = 1866,66 zł – miesięczny odpis amortyzacyjny.

Jeżeli przez cały okres amortyzacji samochód będzie amortyzowany za pomocą stawki podwyższonej o współczynnik 1,4, to zostanie on zamortyzowany w ciągu 43 miesięcy, przy czym w ostatnim z tych miesięcy wysokość odpisu wyniesie 1600,28 zł [80 000 zł – (1866,66 zł × 42 miesiące)].

Podatnik ma prawo podwyższyć stawkę amortyzacyjną od miesiąca następującego po miesiącu, w którym zaistniały okoliczności uzasadniające jej podwyższenie. Nowa stawka może być stosowana do momentu, w którym okoliczności te ustaną. Wówczas od następnego miesiąca amortyzacja powinna być ponownie dokonywana według stawki podstawowej (art. 22i ust. 3 ustawy o PIT oraz art. 16i ust. 3 ustawy o CIT).

Od 1 stycznia 2021 r. prawo do podwyższenia stawek amortyzacyjnych na podstawie art. 22i ust. 4 ustawy o PIT i art. 16i ust. 4 ustawy o CIT jest wyłączone w przypadku środków trwałych wykorzystywanych przez podatników w działalności, z której przychody podlegają:

1) zwolnieniu z opodatkowania podatkiem dochodowym – w okresie korzystania z takiego zwolnienia,

eprasa.pl 84d6e69903

2) opodatkowaniu ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych, podatkiem tonażowym lub zryczałtowanym podatkiem od wartości sprzedanej produkcji, o których mowa w ustawie z 6 lipca 2016 r. o aktywizacji przemysłu okrętowego i przemysłów komplementarnych – w okresie tego opodatkowania.

Stawka obniżona

Podatnik może dowolnie obniżyć stawkę amortyzacji (nawet do 0% – zob. interpretację indywidualną Dyrektora Izby Skarbowej w Katowicach z 28 stycznia 2015 r., sygn. IBPB/1/423-66/14/ZK, czy interpretację indywidualną Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie z 11 kwietnia 2014 r., sygn. IPPB3/423-93/14-2/MS1). Można to zrobić już na początku dokonywania odpisów amortyzacyjnych albo z początkiem miesiąca każdego następnego roku podatkowego (art. 22i ust. 5 ustawy o PIT i art. 16i ust. 5 ustawy o CIT). Nie jest zatem możliwe obniżenie stawki amortyzacyjnej w trakcie roku podatkowego (jeśli nie jest to rok wprowadzenia środka trwałego do ewidencji), tj. po dokonaniu pierwszego w danym roku odpisu amortyzacyjnego, w tym nie jest możliwe wsteczne obniżenie stawki amortyzacyjnej od początku danego roku (zob. przykładowo interpretację indywidualną Dyrektora Izby Skarbowej w Poznaniu z 4 listopada 2009 r., sygn. ILPB1/415-885/09-2/AK, czy interpretację indywidualną Dyrektora Izby Skarbowej w Katowicach z 6 maja 2010 r., sygn. BPBI/2/423-158/10/MS).

Od 1 stycznia 2021 r. prawo do obniżenia stawek amortyzacyjnych na podstawie art. 22i ust. 5 ustawy o PIT i art. 16i ust. 5 ustawy o CIT jest wyłączone w przypadku środków trwałych wykorzystywanych przez podatników w działalności, z której przychody podlegają:

1) zwolnieniu z opodatkowania podatkiem dochodowym – w okresie korzystania z takiego zwolnienia,
2) opodatkowaniu ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych, podatkiem tonażowym lub zryczałtowanym podatkiem od wartości sprzedanej produkcji, o których mowa w ustawie z 6 lipca 2016 r. o aktywizacji przemysłu okrętowego i przemysłów komplementarnych – w okresie tego opodatkowania.

1.7.3.2. Metoda degresywna

Drugą z metod amortyzacji środków trwałych jest metoda degresywna (zob. art. 22k ust. 1 ustawy o PIT oraz art. 16k ust. 1 ustawy o CIT). W przypadku środków transportu – z wyłączeniem samochodów osobowych – podatnik może dokonywać amortyzacji metodą degresywną. Stawka amortyzacji w pierwszym roku wynosi wówczas 40%. Istotą metody degresywnej jest bowiem amortyzacja środków trwałych przy zastosowaniu rocznej stawki amortyzacyjnej z Wykazu stawek amortyzacyjnych podwyższonej o współczynnik niewyższy niż 2,0. Jednak tylko w pierwszym roku podatkowym amortyzacja metodą degresywną dokonywana jest od wyjściowej wartości początkowej środka trwałego. W kolejnych latach amortyzacja tą metodą dokonywana jest od ustalonej na początek tych lat wartości początkowej środka trwałego, pomniejszonej o dotychczas dokonane odpisy amortyzacyjne.

eprasa.pl 84d6e69903

W drugim roku i kolejnych latach zasada dokonywania odpisów amortyzacyjnych od ustalonej wartości początkowej środka trwałego pomniejszonej o dotychczas dokonane odpisy amortyzacyjne obowiązuje również, jeżeli w trakcie danego roku dojdzie do ulepszenia środka trwałego. W konsekwencji w takich przypadkach odpisy amortyzacyjne od powiększonej wartości początkowej środków trwałych są dokonywane dopiero od następnego roku podatkowego (począwszy od roku następującego po roku, w którym ulepszono środek trwały).

Metody degresywnej nie stosuje się do końca amortyzacji środka trwałego. Jest ona stosowana do czasu, gdy roczny odpis amortyzacyjny ustalony według metody degresywnej (od wartości początkowej środka trwałego zmniejszonej o dotychczas dokonane odpisy amortyzacyjne) okaże się mniejszy od rocznej kwoty amortyzacji obliczonej metodą liniową (od wartości początkowej środka trwałego, a więc bez zmniejszania tej wartości o dotychczas dokonane odpisy amortyzacyjne).

Stosowanie metody degresywnej jest możliwe m.in. w odniesieniu do środków transportu, z wyłączeniem samochodów osobowych. Oznacza to, że metodą tą mogą być amortyzowane tylko samochody ciężarowe.

WAŻNE! Metodą degresywną mogą być amortyzowane tylko samochody ciężarowe.

Przykład 34
Od września 2023 r. spółka amortyzuje środek trwały (samochód ciężarowy) o wartości początkowej 72 000 zł. Amortyzacja prowadzona jest metodą degresywną z zastosowaniem stawki 40% (20% × współczynnik 2,0). Spółka zaliczyła odpisy amortyzacyjne do kosztów podatkowych:

- w 2023 r. na łączną kwotę 9600 zł (72 000 zł × 40% = 28 800 zł; 28 800 zł × 4 ÷ 12 = 9600 zł),
- w 2024 r. na łączną kwotę 24 960 zł (72 000 zł – 9600 zł = 62 400 zł; 62 400 zł × 40% = 24 960 zł),
- w 2025 r. na łączną kwotę 14 976 zł (62 400 zł – 24 960 zł = 37 440 zł; 37 440 zł × 40% = 14 976 zł),
- w 2026 r. nastąpiło przejście na metodę liniową, gdyż łączna wysokość odpisów amortyzacyjnych na ten rok, dokonywanych metodą degresywną (8985,60 zł, bo 37 440 zł – 14 976 zł = 22 464 zł; 22 464 zł × 40% = 8985,60 zł), jest niższa od łącznej wysokości tych odpisów dokonywanych metodą liniową (14 400 zł, bo 72 000 zł × 20% = 14 400 zł).

Scenariusz A
Załóżmy, że w sierpniu 2025 r. doszło do ulepszenia środka trwałego. Łączna wartość nakładów na ulepszenie wyniosła 12 000 zł. W takim przypadku z początkiem 2026 r. spółka musiałaby zwiększyć wartość środka trwałego do 84 000 zł i zmienić metodę

eprasa.pl 84d6e69903

amortyzacji na metodę liniową, gdyż po uwzględnieniu tej zmiany łączna wysokość odpisów amortyzacyjnych na 2025 r. dokonywanych metodą degresywną (13 785,60 zł, bo 22 464 zł + 12 000 zł = 34 464 zł; 34 464 zł × 40% = 13 785,60 zł) byłaby niższa od łącznej wysokości odpisów na ten rok dokonywanych metodą liniową (16 800 zł, bo 84 000 zł × 20% = 16 800 zł).

Scenariusz B
Załóżmy, że w sierpniu 2025 r. doszło do ulepszenia przedmiotowego środka trwałego. Łączna wartość nakładów na ulepszenie wyniosła 30 000 zł. W takim przypadku spółka powinna zwiększyć wartość środka trwałego do 102 000 zł i od stycznia 2026 r. dokonywać odpisów amortyzacyjnych od tak powiększonej wartości. Dla spółki oznacza to kontynuowanie w 2026 r. amortyzacji środka trwałego metodą degresywną. Po podwyższeniu wartości początkowej środka trwałego łączna wysokość odpisów amortyzacyjnych obliczonych w 2025 r. metodą degresywną byłaby bowiem wyższa (20 985,60 zł, bo 22 464 zł + 30 000 zł = 52 464 zł; 52 464 zł × 40% = 20 985,60 zł) od łącznej wysokości odpisów amortyzacyjnych dokonanych metodą liniową (20 400 zł, bo 102 000 zł × 20% = 20 400 zł).

1.7.3.3. Indywidualna stawka amortyzacji

Jeśli zakupiony samochód jest po raz pierwszy wprowadzony do ewidencji danego podatnika i dodatkowo był on przed nabyciem używany lub ulepszony, to okres amortyzacji może zostać skrócony do 30 miesięcy, tj. o 40%, co daje 2,5 roku (art. 16j ust. 1 pkt 2 ustawy o CIT i art. 22j ust. 1 pkt 2 ustawy o PIT). Zgodnie z tymi przepisami samochód uznaje się za używany, jeśli podatnik udowodni, że przed nabyciem był on wykorzystywany przez inny podmiot niż podatnik co najmniej przez 6 miesięcy (art. 22j ust. 2 pkt 1 ustawy o PIT, art. 16j ust. 2 pkt 1 ustawy o CIT).

Innymi słowy – aby można było zastosować indywidualną stawkę amortyzacji przewidzianą dla używanych środków trwałych – należy udowodnić, że poprzedni właściciel eksploatował samochód przez co najmniej 6 miesięcy. Przepisy podatkowe nie określają, jak udokumentować ten fakt. Takim dowodem może być przykładowo ksero dowodu rejestracyjnego, gdyż wskazuje się w nim m.in. datę pierwszej rejestracji. W definicji istotne jest również to, że za „używany" środek trwały może być uznany wyłącznie samochód wykorzystywany przez „inny podmiot" niż podatnik. Podatnik nie może już zastosować indywidualnych stawek amortyzacji do samochodu, którego sam używał przed wprowadzeniem do ewidencji środków trwałych.

Oznacza to, że obecnie podatnicy, którzy wykupują samochody z leasingu i wprowadzają je do ewidencji środków trwałych w prowadzonej działalności gospodarczej, nie mogą korzystać z indywidualnych stawek amortyzacyjnych przewidzianych dla amortyzacji używanych środków trwałych. Takiego prawa nie mają obecnie także inni podatnicy, którzy używają rzeczy na podstawie np. umów najmu, dzierżawy czy użyczenia, a następnie je kupują.

eprasa.pl 84d6e69903

Przedmioty wykupione z leasingu nie spełniają warunków do uznania ich za używane środki trwałe, gdyż przed ich nabyciem przez podatnika były używane przez niego samego (jako leasingobiorcę), a nie przez podmiot trzeci. W związku z tym tacy podatnicy utracili prawo do stosowania stawek amortyzacyjnych indywidualnie ustalonych.

Przypominamy, że podatnicy mają obowiązek wprowadzić środek trwały do ewidencji środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych najpóźniej w miesiącu przekazania go do używania. Począwszy od następnego miesiąca po wprowadzeniu środka trwałego do ewidencji, podatnicy powinni rozpocząć dokonywanie od niego odpisów amortyzacyjnych.

Przykład 35
W czerwcu 2026 r. podatnik wykupił samochód z leasingu. W tym samym miesiącu przekazał go do używania w prowadzonej działalności gospodarczej i wprowadził do ewidencji środków trwałych. Umowa leasingu trwała 3 lata. Podatnik nie miał prawa uznać nabytego samochodu za używany środek trwały i amortyzować go według stawki indywidualnie ustalonej.

Nie zmieniła się natomiast definicja samochodu „ulepszonego" – używana do celów ustalenia prawa do zastosowania indywidualnych stawek amortyzacyjnych. Za ulepszone uważa się samochody, jeżeli przed wprowadzeniem do ewidencji wydatki poniesione przez podatnika na ich ulepszenie stanowiły co najmniej 20% wartości początkowej. W przypadku takiego ulepszenia podatnik może zastosować indywidualną stawkę amortyzacji.

Kwestią sporną jest, czy po rozpoczęciu amortyzacji możliwa jest zmiana (podwyższanie lub obniżanie) indywidualnie ustalonych stawek amortyzacyjnych.

1.7.4. Jednorazowa amortyzacja

Przepisy obu ustaw o podatku dochodowym przewidują możliwość jednorazowej amortyzacji samochodów ciężarowych. Mogą z niej skorzystać podatnicy rozpoczynający w roku podatkowym działalność gospodarczą i mali podatnicy.

Jednorazowo amortyzowane mogą być również niektóre fabrycznie nowe środki trwałe. Jednak ten sposób amortyzacji nie obejmuje fabrycznie nowych środków transportu.

Zasady obowiązujące w zakresie jednorazowej amortyzacji określają przepisy art. 22k ust. 7–13 ustawy o PIT oraz art. 16k ust. 7–13 ustawy o CIT. Umożliwiają one jednorazową amortyzację środków trwałych podatnikom, którzy rozpoczęli w danym roku podatkowym prowadzenie działalności gospodarczej, oraz małym podatnikom. Ten sposób amortyzacji może być stosowany wyłącznie do samochodów ciężarowych.

eprasa.pl 84d6e69903

Do jednorazowej amortyzacji, na podstawie przepisów art. 22k ust. 7–13 ustawy o PIT oraz art. 16k ust. 7–13 ustawy o CIT, uprawnione są dwie grupy podatników. Pierwszą z nich stanowią podatnicy, którzy w danym roku rozpoczęli prowadzenie działalności gospodarczej. Nie dotyczy to jednak wszystkich. Przepisy art. 22k ust. 11 ustawy o PIT oraz art. 16k ust. 11 ustawy o CIT wyłączają możliwość amortyzacji jednorazowej na omawianych zasadach przez niektórych podatników rozpoczynających prowadzenie działalności gospodarczej (zob. tabela 9).

Tabela 9. Podatnicy rozpoczynający prowadzenie działalności gospodarczej, którzy nie mogą korzystać z jednorazowej amortyzacji środków trwałych o wartości początkowej przekraczającej 10 000 zł

Ustawa o PIT	Ustawa o CIT
Podatnik, który w roku rozpoczęcia tej działalności, a także w okresie 2 lat, licząc od końca roku poprzedzającego rok jej rozpoczęcia, prowadził działalność gospodarczą samodzielnie lub jako wspólnik spółki niebędącej osobą prawną (czyli spółki niebędącej podatnikiem podatku dochodowego – zob. art. 5a pkt 26 ustawy o PIT), względnie działalność taką prowadził małżonek podatnika, jeżeli między małżonkami istniała w tym czasie wspólność majątkowa.	Podatnik, który został utworzony: 1) w wyniku przekształcenia, połączenia lub podziału podatników albo 2) w wyniku przekształcenia spółki niebędącej osobą prawną, albo 3) przez osoby fizyczne, które wniosły na poczet kapitału nowo utworzonego podmiotu uprzednio prowadzone przez siebie przedsiębiorstwo albo składniki majątku tego przedsiębiorstwa o wartości przekraczającej łącznie równowartość w złotych kwoty co najmniej 10 000 euro.

Przykład 36
Osoba fizyczna X prowadziła indywidualną działalność gospodarczą, którą zlikwidowała z dniem 30 października 2024 r. Na początku marca 2026 r. osoba ta ponownie rozpoczęła prowadzenie indywidualnej działalności gospodarczej. Jednak nie będzie ona mogła korzystać w 2026 r. z jednorazowej amortyzacji na podstawie przepisów art. 22k ust. 7–13 ustawy o PIT, gdyż w okresie 2 lat przed jej rozpoczęciem prowadziła ona już samodzielnie działalność gospodarczą.

Przykład 37
Spółka X powstała w styczniu 2026 r. w wyniku podziału spółki Y i przyjęła jako rok podatkowy rok kalendarzowy. W tej sytuacji spółka X nie może w 2026 r. korzystać z jednorazowej amortyzacji na podstawie przepisów art. 16k ust. 7–13 ustawy o CIT.

Drugą grupę podatników uprawnionych do korzystania z jednorazowej amortyzacji stanowią tzw. mali podatnicy. Małymi podatnikami w 2026 r. są ci, u których wartość przychodu ze sprzedaży (wraz z kwotą należnego podatku od towarów i usług) nie przekroczyła w 2025 r. 8 517 000 zł (zob. art. 5a pkt 20 ustawy o PIT oraz art. 4a pkt 10 ustawy o CIT).

eprasa.pl 84d6e69903

Przykład 38
Osoba fizyczna prowadząca samodzielnie działalność gospodarczą osiągnęła w 2025 r. przychód ze sprzedaży w kwocie (wraz z podatkiem VAT) 8 320 000 zł. Osoba ta ma zatem w 2026 r. status małego podatnika, a w konsekwencji może w 2026 r. korzystać z jednorazowej amortyzacji środków trwałych na podstawie przepisów art. 22k ust. 7–13 ustawy o PIT.

Należy dodać, że na użytek przepisów o jednorazowej amortyzacji odrębnie traktuje się spółki cywilne, spółki jawne, spółki partnerskie oraz spółki komandytowe, odrębnie zaś ich wspólników.

Przykład 39
W skład spółki komandytowej wchodzą trzy osoby fizyczne oraz spółka z o.o. Spółka komandytowa osiągnęła w 2025 r. przychód ze sprzedaży w kwocie 8 272 938 zł. Jednocześnie spółka z o.o. będąca wspólnikiem spółki komandytowej osiągnęła w 2025 r. przychód ze sprzedaży w kwocie przekraczającej 10 135 000 zł. Mimo to spółka komandytowa ma w 2026 r. status małego podatnika (na użytek przepisów o jednorazowej amortyzacji), a więc ma w tym roku możliwość jednorazowej amortyzacji środków trwałych.

Jednorazowych odpisów amortyzacyjnych podatnicy mogą dokonywać (i zaliczać do kosztów uzyskania przychodów) w dowolnym miesiącu roku podatkowego, nie wcześniej jednak niż w miesiącu wprowadzenia tych środków trwałych do ewidencji (art. 22k ust. 8 ustawy o PIT oraz art. 16k ust. 8 ustawy o CIT). Po zakończeniu roku podatkowego, w którym wprowadzono środki trwałe do ewidencji, dokonywanie jednorazowych odpisów amortyzacyjnych nie jest możliwe.

Przykład 40
W lutym 2026 r. osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą wprowadziła do ewidencji podlegający jednorazowej amortyzacji środek trwały (tj. samochód ciężarowy). Jednorazowego odpisu amortyzacyjnego dotyczącego tego środka trwałego podatnik może dokonać w dowolnym miesiącu 2026 r., począwszy od lutego (tj. po wprowadzeniu go do ewidencji).

Łączna wysokość jednorazowych odpisów amortyzacyjnych dokonanych w ciągu roku podatkowego (niezależnie od liczby środków trwałych) nie może przekroczyć obowiązującej dla danego roku równowartości kwoty 50 000 euro (w 2026 r. – 213 000 zł). Przy określaniu ewentualnego przekroczenia tego limitu nie uwzględnia się odpisów amortyzacyjnych dokonywanych od środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych o wartości początkowej nieprzekraczającej 10 000 zł (art. 22k ust. 9 w zw. z art. 22f ust. 3 ustawy o PIT oraz art. 16k ust. 9 w zw. z art. 16f ust. 3 ustawy o CIT).

eprasa.pl 84d6e69903

Ze względu na wspomniany limit może się zdarzyć, że nie uda się całkowicie zamortyzować jednorazowo wszystkich środków trwałych wprowadzonych w danym roku do ewidencji środków trwałych. W takim przypadku od następnego roku podatkowego mali podatnicy powinni dokonywać odpisów amortyzacyjnych metodą degresywną lub liniową. W tej sytuacji suma odpisów amortyzacyjnych (w tym dokonanych w pierwszym roku podatkowym oraz niezaliczonych do kosztów uzyskania przychodów) nie może przekroczyć wartości początkowej tych środków trwałych (art. 22k ust. 8 zdanie drugie ustawy o PIT oraz art. 16k ust. 8 zdanie drugie ustawy o CIT).

Warto dodać, że limit jednorazowej amortyzacji, o którym mowa, w przypadku spółek niebędących osobami prawnymi, odnosi się do łącznej wartości odpisów przypadających (zgodnie z, odpowiednio, art. 8 ustawy o PIT lub art. 5 ustawy o CIT) na wspólników spółki (zob. art. 22k ust. 13 ustawy o PIT oraz art. 16k ust. 13 ustawy o CIT). Powoduje to m.in., że limit ten jest odrębny dla spółek niebędących osobami prawnymi (w zakresie, w jakim jednorazowych odpisów amortyzacyjnych dokonują te spółki), odrębny zaś dla poszczególnych wspólników tych spółek (w zakresie, w jakim dokonują oni jednorazowych odpisów amortyzacyjnych).

Przykład 41
Spółkę komandytową X tworzą wspólnicy A, B i C. W lutym 2026 r. spółka ta jednorazowo zamortyzowała środek trwały (samochód ciężarowy) o wartości początkowej 38 000 zł. O kwotę tę zmniejszy się limit jednorazowej amortyzacji przysługujący spółce w 2026 r., natomiast u wspólników spółki limit ten – na skutek dokonania przez spółkę jednorazowego odpisu amortyzacyjnego – nie ulegnie zmianie.
Z kolei w lipcu 2026 r. jednorazowego odpisu amortyzacyjnego dokonał – w ramach samodzielnie prowadzonej działalności gospodarczej – wspólnik A. O kwotę tę zmniejszy się limit jednorazowej amortyzacji przysługujący w 2026 r. temu wspólnikowi. W spółce X oraz u wspólników B i C limit jednorazowej amortyzacji – na skutek dokonania przez wspólnika A jednorazowego odpisu amortyzacyjnego – nie ulegnie zmianie.

Omawiana jednorazowa amortyzacja (tj. dotycząca podatników rozpoczynających działalność oraz małych podatników) stanowi pomoc *de minimis* udzielaną w zakresie i na zasadach określonych w bezpośrednio obowiązujących aktach prawa wspólnotowego dotyczących pomocy w ramach zasady *de minimis* (art. 22k ust. 10 ustawy o PIT oraz art. 16k ust. 10 ustawy o CIT). Oznacza to, że:

1) korzystanie z jednorazowej amortyzacji jest możliwe, jeżeli wartość pomocy *de minimis* w ciągu 3 lat poprzedzających moment skorzystania z jednorazowego odpisu amortyzacyjnego nie przekroczyła obowiązującego podatnika limitu pomocy *de minimis* (co do zasady jest to 300 000 euro; wyższy limit pomocy *de minimis* w wysokości 750 000 euro dotyczy przedsiębiorstw wykonujących usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym),
2) zaliczanie do kosztów uzyskania przychodów jednorazowych odpisów amortyzacyjnych jest możliwe wyłącznie w zakresie, w jakim dokonanie tego odpisu nie spowoduje przekroczenia obowiązującego podatnika limitu pomocy *de minimis*,

eprasa.pl 84d6e69903

3) wartość pomocy *de minimis* z tytułu dokonywania jednorazowych odpisów amortyzacyjnych należy uwzględniać przez kolejne 3 lata przy ustalaniu prawa do korzystania z tej pomocy.

1.7.5. Amortyzacja samochodów o wartości początkowej nieprzekraczającej 10 000 zł

Gdy wartość początkowa nabytego składnika majątku, spełniającego definicję środka trwałego (w tym przypadku samochodu), nie przekracza 10 000 zł, podatnicy mogą:

- nie wprowadzać składnika majątku do ewidencji środków trwałych, a wydatki poniesione na jego nabycie zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów w miesiącu oddania go do używania (art. 16d ust. 1 ustawy o CIT i art. 22d ust. 1 ustawy o PIT),
- wprowadzić składnik majątku do ewidencji środków trwałych i dokonywać odpisów amortyzacyjnych na zasadach ogólnych (określonych w art. 16h–16m ustawy o CIT i art. 22h–22m ustawy o PIT),
- wprowadzić składnik majątku do ewidencji środków trwałych i dokonać jednorazowego odpisu amortyzacyjnego w miesiącu oddania go do używania lub w miesiącu następnym (art. 16f ust. 3 ustawy o CIT i art. 22f ust. 3 ustawy o PIT).

1.7.6. Amortyzacja samochodu zakupionego na raty

Środki transportu podlegają amortyzacji, jeżeli:

- stanowią własność lub współwłasność podatnika,
- zostały przez niego nabyte lub wytworzone we własnym zakresie,
- są kompletne i zdatne do użytku w dniu przyjęcia do używania,
- przewidywany okres ich używania jest dłuższy niż rok,
- są wykorzystywane przez podatnika na potrzeby związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą albo oddane do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub umowy leasingu

– art. 22a ust. 1 ustawy o PIT oraz art. 16a ustawy o CIT.

Amortyzacja samochodu osobowego wykorzystywanego w działalności gospodarczej jest zatem możliwa jedynie wtedy, gdy nabywca stanie się jego właścicielem bądź współwłaścicielem.

Nabycie prawa własności w przypadku zakupu rzeczy na raty regulują przepisy ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (dalej: k.c.). Z art. 583 § 1 k.c. wynika, że sprzedażą na raty jest dokonana w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedaż rzeczy ruchomej osobie fizycznej za cenę płatną w określonych ratach, jeżeli według umowy rzecz ma być kupującemu wydana przed całkowitym zapłaceniem ceny. Z kolei na podstawie art. 155 § 1 k.c. umowa sprzedaży, zamiany, darowizny, przekazania nieruchomości lub inna umowa zobowiązująca do przeniesienia własności rzeczy co do tożsamości oznaczonej przenosi własność na nabywcę, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej albo że strony inaczej postanowiły. Jeżeli

eprasa.pl 84d6e69903

przedmiotem umowy zobowiązującej do przeniesienia własności są rzeczy oznaczone tylko co do gatunku, do przeniesienia własności potrzebne jest przeniesienie posiadania rzeczy (art. 155 § 2 k.c.).

W związku z tym, że samochód jest rzeczą oznaczoną co do gatunku, podatnik, zawierając umowę sprzedaży na raty, nabywa własność tego samochodu już z chwilą jego wydania. Oznacza to, że zapłata całej kwoty, czyli wszystkich należnych sprzedawcy rat, nie jest co do zasady konieczna do przeniesienia prawa własności. Oznacza to, że podatnik ma prawo rozpocząć amortyzację nabytego samochodu bez konieczności zapłaty całego wynagrodzenia.

Jeśli natomiast sprzedawca wprowadzi do zawartej umowy zapis stanowiący, że przeniesienie prawa własności sprzedawanej rzeczy nastąpi dopiero z chwilą zapłaty ostatniej raty, to oznacza, iż skorzystał on z uprawnienia, jakie daje mu przywołany powyżej przepis, i zastrzegł sobie prawo własności. Gdy taka sytuacja ma miejsce, wykorzystywany w prowadzonej działalności samochód osobowy może być amortyzowany najwcześniej z chwilą zapłaty ostatniej raty. Wcześniejsze zaliczenie odpisów amortyzacyjnych do kosztów uzyskania przychodów jest nieuprawnione.

1.7.7. Obowiązek korekty amortyzacji w przypadku kradzieży samochodu

Prawo do dokonywania odpisów amortyzacyjnych jest uzależnione od tego, czy samochód w chwili ich dokonywania stanowi własność lub współwłasność podatnika. Z art. 169 k.c. wynika, że:

1) jeżeli osoba nieuprawniona do rozporządzania rzeczą ruchomą zbywa rzecz i wydaje ją nabywcy, nabywca uzyskuje własność z chwilą objęcia rzeczy w posiadanie, chyba że działa w złej wierze, jednak
2) gdy rzecz zgubiona, skradziona lub w inny sposób utracona przez właściciela zostaje zbyta przed upływem 3 lat od chwili jej zgubienia, skradzenia lub utraty, nabywca może uzyskać własność dopiero z upływem powyższego 3-letniego terminu.

Ograniczenie to nie dotyczy pieniędzy i dokumentów na okaziciela ani rzeczy nabytych na urzędowej licytacji publicznej lub w toku postępowania egzekucyjnego.

Podatnik, który nabył kradziony samochód, co do zasady nie staje się jego właścicielem. Właścicielem takiego samochodu stanie się dopiero po upływie 3 lat od chwili, w której samochód ten został ukradziony, i tylko wtedy, gdy nabywca samochodu nie ma świadomości, że nabywa go od osoby nieuprawnionej (nabywca jest w dobrej wierze).

Podatnik, który nie jest właścicielem, nie ma prawa do dokonywania odpisów amortyzacyjnych i zaliczania ich do kosztów uzyskania przychodów. Oczywiście nabywca skradzionego samochodu będący w dobrej wierze nie ma takiej świadomości. Dlatego też po uzyskaniu informacji o pochodzeniu samochodu jest on zobowiązany do

eprasa.pl 84d6e69903

dokonania korekty kosztów wstecz, tj. skorygowania okresu, w którym odpisy amortyzacyjne związane z tym samochodem zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów.

1.7.8. Limity w amortyzacji samochodów osobowych

Co do zasady wydatki związane z nabyciem środka trwałego (samochodu osobowego) są zaliczane do kosztów uzyskania przychodów przez odpisy amortyzacyjne. Jednak przy samochodach osobowych istnieje ograniczenie w ujmowaniu takich odpisów amortyzacyjnych w kosztach podatkowych.

Od 1 stycznia 2026 r. na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 4 ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 1 pkt 4 ustawy o CIT nie uważa się za koszty uzyskania przychodów odpisów amortyzacyjnych dotyczących samochodów osobowych w części ustalonej od wartości samochodu przewyższającej kwotę:

1) 225 000 zł – w przypadku samochodu osobowego będącego pojazdem elektrycznym w rozumieniu art. 2 pkt 12 ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych oraz w przypadku samochodu osobowego będącego pojazdem napędzanym wodorem w rozumieniu art. 2 pkt 15 tej ustawy,
2) 150 000 zł – jeśli emisja CO_2 silnika spalinowego samochodu osobowego, określona na podstawie danych zawartych w centralnej ewidencji pojazdów, o której mowa w art. 80a ustawy z 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, wynosi mniej niż 50 g/km,
3) 100 000 zł – jeśli emisja CO_2 silnika spalinowego samochodu osobowego, określona na podstawie danych zawartych w centralnej ewidencji pojazdów, o której mowa w art. 80a ustawy – Prawo o ruchu drogowym, jest równa lub wyższa niż 50 g/km.

Oznacza to, że w przypadku amortyzacji samochodów osobowych będących pojazdami elektrycznymi lub pojazdami napędzanymi wodorem:

1) o wartości początkowej nieprzekraczającej 225 000 zł – odpisy amortyzacyjne mogą być zaliczane do podatkowych kosztów uzyskania przychodów w całości;

Przykład 42
Podatnik amortyzuje samochód osobowy będący pojazdem elektrycznym, którego wartość początkowa wynosi 190 000 zł. Odpisy amortyzacyjne dokonywane od takiego samochodu osobowego mogą być przez podatnika zaliczane do podatkowych kosztów uzyskania przychodów w całości.

2) o wartości początkowej przekraczającej 225 000 zł – odpisy amortyzacyjne mogą być zaliczane do podatkowych kosztów uzyskania przychodów w części odpowiadającej udziałowi 225 000 zł w kwocie stanowiącej wartość początkową samochodu;

eprasa.pl 84d6e69903

Przykład 43
Podatnik amortyzuje samochód osobowy będący pojazdem elektrycznym, którego wartość początkowa wynosi 300 000 zł. Odpisy amortyzacyjne dokonywane od takiego samochodu osobowego mogą być przez podatnika zaliczane do podatkowych kosztów uzyskania przychodów w 75% (gdyż 225 000 zł : 300 000 zł = 0,75, co odpowiada 75%).

SŁOWNICZEK

Pojazd elektryczny – pojazd samochodowy w rozumieniu art. 2 pkt 33 ustawy z 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, wykorzystujący do napędu wyłącznie energię elektryczną akumulowaną przez podłączenie do zewnętrznego źródła zasilania (art. 2 pkt 12 ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych).

Pojazd napędzany wodorem – pojazd silnikowy w rozumieniu art. 2 pkt 32 ustawy – Prawo o ruchu drogowym, wykorzystujący do napędu energię elektryczną wytworzoną z wodoru w zainstalowanych w nim ogniwach paliwowych (art. 2 pkt 15 ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych).

WAŻNE! Jeżeli cena nabycia (wartość początkowa) osobowego samochodu elektrycznego/wodorowego przekracza kwotę 225 000 zł, to nie uwzględnia się w kosztach podatkowych odpisów amortyzacyjnych w pełnej wysokości. Z kosztów należy wyłączyć odpisy w części ustalonej od wartości początkowej takiego samochodu przewyższającej równowartość w złotych kwoty 225 000 zł.

W przypadku pozostałych samochodów osobowych limit wynosi 100 000 zł albo 150 000 zł (zależnie od emisji CO_2 ich silnika spalinowego). Oznacza to, że w przypadku amortyzacji pozostałych samochodów osobowych (tj. samochodów osobowych niebędących pojazdami elektrycznymi ani pojazdami napędzanymi wodorem):

1) o wartości początkowej nieprzekraczającej 100 000 zł (w przypadku samochodów osobowych, których emisja CO_2 silnika spalinowego jest równa lub wyższa niż 50 g/km) lub 150 000 zł (w przypadku samochodów osobowych, których emisja CO_2 silnika spalinowego jest niższa niż 50 g/km) – odpisy amortyzacyjne mogą być zaliczane do podatkowych kosztów uzyskania przychodów w całości,
2) o wartości początkowej przekraczającej 100 000 zł (w przypadku samochodów osobowych, których emisja CO_2 silnika spalinowego jest równa lub wyższa niż 50 g/km) lub 150 000 zł (w przypadku samochodów osobowych, których emisja CO_2 silnika spalinowego jest niższa niż 50 g/km) – odpisy amortyzacyjne mogą być zaliczane do podatkowych kosztów uzyskania przychodów w części odpowiadającej udziałowi odpowiednio 100 000 zł i 150 000 zł w kwocie stanowiącej wartość początkową samochodu.

eprasa.pl 84d6e69903

Przykład 44
Na początku stycznia 2026 r. podatnik kupił i rozpoczął amortyzację spalinowego samochodu osobowego, którego wartość początkowa wynosi 125 000 zł. Odpisy amortyzacyjne dokonywane od tego samochodu mogą być zaliczane do podatkowych kosztów uzyskania przychodów:
1) w całości – jeżeli określona na podstawie danych zawartych w centralnej ewidencji pojazdów emisja CO_2 silnika tego samochodu wynosi mniej niż 50 g/km,
2) w 80% (gdyż 100 000 zł : 125 000 zł = 0,8, co odpowiada 80%) – jeżeli określona na podstawie danych zawartych w centralnej ewidencji pojazdów emisja CO_2 silnika tego samochodu jest równa lub wyższa niż 50 g/km.

Przykład 45
Na początku stycznia 2026 r. podatnik kupił spalinowy samochód osobowy, którego wartość początkowa wynosi 175 000 zł, i rozpoczął jego amortyzację. Odpisy amortyzacyjne dokonywane od tego samochodu mogą być zaliczane do podatkowych kosztów uzyskania przychodów:
1) w 85,71% (gdyż 150 000 zł : 175 000 zł to w przybliżeniu 0,8571, co odpowiada 85,71%) – jeżeli określona na podstawie danych zawartych w centralnej ewidencji pojazdów emisja CO_2 silnika tego samochodu wynosi mniej niż 50 g/km,
2) w 57,14% (gdyż 100 000 zł : 175 000 zł to w przybliżeniu 0,5714, co odpowiada 57,14%) – jeżeli określona na podstawie danych zawartych w centralnej ewidencji pojazdów emisja CO_2 silnika tego samochodu jest równa lub wyższa niż 50 g/km.

Obniżony do 100 000 zł limit amortyzacji pozostałych samochodów osobowych, dla których emisja CO_2 silnika jest równa lub wyższa niż 50 g/km, dotyczy samochodów osobowych wprowadzonych do ewidencji środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych podatnika od 1 stycznia 2026 r. W przypadku samochodów osobowych wprowadzonych do tej ewidencji wcześniej (tj. najpóźniej 31 grudnia 2025 r.) nadal obowiązuje dotychczasowy limit wynoszący 150 000 zł (zob. art. 30 ustawy z 2 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych oraz niektórych innych ustaw – Dz.U. poz. 2269).

Przykład 46
Podatnik od 2025 r. amortyzuje spalinowy samochód osobowy posiadający silnik emitujący ponad 50 g CO_2 na kilometr. Wartość początkowa samochodu wynosi 135 000 zł. Odpisy amortyzacyjne dokonywane od tego samochodu po 31 grudnia 2025 r. nadal mogą być zaliczane do podatkowych kosztów uzyskania przychodów w całości.

Nieprawidłowe jest rozwiązanie polegające na zaliczaniu do kosztów uzyskania przychodów całej wartości odpisów amortyzacyjnych, aż do momentu, gdy ich łączna suma zrówna się z równowartością 150 000 zł lub 100 000 zł (w zależności od emisyjności CO_2), a po przekroczeniu tej wartości – całkowite wyłączenie z kosztów podatkowych pozostałych odpisów amortyzacyjnych.

eprasa.pl 84d6e69903

Przykład 47
W lutym 2026 r. spółka z o.o. kupiła samochód osobowy o wartości początkowej 180 000 zł netto. Emisja CO_2 tego samochodu do środowiska, według ewidencji pojazdów, wynosi 42 g/km. Wartość odpisów amortyzacyjnych (w świetle ustawy o rachunkowości) wynosi miesięcznie 3000 zł = 180 000 zł × 20% : 12 miesięcy. Jednak do kosztów podatkowych spółka może zaliczyć jedynie 2500 zł = 150 000 zł × 20% : 12 miesięcy, zatem 500 zł jest wydatkiem, który w skali miesiąca nie stanowi kosztu uzyskania przychodu dla spółki.

Przykład 48
Podatnik w marcu 2026 r. kupił samochód osobowy o wartości początkowej 180 000 zł netto. Emisja CO_2 tego samochodu do środowiska, według ewidencji pojazdów, wynosi 115 g/km. Wartość odpisów amortyzacyjnych (w świetle ustawy o rachunkowości) wynosi miesięcznie 3000 zł = 180 000 × 20% ÷ 12 miesięcy. Jednak do kosztów podatkowych podatnik może zaliczyć miesięcznie jedynie 1666,66 zł = 100 000 zł × 20% : 12 miesięcy, zatem 1333,34 zł jest wydatkiem, który w skali miesiąca nie stanowi kosztu uzyskania przychodu dla spółki.

Przy sprzedaży samochodu osobowego wprowadzonego do ewidencji kosztem podatkowym sprzedaży jest wartość samochodu (nie wyższa niż 150 000 zł) pomniejszona o odpisy amortyzacyjne zaliczone do kosztów podatkowych.

Przykład 49
Spółka akcyjna kupiła samochód osobowy za 200 000 zł i dokonywała odpisów amortyzacyjnych w wysokości 20% rocznie. Po roku sprzedała samochód za 150 000 zł. Przy określeniu dochodu z tej sprzedaży przychód w wysokości 150 000 zł spółka może pomniejszyć jedynie o kwotę 30 000 zł (wartość dokonanych odpisów amortyzacyjnych zaliczonych do kosztów podatkowych), ponieważ samochód emitował mniej niż 50 g CO_2 na 1 kilometr.

Omawiane przepisy dotyczące odpisów amortyzacyjnych (art. 23 ust. 1 pkt 4 ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 1 pkt 4 ustawy o CIT) mają zastosowanie również w przypadku amortyzacji samochodów osobowych użytkowanych na podstawie umów tzw. leasingu finansowego (tj. umów leasingu spełniających warunki określone w art. 23f ustawy o PIT oraz art. 17f ustawy o CIT). Jednakże w takich przypadkach część odsetkowa nie powiększa wartości początkowej przedmiotów leasingu jako środków trwałych leasingobiorcy (zob. przykładowo postanowienie Naczelnika Urzędu Skarbowego Warszawa-Targówek z 9 lutego 2006 r., sygn. 1437/ZI/423/451/DJW/06), a w konsekwencji przepisy art. 23 ust. 1 pkt 4 ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 1 pkt 4 ustawy o CIT jej nie dotyczą.

Zastrzec jednak należy, że ograniczeń wynikających z przepisów art. 23 ust. 1 pkt 4 ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 1 pkt 4 ustawy o CIT nie stosuje się do odpisów amortyzacyjnych dokonywanych przez podatnika, jeżeli ten samochód został oddany

eprasa.pl 84d6e69903

(przez tego podatnika) do używania na podstawie umowy leasingu, najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze. Ograniczenie to ma zastosowanie, jeżeli wyłącznym lub głównym przedmiotem działalności podatnika jest oddawanie w odpłatne używanie samochodów osobowych (zob. art. 23 ust. 5b ustawy o PIT oraz art. 16 ust. 5b ustawy o CIT).

2. Wydatki związane z pojazdami samochodowymi w rozliczeniach VAT

Zasady odliczania VAT od wydatków związanych z samochodami reguluje obecnie art. 86a ustawy o VAT.

Pojazdy samochodowe dzielą się na dwie grupy, tj. pojazdy samochodowe uprawniające do pełnych odliczeń oraz pojazdy samochodowe uprawniające do odliczeń częściowych (50% podatku naliczonego).

Pojazdami samochodowymi uprawniającymi do pełnych odliczeń są przede wszystkim pojazdy samochodowe w rozumieniu przepisów o ruchu drogowym o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 3,5 tony. Wynika to z definicji pojazdu samochodowego dla celów VAT (art. 2 pkt 34 ustawy o VAT). Ograniczenia w odliczaniu VAT mają zastosowanie do pojazdów, które są pojazdami samochodowymi według ustawy o VAT. Oznacza to, że pojazdy samochodowe o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 3,5 tony nie są pojazdami samochodowymi w rozumieniu VAT, a w konsekwencji nie dotyczą ich określone w art. 86a ustawy o VAT ograniczenia w dokonywaniu odliczeń.

Ograniczenia w odliczaniu VAT, na podstawie art. 86a ust. 3 pkt 1 ustawy o VAT, nie dotyczą również pojazdów, które:

1) są wykorzystywane wyłącznie do działalności gospodarczej podatnika oraz
2) konstrukcyjnie są przeznaczone do przewozu co najmniej 10 osób łącznie z kierowcą (czyli autobusy), jeżeli z dokumentów wydanych na podstawie przepisów o ruchu drogowym wynika takie przeznaczenie, mimo że masa całkowita nie przekroczy 3,5 tony.

Od nabycia tych samochodów odliczymy pełny VAT.

Tabela 10. Kategorie pojazdów uprawniające do pełnego odliczenia VAT

Lp.	Pojazdy samochodowe uprawniające do pełnych odliczeń
1	2
1	Pojazdy, których nie możemy zaliczyć do pojazdów samochodowych
2	Pojazdy samochodowe w rozumieniu przepisów o ruchu drogowym o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 3,5 tony

eprasa.pl 84d6e69903

1	2
3	Pojazdy samochodowe w rozumieniu przepisów o ruchu drogowym o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 tony, jeśli: ■ będą wykorzystywane wyłącznie do działalności gospodarczej ■ konstrukcyjnie będą przeznaczone do przewozu co najmniej 10 osób łącznie z kierowcą (autobusy)

Wynika z tego, że odliczymy pełny VAT również od samochodów osobowych, pod warunkiem że będą wykorzystywane wyłącznie do działalności gospodarczej.

Ograniczenia nie dotyczą pojazdów, których nie możemy zaliczyć do pojazdów samochodowych według ustawy – Prawo o ruchu drogowym.

Pojazdami samochodowymi w rozumieniu przepisów ustawy – Prawo o ruchu drogowym są pojazdy silnikowe, których konstrukcja umożliwia jazdę z prędkością przekraczającą 25 km/h, z zastrzeżeniem, że określenie to nie obejmuje ciągnika rolniczego (art. 2 pkt 33 ustawy – Prawo o ruchu drogowym).

Pojazdami silnikowymi są pojazdy wyposażone w silnik, z wyjątkiem motoroweru i pojazdu szynowego (art. 2 pkt 32 ustawy – Prawo o ruchu drogowym).

Pojazdami są zaś środki transportu przeznaczone do poruszania się po drodze oraz maszyny i urządzenia do tego przystosowane (art. 2 pkt 31 ustawy – Prawo o ruchu drogowym).

Jak z tego wynika, nie wszystkie pojazdy są pojazdami samochodowymi w rozumieniu przepisów ustawy – Prawo o o ruchu drogowym, a w konsekwencji nie wszystkie pojazdy będą pojazdami samochodowymi w rozumieniu VAT i dotyczyć ich będą ograniczenia w odliczaniu VAT.

Tabela 11. Pojazdy inne niż samochody, których dotyczą i nie dotyczą ograniczenia w odliczeniu VAT

Pojazdy niebędące pojazdami samochodowymi, których nie będą dotyczyć ograniczenia w odliczaniu VAT (art. 86a ustawy o VAT)	Pojazdy samochodowe, których dotyczą ograniczenia w odliczaniu VAT (art. 86a ustawy o VAT)
1	2
1) środki transportu nieprzeznaczone do poruszania się po drodze oraz maszyny i urządzenia nieprzystosowane do poruszania się po drodze, np. skutery śnieżne, wózki widłowe, kosiarki spalinowe 2) pojazdy niewyposażone w silnik (np. rowery)	1) motocykle 2) czterokołowce (quady), z wyjątkiem czterokołowców, których konstrukcja nie umożliwia jazdy z prędkością przekraczającą 25 km/h

eprasa.pl 84d6e69903

1	2
3) motorowery (motorowerem jest pojazd dwu- lub trójkołowy zaopatrzony w silnik spalinowy o pojemności skokowej nieprzekraczającej 50 cm^3 lub w silnik elektryczny o mocy niewiększej niż 4 kW, którego konstrukcja ogranicza prędkość jazdy do 45 km/h – zob. art. 2 pkt 46 ustawy – Prawo o ruchu drogowym) oraz rowery elektryczne 4) pojazdy szynowe 5) ciągniki rolnicze 6) hulajnogi elektryczne	

2.1. Pełne odliczenie VAT od wydatków związanych z pojazdami samochodowymi

Jak zostało wskazane, pojazdami samochodowymi uprawniającymi do pełnych odliczeń są pojazdy samochodowe wykorzystywane wyłącznie do działalności gospodarczej podatnika. To, jakie pojazdy samochodowe należą do tej grupy, precyzują przepisy art. 86a ust. 4, 5 i 9 ustawy o VAT. Z przepisów tych wynika, że pojazdami samochodowymi wykorzystywanymi wyłącznie do działalności gospodarczej podatnika są pojazdy samochodowe spełniające jeden z dwóch warunków (dotyczący sposobu wykorzystania albo konstrukcji). Dlatego na podstawie tych przepisów możemy wyróżnić dwie kategorie samochodów.

2.1.1. Pojazdy uważane za wykorzystywane wyłącznie do działalności gospodarczej podatnika

Pierwszą grupę pojazdów samochodowych uważanych za wykorzystywane wyłącznie do działalności gospodarczej podatnika stanowią pojazdy samochodowe, których sposób wykorzystania przez podatnika, zwłaszcza określony w ustalonych przez niego zasadach ich używania, dodatkowo potwierdzony prowadzoną przez podatnika dla tych pojazdów ewidencją przebiegu pojazdu, wyklucza ich użycie do celów niezwiązanych z działalnością gospodarczą (art. 86a ust. 4 pkt 1 ustawy o VAT).

2.1.1.1. Warunki, jakie muszą być spełnione, aby uznać, że samochód jest wykorzystywany do działalności

Źródłem największych sporów między podatnikami a fiskusem, związanych z zakresem odliczania podatku naliczonego od wydatków związanych z pojazdami samochodowymi, jest ustalenie, czy auto jest wykorzystywane wyłącznie do działalności gospodarczej i daje prawo do pełnego odliczenia VAT od związanych z nim wydatków, czy też może być wykorzystywane do innych celów niż działalność gospodarcza, np. do celów prywatnych podatnika bądź jego pracowników, i daje prawo jedynie do częściowego odliczenia podatku naliczonego od związanych z nim wydatków.

eprasa.pl 84d6e69903

Ministerstwo Finansów w broszurze pt. „Nowe zasady odliczania podatku VAT od wydatków związanych z pojazdami samochodowymi" (zwanej dalej: broszurą MF ws. samochodów) wyjaśniło, że:

MF *Dla celów stosowania tego ograniczenia* [o którym mowa w art. 86a ust. 1 i 2 ustawy o VAT – przyp. red.] *za wykorzystywanie „mieszane" należy rozumieć, że w odniesieniu do pojazdu wykorzystywanego w działalności gospodarczej istnieje możliwość jego użycia również do celów niezwiązanych z tą działalnością, np. do celów prywatnych. Wystarczy przy tym możliwość nawet tylko jednorazowego użycia pojazdu do celów prywatnych, aby uznać, że pojazd może być wykorzystywany w sposób „mieszany". Nie jest przy tym istotny moment, w którym użycie to ma miejsce podczas całego okresu użytkowania przez podatnika danego pojazdu, żeby uznać ten pojazd za wykorzystywany do celów „mieszanych".*

Choć broszura MF ws. samochodów nie jest źródłem prawa podatkowego, to organy podatkowe, stosując się do zawartych w niej wytycznych, podkreślają, że samochód nie może być uznany za wykorzystywany wyłącznie do działalności gospodarczej, jeśli istnieje możliwość wykorzystania go w celach prywatnych. Tak określone założenie w praktyce jest niemożliwe do zrealizowania. Zawsze istnieje możliwość wykorzystania każdego składnika firmowego majątku do celów prywatnych pracownika, np. służbowego laptopa, telefonu, materiałów biurowych, środków czystości itp. – jeśli użytek ten jest nieistotny, to nie pozbawia on podatnika prawa do odliczenia podatku naliczonego od wymienionych wydatków. Samochód nie jest przypadkiem odosobnionym. Prawdopodobieństwa, że samochód zostanie wykorzystany w celach innych niż działalność, nie da się w 100% wyeliminować. „Wyłączne" wykorzystanie auta do celów związanych z działalnością gospodarczą należy rozpatrywać nie przez pryzmat całkowitego wykluczenia samej możliwości nawet jednorazowego użytku prywatnego (jak wynika to m.in. z broszury), ale przez możliwość stworzenia takich mechanizmów zabezpieczających, które w sposób maksymalny (co nie znaczy całkowity) zapewnią użytek pojazdu do celów związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą.

NSA w wydanym 21 października 2021 r. wyroku (sygn. akt I FSK 1695/21) uznał, że podatnik, który w regulaminie określił zasady korzystania z pojazdów do celów służbowych wraz z karami za ich nieprzestrzeganie, wykluczającymi ich użycie do celów niezwiązanych z działalnością gospodarczą, oraz zapewnił kontrolę przestrzegania tych zasad, może odliczać pełny VAT od wydatków samochodowych. Niestety, odmienne stanowisko prezentują organy podatkowe. Ich zdaniem określenie kar za nieprzestrzeganie zasad użytkowania pojazdu oznacza, że podatnik przewiduje możliwość złamania zasad.

Parkowanie samochodu przy domu pracownika a pełne odliczenie VAT

Zdaniem organów podatkowych prawo do pełnego odliczenia VAT od wydatków związanych z samochodem osobowym wyklucza m.in. garażowanie/parkowanie firmowego samochodu w miejscu zamieszkania pracownika. Prawo to jest wykluczone nawet wtedy, gdy podatnik prowadzi ewidencję przebiegu pojazdu i złożył VAT-26.

eprasa.pl 84d6e69903

W piśmie Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 5 czerwca 2020 r. (sygn. 0111-KDIB3-1.4012.208.2020.1.ICz) czytamy:

MF *(...) parkowanie pojazdu w miejscu zamieszkania (przed rozpoczęciem i po zakończeniu wyjazdu służbowego), co do zasady, pozwala pracownikowi na potencjalne wykorzystanie samochodu do jego celów prywatnych. Przy czym użytek prywatny należy postrzegać w kategoriach potencjalnej, a nie faktycznej możliwości użytku pojazdu do celów prywatnych. W żaden sposób nie zmienia tego wprowadzony regulamin, którym zobowiązano pracowników do wykorzystywania ww. pojazdów wyłącznie na cele działalności gospodarczej Podatnika.*

W konsekwencji, w analizowanej sprawie z uwagi na przedstawiony sposób wykorzystywania pojazdów, wykluczonym jest przyjęcie, że samochody te wykorzystywane są wyłącznie do celów prowadzenia działalności gospodarczej w rozumieniu przepisu art. 86a ust. 3 pkt 1 lit. a w związku z art. 86a ust. 4 pkt 1 ustawy o VAT.

Sądy administracyjne uważają jednak, że parkowanie samochodu poza siedzibą firmy nie oznacza automatycznie, iż samochód nie jest wykorzystywany wyłącznie do działalności gospodarczej. Potwierdzają to liczne wyroki na ten temat, z których wynika możliwość parkowania samochodów w miejscu zamieszkania pracowników (bez utraty prawa do pełnego odliczenia VAT), jeśli jest to konieczne i uzasadnione specyfiką prowadzonej działalności. Dla przykładu NSA w wyroku z 21 lutego 2017 r. (sygn. akt I FSK 1200/15) uznał, że podatnik (pracodawca) ma prawo do pełnego odliczenia VAT od paliwa i innych wydatków związanych z eksploatacją samochodu, gdy pracownik (przedstawiciel handlowy), dojeżdżając z miejsca zamieszkania do miejsca wykonywania pracy, zaczyna i kończy pracę pod swoim mieszkaniem.

Analogiczne rozstrzygnięcie wynika z wyroku NSA z 23 czerwca 2017 r. (sygn. akt I FSK 2151/15), odnoszącego się do samochodów wykorzystywanych przez przedstawicieli handlowych, którzy ze względu na zamieszkiwanie w różnych częściach kraju nie mieli technicznej możliwości codziennego odbioru pojazdu z miejsca siedziby spółki. Dodatkowe ograniczenie w parkowaniu pojazdów służbowych w siedzibie firmy wynikało z postanowień umowy najmu zawartej z właścicielem nieruchomości, na której podatnik posiadał swoje biuro.

Jak czytamy w wyroku NSA z 6 września 2018 r. (sygn. akt I FSK 1531/16):

NSA *(...) w rozpoznawanej sprawie Sąd pierwszej instancji przeanalizował opis zdarzenia przedstawionego we wniosku o interpretację oraz stanowisko spółki i zasadnie uznał, że spełnione zostaną warunki określone w art. 86a ust. 4 pkt 1 ustawy o VAT, pozwalające na odliczenie pełnej kwoty podatku naliczonego od wydatków związanych z pojazdami opisanymi we wniosku. (...) W ocenie Naczelnego Sądu Administracyjnego Sąd pierwszej instancji prawidłowo uznał, że w realiach przedmiotowej sprawy spółka wykazała, że*

eprasa.pl 84d6e69903

spełnia ww. kryteria. Spółka wyraźnie wskazała, że zasady garażowania samochodów służbowych zostaną określone w regulaminie, jak również, że możliwość parkowania samochodów w miejscu zamieszkania użytkowników jest sytuacją wyjątkową, ale konieczną i uzasadnioną specyfiką prowadzonej działalności oraz okolicznościami uzasadniającymi zaparkowanie pojazdu w okolicach miejsca zamieszkania pracownika z uwagi na położenie siedziby spółki oraz miejsc prowadzenia działalności gospodarczej.

Zdaniem sądów:

- sporządzenie stosownych umów określających warunki, zasady i opłaty dotyczące korzystania z pojazdów,
- wprowadzenie zasad używania samochodów do celów służbowych oraz
- nałożenie na pracowników obowiązku dokonywania wpisów w ewidencji przebiegu pojazdu, zawierającej dane wymagane ustawą o VAT, oraz
- monitorowanie przez podatnika ilości zużytego paliwa

– mogą stanowić wystarczające i obiektywne środki dla zabezpieczenia wykorzystania pojazdów tylko do działalności gospodarczej.

Pojawiają się wprawdzie interpretacje, w których organy popierają przedstawione stanowisko, ale są one konsekwencją wygranej przez podatnika sprawy w sądzie. W pozostałych przypadkach organy nadal uważają, że odliczenie VAT nie przysługuje, gdy pracownik parkuje w pobliżu domu, nawet gdy wynika to ze względów ekonomicznych (zob. pismo Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 3 listopada 2025 r., sygn. 0114-KDIP4-2.4012.689.2025.2.MMA, czy z 12 stycznia 2022 r., sygn. 0114-KDIP4--2.4012.802.2021.2.AA).

Zdaniem organów podatkowych również najem samochodów pracownikom do celów prywatnych nie powoduje, że możemy uznać samochód za wykorzystywany wyłącznie do celów działalności gospodarczej. Potwierdzają to również sądy (zob. wyroki NSA z 11 kwietnia 2017 r., sygn. akt I FSK 1721/15, oraz z 6 marca 2018 r., sygn. akt I FSK 790/16).

2.1.1.2. Prowadzenie ewidencji przebiegu pojazdu

Obowiązek prowadzenia ewidencji nie dotyczy wszystkich podatników, którzy wykorzystują pojazd wyłącznie do działalności gospodarczej. Od tej zasady przewidziano wyjątki.

Zwolnienie z obowiązku prowadzenia ewidencji przebiegu pojazdów ze względu na przeznaczenie samochodu

Z art. 86a ust. 5 pkt 1 ustawy o VAT wynika, że obowiązek prowadzenia ewidencji przebiegu nie dotyczy pojazdów samochodowych przeznaczonych wyłącznie do:

- odsprzedaży,
- sprzedaży, w przypadku pojazdów wytworzonych przez podatnika,

eprasa.pl 84d6e69903

- oddania w odpłatne używanie na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze,

jeśli odsprzedaż, sprzedaż lub oddanie w odpłatne używanie tych pojazdów stanowi przedmiot działalności podatnika.

W przypadku pojazdów samochodowych przeznaczonych wyłącznie do tych trzech celów wystarczające dla uznania, że są one wykorzystywane wyłącznie do działalności gospodarczej podatnika, będzie, aby podatnik wykorzystywał pojazd w sposób wykluczający jego użycie do celów niezwiązanych z działalnością gospodarczą.

Początkowo fiskus uważał jednak, że auto jest oddane w odpłatne używanie tylko wtedy, gdy znajduje się u klienta (i tylko wtedy nie ma obowiązku prowadzenia ewidencji). Jeżeli natomiast auto wprawdzie jest przeznaczone do wynajmu, ale na razie, jako niewynajęte, pojechało do myjni lub na serwis albo służy do obsługi innych wynajmowanych samochodów, to w takim przypadku podatnik, aby mieć prawo do pełnego odliczenia VAT od wydatków związanych z tym samochodem, musi prowadzić ewidencję przebiegu pojazdu i w rezultacie zgłosić go do urzędu skarbowego na druku VAT-26. Obecnie organy podatkowe uznają, że podatnik, który wyłączy użytek na cele prywatne lub działalność inną niż wynajem, nie musi prowadzić ewidencji, aby odliczać pełny VAT. Jest tak również wtedy, gdy wyjeżdża tymi samochodami do myjni czy na przegląd.

Oznacza to, że – zdaniem fiskusa – dla skorzystania przez wynajmującego z pełnego prawa do odliczenia podatku naliczonego od wydatków związanych z samochodem przeznaczonym do wynajmu nie jest konieczne prowadzenie ewidencji przebiegu tego pojazdu. Z tym stanowiskiem zgadzają się sądy (zob. wyrok NSA z 12 kwietnia 2017 r., sygn. akt I FSK 2103/15, oraz wyrok NSA z 8 marca 2017 r., sygn. akt I FSK 1516/15).

Zwolnienie z obowiązku prowadzenia ewidencji przebiegu pojazdów ze względu na ich konstrukcję

Podatnicy nie muszą również prowadzić ewidencji przebiegu pojazdu w przypadku pojazdów samochodowych będących pojazdami specjalnymi o przeznaczeniu:

1) pomoc drogowa, mających nadwozie konstrukcyjnie przeznaczone do przewozu uszkodzonych pojazdów,
2) pogrzebowy, innych niż określone w § 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 27 marca 2014 r. w sprawie pojazdów samochodowych uznawanych za wykorzystywane wyłącznie do działalności gospodarczej podatnika (Dz.U. z 2014 r. poz. 407), jeżeli przedmiotem działalności gospodarczej podatnika wykorzystującego te pojazdy są usługi pogrzebowe,
3) bankowóz – wyłącznie typu A i B, innych niż określone w § 2 pkt 2 rozporządzenia, o którym mowa w pkt 2, jeżeli przedmiotem działalności gospodarczej podatnika wykorzystującego te pojazdy jest transport wartości pieniężnych

eprasa.pl 84d6e69903

– jeśli z dokumentów wydanych zgodnie z przepisami o ruchu drogowym wynika, że dany pojazd jest pojazdem specjalnym, i jeżeli spełnione są warunki zawarte w odrębnych przepisach, określone dla tych przeznaczeń.

Wykaz tych pojazdów został określony w rozporządzeniu Ministra Finansów z 28 maja 2014 r. w sprawie przypadków, w których nie stosuje się warunku prowadzenia ewidencji przebiegu pojazdu (Dz.U. z 2014 r. poz. 709).

Zasady prowadzenia ewidencji przebiegu pojazdów

Gdy nie obejmują nas wyłączenia z obowiązku prowadzenia ewidencji, musimy ją prowadzić według zasad wskazanych w art. 86a ustawy o VAT. Ewidencja musi być prowadzona od dnia rozpoczęcia wykorzystywania pojazdu samochodowego wyłącznie do działalności gospodarczej podatnika do dnia zakończenia wykorzystywania tego pojazdu wyłącznie do tej działalności (art. 86a ust. 6 ustawy o VAT).

Przykład 50
Podatnik będący osobą fizyczną kupił w kwietniu 2024 r. samochód osobowy. Początkowo zamierzał go wykorzystywać częściowo do celów prywatnych, jednak od 1 maja 2026 r. wykorzystuje go wyłącznie w działalności gospodarczej. W tej sytuacji prowadzenie ewidencji przebiegu pojazdu musiał rozpocząć z dniem 1 maja 2026 r.

Ewidencja nie może mieć również dowolnej treści (zob. tabela 12: Treść ewidencji przebiegu pojazdu). Może być prowadzona w formie elektronicznej albo papierowej. Przyjmuje się, że również wydruk z systemu GPS mógłby być uznany za ewidencję przebiegu pojazdu wynikającą z art. 86a ustawy o VAT, jeśli spełni ustawowe warunki.

Tabela 12. Treść ewidencji przebiegu pojazdu

Lp.	Dane podstawowe
1	Numer rejestracyjny pojazdu samochodowego
2	Dzień rozpoczęcia i zakończenia prowadzenia ewidencji
3	Stan licznika przebiegu pojazdu samochodowego na dzień rozpoczęcia prowadzenia ewidencji, na koniec każdego okresu rozliczeniowego oraz na dzień zakończenia prowadzenia ewidencji
4	Wpisy dotyczące każdego wykorzystania pojazdu (zob. tabela 13: Wpisy dotyczące wykorzystania pojazdu)
5	Liczba przejechanych kilometrów na koniec każdego okresu rozliczeniowego oraz na dzień zakończenia prowadzenia ewidencji

Jednym z elementów ewidencji przebiegu pojazdów są wpisy dotyczące każdego wykorzystania pojazdu. Treść wpisów będzie zależeć od tego, czy osobą kierującą pojazdem

eprasa.pl 84d6e69903

będzie podatnik lub jego pracownik czy osoba niebędąca pracownikiem podatnika (np. osoba zatrudniona na podstawie umowy zlecenia czy osoba współpracująca).

Tabela 13. Wpisy dotyczące wykorzystania pojazdu

Osoba kierująca pojazdem	Osoba dokonująca wpisu	Treść wpisu
Podatnik lub pracownik podatnika	Osoba kierująca pojazdem (wpis musi być potwierdzony przez podatnika na koniec każdego okresu rozliczeniowego w zakresie autentyczności wpisu pracownika kierującego pojazdem)	1) kolejny numer wpisu 2) data i cel wyjazdu 3) opis trasy (skąd – dokąd) 4) liczba przejechanych kilometrów 5) imię i nazwisko osoby kierującej pojazdem
Osoba niebędąca pracownikiem podatnika	Osoba, która udostępniła pojazd	1) kolejny numer wpisu 2) data i cel udostępnienia pojazdu 3) stan licznika na dzień udostępnienia pojazdu 4) liczba przejechanych kilometrów 5) stan licznika na dzień zwrotu pojazdu 6) imię i nazwisko osoby, której udostępniony został pojazd

Z ewidencji przebiegu pojazdu prowadzonej dla celów VAT powinna wynikać dokładna trasa przejazdu samochodem. Przy czym możliwe jest dokonanie w niej jednego wpisu ze wskazaniem punktów pośrednich. Tak wynika z wyroku WSA w Rzeszowie z 3 lutego 2015 r. (sygn. akt I SA/Rz 1073/14), w którym czytamy:

WSA *(…) możliwe jest dokonanie jednego wpisu w ewidencji przebiegu pojazdu dla całej trasy z punktami pośrednimi. Niemniej jednak w rubryce dotyczącej opisu trasy (skąd – dokąd) powinien się znaleźć dokładny opis tej trasy ze wskazaniem adresów punktów pośrednich np. poczty, sklepów czy urzędów, a w rubryce „cel wyjazdu" powinien być wskazany każdy, powiązany z tymi punktami pośrednimi, cel wyjazdu. (…) W sytuacji gdy samochód podatnika od wyjazdu z siedziby spółki, do momentu powrotu tam, odwiedza np. kilku lub kilkunastu odbiorców, możliwe jest dokonanie jednego wpisu w ewidencji przebiegu pojazdu. Taki sposób postąpienia stanowi minimalne obciążenie podatnika, a z drugiej strony jest to wystarczające do osiągnięcia celów dla których prawodawca ustanowił obowiązek prowadzenia takiej ewidencji.*

2.1.1.3. Złożenie VAT-26

Na podatnikach wykorzystujących wyłącznie do działalności gospodarczej pojazdy samochodowe, dla których są obowiązani prowadzić ewidencję przebiegu pojazdu,

eprasa.pl 84d6e69903

ciąży jeszcze jeden obowiązek. Otóż podatnicy ci są obowiązani składać naczelnikowi urzędu skarbowego informację o tych pojazdach na formularzu VAT-26 w terminie do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym poniosą pierwszy wydatek związany z tymi pojazdami, niepóźniej jednak niż w dniu przesłania ewidencji.

Zdaniem Ministerstwa Finansów:

MF *Przez „poniesienie wydatku" należy rozumieć dokonanie wpłaty zaliczki na poczet zakupu towaru czy usługi lub też nabycie towaru czy usługi w zależności od tego, która z tych sytuacji pierwsza miała miejsce.*

Przykład 51
Podatnik będący osobą fizyczną kupił w kwietniu 2024 r. samochód osobowy. Początkowo zamierzał go wykorzystywać częściowo do celów prywatnych, jednak od 1 maja 2026 r. wykorzystuje go wyłącznie do działalności gospodarczej. Pierwszy wydatek (zakup paliwa) dotyczący tego samochodu podatnik poniósł 5 maja 2026 r. W tej sytuacji był obowiązany złożyć właściwemu dla siebie naczelnikowi urzędu skarbowego informację o tym samochodzie w terminie do 25 czerwca 2026 r., chyba że wcześniej złożył JPK_V7.

Terminowe złożenie informacji VAT-26 stanowi warunek uznania pojazdu samochodowego za wykorzystywany wyłącznie do działalności gospodarczej podatnika. Jak stanowi art. 86a ust. 13 ustawy o VAT, w przypadku niezłożenia w terminie tej informacji uznaje się, że pojazd samochodowy jest wykorzystywany wyłącznie do działalności gospodarczej podatnika dopiero od pierwszego dnia miesiąca, w którym podatnik złoży tę informację.

Podatnicy są również obowiązani do aktualizowania tej informacji w przypadku zmian wykorzystywania pojazdu samochodowego. Aktualizacji w tym zakresie podatnik musi dokonać najpóźniej do końca miesiąca, w którym nastąpiła ta zmiana (art. 86a ust. 14 ustawy o VAT).

Jeżeli podatnik złożył informację VAT-26 dla danego pojazdu samochodowego, a następnie pojazd ten został sprzedany, to w związku z tym zdarzeniem, powodującym zmianę wykorzystywania auta, podatnik jest zobowiązany do dokonania aktualizacji VAT-26. Tak uznał Dyrektor Izby Skarbowej w Katowicach w interpretacji indywidualnej z 28 stycznia 2015 r. (sygn. IBPP2/443-1078/14/IK).

Natomiast zdaniem organów podatkowych konieczność złożenia aktualizacji VAT-26 wystąpi także wtedy, gdy w trakcie korzystania z pojazdu nastąpi zmiana jego numeru rejestracyjnego, a nie zmieni się sposób wykorzystania. Za okres, za który podatnik nie złożył nowego VAT-26, traci prawo do pełnego odliczenia VAT. Potwierdził to Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w pismach z 9 lutego 2021 r. (sygn.

eprasa.pl 84d6e69903

0114-KDIP4-3.4012.712.2020.1.DM) oraz z 6 lipca 2021 r. (sygn. 0112-KDIL1--1.4012.261.2021.2.AW).

2.1.1.4. Sankcje za odliczanie pełnego VAT, gdy podatnik nie spełnia warunków

Osoby, które nie dopełniają obowiązków informacyjnych, ale dokonują pełnych odliczeń dotyczących pojazdów samochodowych, mogą zostać pociągnięte do odpowiedzialności karnej skarbowej (art. 56a § 1 i 2 ustawy z 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy):

1) podatnik, który wbrew obowiązkowi nie składa właściwemu organowi podatkowemu informacji, o której mowa w art. 86a ust. 12 ustawy o VAT (VAT-26), albo składa ją po terminie lub podaje w niej dane niezgodne ze stanem rzeczywistym, dokonując odliczenia podatku niezgodnie z przepisami o podatku od towarów i usług, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych,
2) w przypadku mniejszej wagi sprawca czynu zabronionego określonego powyżej podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Odpowiedzialność karną z tego tytułu można jednak stosunkowo łatwo wyłączyć. Jak bowiem stanowi art. 56a § 3 Kodeksu karnego skarbowego, nie podlega karze podatnik, który złożył właściwemu organowi podatkowemu informację, o której mowa, po terminie, jeżeli złożenie tej informacji nastąpiło przed dniem:

1) rozpoczęcia czynności sprawdzających w zakresie podatku od towarów i usług,
2) doręczenia zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli podatkowej w zakresie podatku od towarów i usług, a w przypadku gdy nie stosuje się zawiadomienia – przed dniem wszczęcia takiej kontroli, jeżeli nie miał miejsca przypadek wskazany w pkt 1,
3) wszczęcia kontroli celno-skarbowej w zakresie podatku od towarów i usług,
4) wszczęcia postępowania podatkowego w zakresie podatku od towarów i usług, jeżeli nie miał miejsca przypadek wskazany w pkt 1 lub 2.

2.1.2. Pojazdy uważane za wykorzystywane wyłącznie do działalności gospodarczej podatnika ze względu na konstrukcję

Jeżeli konstrukcja pojazdów samochodowych wyklucza ich użycie do celów niezwiązanych z działalnością gospodarczą lub powoduje, że ich użycie do celów niezwiązanych z działalnością gospodarczą jest nieistotne, to podatnik ma prawo do pełnego odliczenia VAT od wydatków z nimi związanych (art. 86a ust. 4 pkt 2 ustawy o VAT). Do pojazdów tych należą pojazdy wymienione w art. 86a ust. 9 ustawy o VAT i w § 2 rozporządzenia Ministra Finansów z 27 marca 2014 r. w sprawie pojazdów samochodowych uznawanych za wykorzystywane wyłącznie do działalności gospodarczej podatnika (Dz.U. z 2014 r. poz. 407).

eprasa.pl 84d6e69903

Tabela 14. Pojazdy samochodowe uznawane za wykorzystywane wyłącznie do działalności gospodarczej podatnika ze względu na swoją konstrukcję

Lp.	Rodzaje samochodów
1	Pojazdy samochodowe, inne niż samochody osobowe, mające jeden rząd siedzeń, który oddzielony jest od części przeznaczonej do przewozu ładunków ścianą lub trwałą przegrodą, klasyfikowane na podstawie przepisów o ruchu drogowym do podrodzaju: wielozadaniowy, van
2	Pojazdy samochodowe, inne niż samochody osobowe, mające jeden rząd siedzeń, który oddzielony jest od części przeznaczonej do przewozu ładunków ścianą lub trwałą przegrodą z otwartą częścią przeznaczoną do przewozu ładunków
3	Pojazdy samochodowe, inne niż samochody osobowe, które posiadają kabinę kierowcy z jednym rzędem siedzeń i nadwozie przeznaczone do przewozu ładunków jako konstrukcyjnie oddzielne elementy pojazdu
4	Pojazdy specjalne o przeznaczeniach: agregat elektryczny/spawalniczy, do prac wiertniczych, koparka, koparkospycharka, ładowarka, podnośnik do prac konserwacyjno-montażowych oraz żuraw samochodowy
5	Pojazdy specjalne o przeznaczeniu pogrzebowy, jeżeli mają jeden rząd siedzeń albo ich dopuszczalna masa całkowita jest większa niż 3 tony
6	Pojazdy specjalne o przeznaczeniu bankowóz typu A lub B, jeżeli mają jeden rząd siedzeń albo ich dopuszczalna masa całkowita jest większa niż 3 tony

Pojazdy, które ze względu na konstrukcję wykluczającą ich użycie do celów innych niż działalność gospodarcza uprawniają do odliczenia pełnej kwoty podatku naliczonego od związanych z nimi wydatków, dzielą się na dwie podstawowe kategorie, a mianowicie na pojazdy:

- samochodowe inne niż samochody osobowe (art. 86a ust. 9 pkt 1 i 2 ustawy o VAT) oraz
- specjalne, przy czym katalog pojazdów uznawanych za specjalne dla celów odliczenia VAT jest katalogiem zamkniętym (art. 86a ust. 9 pkt 3 ustawy o VAT oraz § 2 ww. rozporządzenia).

Zamknięty katalog pojazdów uznawanych za specjalne może w niektórych przypadkach powodować uzasadnione wątpliwości związane z ustaleniem zakresu prawa do odliczenia podatku naliczonego od wydatków związanych z takimi pojazdami, choć konstrukcja danego pojazdu nie pozostawia wątpliwości co do tego, że pełni on funkcję specjalną wykluczającą użytek inny niż działalność gospodarcza. Za pojazd specjalny nie może być uznany bankowóz typu C (zob. pismo Dyrektora Izby Skarbowej w Bydgoszczy z 7 października 2014 r., sygn. ITPP2/443-849/14/KT).

Termin przeprowadzenia badań technicznych

Spełnienie wymagań dla pojazdów (samochody inne niż osobowe) stwierdza się na podstawie dodatkowego badania technicznego przeprowadzonego przez okręgową

eprasa.pl 84d6e69903

stację kontroli pojazdów, potwierdzonego zaświadczeniem wydanym przez tę stację, oraz dowodu rejestracyjnego pojazdu zawierającego odpowiednią adnotację o spełnieniu tych wymagań.

Przeprowadzenie takiego badania nie jest jednak warunkiem, którego niedopełnienie skutkuje utratą prawa do pełnych odliczeń. O prawie do dokonywania takich odliczeń (dzięki uznaniu za pojazd samochodowy wykorzystywany tylko do wykonywania działalności gospodarczej podatnika) decyduje wyłącznie posiadanie przez pojazdy samochodowe wskazanych wcześniej cech. Stanowisko to znajduje potwierdzenie w licznych orzeczeniach sądów administracyjnych, czego przykładem może być wyrok NSA z 10 października 2019 r. (sygn. akt I FSK 1492/17) czy wyrok NSA z 11 maja 2023 r. (sygn. akt I FSK 929/20).

Organy podatkowe mają inne zdanie. Dopiero pod wpływem korzystnych dla wnioskodawców orzeczeń zmieniają stanowisko (zob. pismo Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 23 grudnia 2023 r., sygn. 0113-KDIPT1-3.4012.477.2019.8.MK, czy z 2 marca 2026 r., sygn. 0111-KDIB3-1.4012.1093.2021.11.ICZ).

Korekta odliczonego VAT po wprowadzeniu zmian technicznych w pojeździe

W przypadku tego typu pojazdów przeprowadzenie zmian technicznych może spowodować obowiązek korekty na podstawie art. 86a ust. 11 ustawy o VAT. Przepis ten będzie miał zastosowanie, jeżeli w pojeździe samochodowym, dla którego wydano zaświadczenie z okręgowej stacji kontroli pojazdów, zostaną wprowadzone zmiany, w wyniku których pojazd ten przestanie spełniać wymagania uprawniające do pełnego odliczania VAT. W takich przypadkach pojazd samochodowy uznaje się za pojazd, który nie jest wykorzystywany wyłącznie do działalności gospodarczej od:

1) dnia wprowadzenia zmian – jeżeli data wprowadzenia zmian jest znana (art. 86a ust. 11 pkt 1 ustawy o VAT),
2) okresu rozliczeniowego następującego po okresie rozliczeniowym, dla którego podatnik wykaże, że pojazd samochodowy spełniał wymagania, o których mowa w art. 86a ust. 9 pkt 1 lub 2 ustawy o VAT – jeżeli podatnik jest w stanie wykazać, jaki to był okres rozliczeniowy (art. 86a ust. 11 pkt 2 lit. b ustawy o VAT),
3) okresu rozliczeniowego, w którym podatnik po raz pierwszy odliczył podatek naliczony od wydatków związanych z tym pojazdem samochodowym – w pozostałych przypadkach (art. 86a ust. 11 pkt 2 lit. a ustawy o VAT).

Przykład 52

W maju 2026 r. podatnik kupił posiadający jeden rząd siedzeń samochód z otwartą częścią przeznaczoną do przewozu ładunków (dwuosobowy pick-up), czyli pojazd samochodowy, o którym mowa w art. 86a ust. 9 pkt 1 lit. b ustawy o VAT. W czerwcu 2026 r. podatnik przeprowadził dodatkowe badanie techniczne oraz uzyskał zaświadczenie i wpis do dowodu rejestracyjnego. Załóżmy, że w listopadzie 2026 r. organ podatkowy w trakcie kontroli podatkowej stwierdził, że samochód ten posiada wykonaną

eprasa.pl 84d6e69903

zabudowę otwartej części przeznaczonej do przewozu ładunków. W tej sytuacji samochód przestanie być uznawany za samochód wykorzystywany wyłącznie do wykonywania działalności gospodarczej podatnika:

1) w dniu wykonania zabudowy – jeżeli podatnik będzie w stanie wskazać (i udowodnić) datę utworzenia zabudowy,
2) od początku okresu rozliczeniowego następującego po okresie rozliczeniowym, dla którego podatnik wykaże, że pojazd samochodowy spełniał wymagania, o których mowa w art. 86a ust. 9 pkt 1 lub 2 ustawy o VAT (np. od 1 lipca 2026 r., gdyż podatnik – dzięki zaświadczeniu uzyskanemu z przeprowadzenia dodatkowego badania technicznego – będzie w stanie udowodnić, że w czerwcu 2026 r. samochód spełniał wymogi określone w art. 86a ust. 9 pkt 1 lit. b ustawy o VAT).

Wprowadzenie zmian w pojeździe nie zawsze będzie oznaczało obowiązek korekty części odliczonego VAT. Obowiązek korekty nie wystąpi, jeżeli sposób wykorzystywania pojazdu przez podatnika, zwłaszcza określony w ustalonych przez niego zasadach używania, dodatkowo potwierdzony prowadzoną ewidencją przebiegu pojazdu, będzie wykluczać jego użycie do celów niezwiązanych z działalnością gospodarczą (tj. gdy będzie zachodzić przypadek, o którym mowa w art. 86a ust. 4 pkt 1 ustawy o VAT).

Przykład 53

Wróćmy do poprzedniego przykładu (52) i załóżmy, że podatnik ustalił w prowadzonej firmie zasady wykluczające możliwość używania samochodu do celów niezwiązanych z działalnością gospodarczą, zgłosił w czerwcu 2026 r. samochód, o którym mowa, naczelnikowi urzędu skarbowego oraz prowadzi dla niego od czerwca 2026 r. ewidencję przebiegu pojazdu. W tej sytuacji, mimo wykrycia przez organ podatkowy wykonanej zabudowy, samochód, o którym mowa, nie przestanie być uznawany za samochód wykorzystywany wyłącznie do wykonywania działalności gospodarczej podatnika.

2.2. Odliczenie VAT od pozostałych wydatków związanych z samochodami

Jeśli użytkujemy samochód, który uprawnia do pełnego odliczenia VAT, odliczymy również pełny VAT od zakupu paliwa i pozostałych wydatków związanych z użytkowaniem tego samochodu. Gdy użytkujemy samochód uprawniający do odliczenia 50% VAT, również od paliwa i pozostałych wydatków odliczymy tylko 50% VAT.

W art. 86a ust. 2 ustawy o VAT został wskazany katalog wydatków związanych z pojazdami samochodowymi, których dotyczą ograniczenia w odliczeniu VAT. Oprócz wydatków związanych z nabyciem samochodu lub jego części składowych ograniczenia w odliczeniu VAT (50% podatku naliczonego) dotyczą wydatków związanych z:

1) używaniem tych pojazdów na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze, innych niż wymienione w pkt 2,

eprasa.pl 84d6e69903

2) nabyciem lub importem paliw silnikowych, oleju napędowego i gazu, wykorzystywanych do napędu tych pojazdów, usług naprawy lub konserwacji tych pojazdów oraz innych towarów i usług związanych z eksploatacją lub używaniem tych pojazdów.

Ograniczenia w odliczeniu VAT nie mają zastosowania do towarów montowanych w pojazdach samochodowych i do związanych z tymi towarami usług montażu, naprawy i konserwacji, jeżeli przeznaczenie tych towarów wskazuje obiektywnie na możliwość ich wykorzystywania wyłącznie do działalności gospodarczej podatnika (art. 86a ust. 3 pkt 2 ustawy o VAT).

Najwięcej wątpliwości wywołuje ostatnia kategoria wydatków, tj. „inne towary i usługi związane z eksploatacją lub używaniem" pojazdów samochodowych. Określenie to jest bardzo ogólne, w związku z tym w niektórych przypadkach jednoznaczne stwierdzenie, jakie kategorie wydatków związanych z eksploatacją i używaniem pojazdów samochodowych ustawodawca miał zamiar objąć ograniczeniem w odliczeniu VAT, może być kłopotliwe. „Inne towary i usługi związane z eksploatacją lub używaniem pojazdów", o których mowa w art. 86a ust. 2 pkt 3 ustawy o VAT, należy analizować przez pryzmat wymienionych wcześniej w tym przepisie kategorii wydatków, w tym m.in. wydatków na paliwa i na naprawy (konserwacje). Te przykładowe kategorie wydatków, które zostały wymienione w art. 86a ust. 2 pkt 3 ustawy o VAT, wskazują jedynie na te wydatki, które są bezpośrednio związane z użytkowaniem i eksploatacją pojazdów samochodowych. Dlatego te „inne wydatki", od których podatnik ma prawo odliczyć 50% VAT, także powinny być odnoszone jedynie do wydatków bezpośrednio związanych z eksploatacją i używaniem pojazdów. Natomiast wydatki pośrednio związane z tymi pojazdami powinny dawać pełne prawo do odliczenia podatku naliczonego.

2.2.1. Oklejanie samochodu

Przykładem wydatku poniesionego wprawdzie w związku z posiadaniem samochodu, ale niezwiązanego bezpośrednio z jego eksploatacją i używaniem, jest usługa oklejania samochodu reklamą firmy. Jak wyjaśnił Dyrektor Izby Skarbowej w Warszawie w interpretacji indywidualnej z 16 lutego 2015 r. (sygn. IPPP1/443-1397/14-2/JL), nabyta przez podatnika usługa oklejania samochodów naklejkami z logo firmy i jej danymi teleadresowymi umożliwia łatwe prezentowanie informacji o firmie i może stanowić formę reklamy. Stanowi ona ogólny koszt prowadzonej przez podatnika działalności gospodarczej.

Natomiast fakt dokonania zmian wyglądu zewnętrznego pojazdu poprzez oznakowanie informacjami dotyczącymi firmy, nieingerujących w konstrukcję samochodu, nie powoduje zmiany zasadniczego przeznaczenia samochodu. Nawet oznakowany samochód (w szczególności gdy jest to samochód osobowy) może zostać użyty w celu zaspokojenia potrzeb prywatnych. To oznacza, że podatnik nie będzie mógł odliczać pełnego VAT tylko z tego powodu, że samochód został obklejony reklamą firmy (zob.

eprasa.pl 84d6e69903

pismo Dyrektora Izby Skarbowej w Poznaniu z 25 stycznia 2017 r., sygn. 3063-ILPP1--1.4512.156.2016.2.OA).

2.2.2. Najem powierzchni parkingowej

W przypadku wydatków na najem powierzchni parkingowej zajmowanej przez samochody firmowe również nie ma zastosowania ograniczenie prawa do odliczenia podatku naliczonego, o którym mowa w art. 86a ust. 1 ustawy o VAT, gdy miejsce nie jest przypisane do konkretnego pojazdu.

Prawo do pełnego odliczenia podatku naliczonego od wydatków na najem powierzchni parkingowej, gdy miejsce parkingowe nie jest przypisane do konkretnego samochodu, potwierdził Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej m.in. w piśmie z 5 marca 2025 r. (sygn. 0111-KDIB3-1.4012.743.2024.3.ICZ).

Jeśli miejsce parkingowe jest przypisane do konkretnego samochodu, który uprawnia do odliczenia 50% VAT, to ograniczenie dotyczy również wydatków związanych z wynajmem tego miejsca (zob. pismo Dyrektora Izby Skarbowej w Bydgoszczy z 2 lutego 2015 r., sygn. ITPP2/443-1468/14/KT).

2.2.3. Opłaty parkingowe i za przejazd autostradą

Od opłat parkingowych i za przejazd autostradami, dotyczących samochodów wykorzystywanych do celów mieszanych (do celów związanych z działalnością i poza działalnością), można odliczyć 50% VAT naliczonego.

Zdaniem Dyrektora Izby Skarbowej w Katowicach, który w piśmie z 28 sierpnia 2014 r. (sygn. IBPP2/443-482/14/AB) odnosił się do kwestii odliczenia podatku naliczonego od opłat parkingowych ponoszonych przez podatnika i jego pracowników w trakcie podróży służbowych, opłata parkingowa jest wydatkiem, od którego przysługuje prawo do odliczenia podatku naliczonego w wysokości 50%, jeśli dotyczy ona pojazdu samochodowego typu „mieszanego", czyli takiego auta, co do którego istnieje możliwość wykorzystania także w celach innych niż działalność gospodarcza.

Analogiczne stanowisko wynika z interpretacji indywidualnej Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie z 25 lipca 2014 r. (sygn. IPPP1/443-442/14-4/ISZ).

Sądy potwierdzają, że ograniczenia w odliczeniu VAT dotyczą również opłat za autostradę. WSA w Krakowie w prawomocnym wyroku z 3 lipca 2015 r. (sygn. akt I SA/Kr 669/15) stwierdził, że:

WSA *Sąd kierując się stanowiskiem Naczelnego Sądu Administracyjnego (wyrok z dnia 7 czerwca 2013 r., II FSK 1945/11) przyjął przy tym, że wydatki na opłaty za przejazd autostradą są wydatkami związanymi z „używaniem samochodów" w rozumieniu art. 86a ust. 2 pkt 3 ustawy o podatku od towarów i usług.*

Jak jednak wynika z tego wyroku, sąd dopuścił możliwość odliczeń pełnego VAT od tych opłat, gdy podróż odbywająca się samochodem wykorzystywanym do celów

eprasa.pl 84d6e69903

mieszanych na całym odcinku ma charakter służbowy. Wymagałoby to udowodnienia w każdym przypadku, że wydatek ma charakter wyłącznie służbowy.

Z taką interpretacją zgodził się NSA w wyroku z 13 września 2017 r. (sygn. akt I FSK 2029/15), oddalając skargę kasacyjną od orzeczenia WSA w Krakowie.

Natomiast NSA w wyroku z 12 lipca 2018 r. (sygn. akt I FSK 1037/16) uznał, że podatnik nie może odliczać 100% VAT od wydatków samochodowych tylko z tego powodu, że są związane wyłącznie z jego działalnością. Potwierdził tym samym stanowisko organów podatkowych.

2.2.4. Przeglądy okresowe, wymiana opon, mycie i inne

Wykorzystywanie samochodu osobowego w sposób mieszany, tj. zarówno w celach firmowych, jak i prywatnych, skutkuje koniecznością odliczenia VAT w wysokości 50% także w przypadku wydatków na przeglądy okresowe, wymianę opon czy mycie auta. Potwierdzenie tego stanowiska można odnaleźć w interpretacji indywidualnej Dyrektora Izby Skarbowej w Łodzi z 8 sierpnia 2014 r. (sygn. IPTPP4/443-370/14-2/JM), który odpowiadał na pytanie podatnika ponoszącego koszty:

- obowiązkowych przeglądów okresowych pojazdów,
- obowiązkowych przeglądów gwarancyjnych oraz pogwarancyjnych pojazdów,
- sezonowej wymiany opon pojazdów (z letnich na zimowe i odwrotnie),
- mycia pojazdów w związku z koniecznością dbania o odpowiedni wizerunek spółki.

Uznał on, że od wymienionych wydatków prawo do odliczenia jest ograniczone do wysokości 50% kwoty podatku naliczonego.

2.3. Odliczenie VAT od leasingowanego samochodu

Leasingobiorca, który wykorzystuje samochód osobowy na potrzeby zarówno firmowe, jak i prywatne, ma prawo odliczyć z faktury otrzymanej od leasingodawcy (np. za czynsz inicjalny, opłatę administracyjną, raty leasingowe lub inne płatności wynikające z umowy leasingu) 50% kwoty podatku naliczonego (art. 86a ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o VAT). Wykorzystywanie samochodu osobowego w sposób „mieszany" daje więc podatnikowi prawo do odliczania VAT od opłat leasingowych w wysokości 50% podatku naliczonego. Zasady korzystania z pełnego odliczenia VAT są takie same jak przy zakupie samochodu (zob. punkt 2.1).

2.4. Odliczenie VAT od wydatków na paliwo i energię elektryczną

Obecnie obowiązuje zasada, że podatnik odliczy 100% VAT od paliwa czy energii, gdy samochód uprawnia do pełnego odliczenia. Jeśli nie, to również od paliwa odliczymy tylko 50% VAT.

eprasa.pl 84d6e69903

2.4.1. Paliwo do samochodów wynajmowanych pracownikom

Podatnikowi przysługuje prawo do odliczania 50% VAT z tytułu nabycia paliwa do samochodów osobowych o przeznaczeniu „mieszanym". Problem powstaje, gdy podatnik wynajmuje pracownikom samochód i obciąża ich kosztami paliwa. W przypadku gdy podatnik wynajmuje samochody pracownikom i obciąża ich za paliwo do tych samochodów, wydatki te są związane wyłącznie z działalnością. Powinien móc odliczyć cały VAT od zakupu paliwa, gdyż wynajem lub obciążenie kosztami paliwa podlega VAT. Tak jednak nie jest.

Niestety, zarówno sądy administracyjne, jak i organy podatkowe uznają, że podatnik nie może odliczyć 100% od wydatków samochodowych tylko z tego powodu, iż obciąża pracownika kosztami użytkowania samochodu do celów prywatnych (zob. wyrok NSA z 19 marca 2019 r., sygn. akt I FSK 129/17).

Natomiast obciążenie pracownika ryczałtem za paliwo w związku z udostępnieniem samochodu do celów prywatnych to odpłatna usługa. Może korzystać ze zwolnienia z obowiązku ewidencjonowania na kasie fiskalnej. Takie stanowisko zajął Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w piśmie z 9 stycznia 2019 r. (sygn. 0115-KDIT1--1.4012.830.2018.4.AJ).

2.4.2. Karty paliwowe

Problematyczne jest również odliczenie VAT, gdy paliwo jest nabywane na podstawie kart paliwowych. Z wyroku TSUE z 15 maja 2019 r. w sprawie C-235/18 wynika, że nie wszystkie transakcje nabycia towarów, za które płacimy kartą paliwową, są dostawą towarów. Ani emitenci kart, którzy refakturują koszty paliwa, ani ich klienci, którzy otrzymują refaktury, nie mogą odliczać VAT od tych zakupów. W takiej sytuacji emitent udostępniający klientom karty paliwowe nie sprzedaje paliwa, tylko świadczy usługę finansową (kredytową), która jest zwolniona z podatku. A transakcja zwolniona z VAT nie daje prawa do odliczenia.

Niestety, w komentowanym wyroku TSUE ograniczył się do oceny konkretnego stanu faktycznego (udostępnienie kart paliwowych przez spółkę dominującą swoim spółkom zależnym, umożliwiające tym ostatnim zaopatrzenie w paliwo pojazdy, których transport zapewniają) i nie postarał się o bardziej ogólne wskazówki czy wnioski. Można się w związku z tym spotkać ze stanowiskiem, że w innych okolicznościach faktycznych dostawy paliwa oraz innych towarów opłacanych przy wykorzystaniu kart paliwowych mają jednak charakter dostaw łańcuchowych (zob. pismo Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 24 kwietnia 2020 r., sygn. 0114-KDIP4-3.4012.31.2020.3.EK).

W związku z istniejącymi wątpliwościami na temat rozliczania paliwa nabywanego za pomocą kart paliwowych Minister Finansów zdecydował się wydać 15 lutego 2021 r. interpretację ogólną (sygn. PT9.8101.3.2020). Niestety, interpretacja ta w istocie niewiele wyjaśnia, a w konsekwencji nie rozwiewa większości istniejących wątpliwości.

eprasa.pl 84d6e69903

Pozytywnym aspektem wydania przedmiotowej interpretacji ogólnej jest przede wszystkim fakt potwierdzenia przez Ministerstwo Finansów, że dostawy paliwa oraz innych towarów opłacane za pomocą kart paliwowych mogą stanowić tzw. dostawy łańcuchowe. Jest to szczególnie istotne w związku z uchyleniem z dniem 1 stycznia 2021 r. art. 7 ust. 8 ustawy o VAT. Dotychczas stanowił on podstawę prawną rozpoznawania przez podatników dostaw łańcuchowych.

Największą wadą wskazanej interpretacji ogólnej jest jej zakres, tj. fakt, że dotyczy ona tylko jednego modelu, tj. modelu trójstronnego. W przypadku tego modelu uczestnikami są podmiot pośredniczący, odbiorca oraz dostawca. Natomiast podmiot pośredniczący udostępnia (przekazuje) karty paliwowe, których nie jest emitentem.

Powoduje to, że interpretacja ta nie ma zastosowania m.in. w przypadku otrzymywania kart paliwowych od ich emitentów, jak również w modelach, w których uczestniczą więcej niż trzy podmioty (np. w przypadku kart paliwowych przekazywanych podwykonawcom).

WAŻNE! Interpretacja ogólna MF nie ma zastosowania w przypadku otrzymywania kart paliwowych od ich emitentów, jak również gdy w transakcji uczestniczą więcej niż trzy podmioty (np. karty są przekazywane podwykonawcom).

W wydanej interpretacji ogólnej Minister Finansów wskazał cztery przesłanki, których kumulatywne spełnienie oznacza, że nie dochodzi do dostawy łańcuchowej paliwa i zarówno emitent karty, jak i nabywca nie odliczą VAT od zakupu. Jeżeli nie jest spełniona choćby jedna z tych przesłanek, dochodzi do dostawy paliwa.

Tabela 15. Przesłanki uznania, że pośrednik, który nie jest emitentem karty, nie dokonuje dostawy paliwa na rzecz faktycznego nabywcy

Lp.	Pośrednik, który nie jest emitentem karty, oraz nabywca paliwa nie odliczą VAT od zakupu paliwa, gdy łącznie są spełnione warunki:
1	nabywanie towaru przez odbiorcę (posiadacza karty) bezpośrednio od dostawców
2	decydowanie wyłącznie przez odbiorcę w szczególności o sposobach nabycia towaru (wybór miejsca nabycia), ilości oraz jakości towaru, momencie zakupu i sposobie wykorzystania towaru
3	ponoszenie przez odbiorcę (z wyłączeniem podmiotu pośredniczącego) całości kosztów związanych z nabyciem towaru
4	ograniczenie się podmiotu pośredniczącego do udostępnienia odbiorcy instrumentu finansowego pozwalającego nabyć towar

Gdy uznamy, że pośrednik świadczy usługę, będzie to miało konsekwencje dla rozliczeń VAT. Usługa, którą świadczy pośrednik, to usługa finansowa (swoista usługa

eprasa.pl 84d6e69903

kredytowania) zwolniona z VAT, chyba że świadczący zrezygnuje ze zwolnienia. Nie przysługuje zatem prawo do odliczenia VAT wynikającego z zakupów dotyczących tej usługi (art. 88 ust. 3a pkt 2 ustawy o VAT). VAT od zakupu paliwa nie odliczy:

- pośrednik z faktury wystawionej przez jego sprzedawcę, gdyż zakup ten jest związany ze świadczeniem usługi zwolnionej z VAT,
- nabywca paliwa, nawet gdyby otrzymał od pośrednika fakturę z naliczonym VAT.

Niestety, Ministerstwo Finansów nie objaśniło szerzej wskazanych przesłanek ani nie sformułowało objaśniających te przesłanki przykładów. Stanowi to drugą największą wadę omawianej interpretacji, gdyż w istocie uniemożliwia stwierdzenie czegokolwiek pewnego odnośnie do jej stosowania.

Można uznać, że wymienione przesłanki są kumulatywnie spełnione jedynie wówczas, gdy rola podmiotu pośredniczącego ograniczona jest do absolutnego minimum, tj. do przekazania karty paliwowej. W zasadzie bowiem każdy sposób uczestniczenia przez podmiot pośredniczący w transakcjach realizowanych z wykorzystaniem karty paliwowej powoduje, że nie jest spełniona przynajmniej jedna z wymienionych przesłanek. W konsekwencji do większości (jeżeli nie do wszystkich) transakcji realizowanych w ramach omawianego modelu ma zastosowanie pierwszy ze wskazanych schematów (zarówno sprzedawca, jak i pośrednik dokonują dostawy paliwa).

Przykład 54

Firma leasingowa A przekazała podatnikowi B karty paliwowe wyemitowane przez koncern paliwowy C. Na podstawie umowy między firmą leasingową A i koncernem paliwowym C firma leasingowa A jest solidarnie odpowiedzialna za zadłużenie na kartach paliwowych z tytułu zakupów dokonanych z ich wykorzystaniem przez podatnika B. W takim przypadku nie jest spełniona czwarta ze wskazanych w interpretacji ogólnej przesłanek, a w konsekwencji zarówno pośrednik, jak i nabywca odliczą VAT.

Organy podatkowe, po wydaniu interpretacji ogólnej, w udzielanych wyjaśnieniach uznają, że dochodzi do transakcji łańcuchowej, m.in. gdy pośrednik:

- miał prawo do kształtowania ceny towaru, warunków jego nabycia,
- był obciążony ponoszeniem obowiązków reklamacyjnych w stosunku np. do wadliwego towaru,
- mógł ustalać limity sprzedaży lub blokować możliwość dokonywania zakupu (zob. przykładowo pisma Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 17 grudnia 2021 r., sygn. 0111-KDIB3-1.4012.881.2021.1.KO, oraz z 20 marca 2023 r., sygn. 0114-KDIP4-2.4012.16.2023.2.WH).

2.4.3. Wydatki na ładowanie samochodu elektrycznego

Ograniczenia w odliczeniu VAT od wydatków samochodowych dotyczą również pojazdów elektrycznych ładowanych prądem. Obecnie, po wyroku TSUE (wyrok z 20 kwietnia 2023 r. w sprawie C-282/22), nie ma już wątpliwości, że ładując samochód na

eprasa.pl 84d6e69903

stacji, kupujemy towar. Wprawdzie ustawodawca nie wymienia wprost wydatków na ładowanie samochodu, jak to czyni w przypadku paliw czy gazu, ale mówi o ograniczeniu w odliczeniu VAT w przypadku nabycia innych towarów i usług związanych z eksploatacją lub używaniem tych pojazdów. Ładowanie samochodu elektrycznego prądem jest niewątpliwie związane z jego używaniem.

2.5. Korekta podatku odliczonego związana ze zmianą sposobu wykorzystywania pojazdu samochodowego

W art. 90b ustawy o VAT został określony system korekt VAT naliczonego od nabycia samochodu, gdy w trakcie użytkowania zmieni się sposób jego wykorzystania w firmie. Przepisy dotyczące korekty nie odnoszą się do samochodów użytkowanych na podstawie umowy leasingu operacyjnego, gdy nie dochodzi do dostawy samochodu.

Okres korekty określony przepisami art. 90b ustawy o VAT będzie trwać co do zasady 60 miesięcy, licząc od miesiąca, w którym odpowiednio nabyto, dokonano importu lub oddano do używania pojazd samochodowy. Wyjątek dotyczyć będzie pojazdów samochodowych o wartości początkowej nieprzekraczającej 15 000 zł, w których przypadku okres korekty będzie trwać 12 miesięcy, licząc od miesiąca, w którym odpowiednio nabyto, dokonano importu lub oddano do używania te pojazdy (art. 90a ust. 6 ustawy o VAT).

Przepisy art. 90b ustawy o VAT przewidują dwa rodzaje korekt – korektę zmniejszającą oraz korektę zwiększającą kwotę podatku odliczonego przy nabyciu, imporcie lub wytworzeniu pojazdu samochodowego.

Tabela 16. Korekty związane ze zmianą sposobu wykorzystywania pojazdu samochodowego

Zmiana sposobu wykorzystania pojazdu	Obowiązek podatnika
Pojazd samochodowy wykorzystywany dotychczas wyłącznie do działalności gospodarczej zaczyna być wykorzystywany do celów działalności gospodarczej i do celów innych niż działalność gospodarcza	Podatnik jest obowiązany do dokonania korekty zmniejszającej kwotę podatku odliczonego przy nabyciu, imporcie lub wytworzeniu pojazdu samochodowego
Pojazd samochodowy wykorzystywany dotychczas do celów działalności gospodarczej i do celów innych niż działalność gospodarcza zaczyna być wykorzystywany wyłącznie do działalności gospodarczej	Podatnik jest uprawniony do dokonania korekty zwiększającej kwotę podatku odliczonego przy nabyciu, imporcie lub wytworzeniu pojazdu samochodowego

Na potrzeby omawianej korekty uznaje się, że pojazd samochodowy odpowiednio nie jest już wykorzystywany wyłącznie do działalności gospodarczej albo jest wykorzystywany wyłącznie do takiej działalności, począwszy od miesiąca, w którym nastąpiła

eprasa.pl 84d6e69903

zmiana jego wykorzystywania (a zatem korekta będzie dokonywana również za okres zmiany sposobu wykorzystywania).

Korekty trzeba dokonać w deklaracji za okres rozliczeniowy, w którym nastąpiła zmiana, w kwocie proporcjonalnej do pozostałego okresu korekty (art. 90b ust. 4 ustawy o VAT). A zatem przedmiotem korekty nie jest najczęściej cała kwota podatku naliczonego z tytułu nabycia, importu lub wytworzenia pojazdu samochodowego, lecz jej część.

Przykład 55
Podatnik wykonujący wyłącznie czynności opodatkowane kupił w maju 2026 r. samochód osobowy za kwotę 90 000 zł netto + 20 700 zł VAT. W związku z tym odliczył całą kwotę podatku naliczonego, gdyż samochód zamierza wykorzystywać wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej (w tym zgłosił samochód naczelnikowi urzędu skarbowego i prowadzi ewidencję przebiegu pojazdu). Po 5 miesiącach, tj. w październiku 2026 r. (czyli w 55. miesiącu, licząc od końca okresu korekty), podatnik zdecydował się na wykorzystywanie samochodu również na cele prywatne. W tej sytuacji (oprócz poinformowania naczelnika urzędu skarbowego, że samochód nie jest już wykorzystywany wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej) jest obowiązany dokonać korekty zmniejszającej kwotę podatku odliczonego przy nabyciu samochodu za 55 miesięcy. Oznacza to, że w ramach deklaracji JPK_V7M za październik będzie obowiązany zmniejszyć kwotę podatku podlegającego odliczeniu o 9488 zł (20 700 zł × 55 : 60 = 18 975 zł; 18 975 zł × 50% = 9487,50 zł, czyli po zaokrągleniu 9488 zł), tj. w JPK_V7 będzie obowiązany wykazać tę kwotę ze znakiem minus.

W przypadku gdy podatnik wykorzystuje pojazd samochodowy w działalności gospodarczej również do czynności zwolnionych od podatku bez prawa do odliczeń, kwota korekty, o której mowa, musi uwzględniać także proporcję określoną w art. 90 ustawy o VAT zastosowaną przy odliczeniu (art. 90b ust. 5 ustawy o VAT).

Przykład 56
Wróćmy do poprzedniego przykładu (55) i załóżmy, że podatnik, który kupił samochód w maju, wykonuje czynności opodatkowane i zwolnione, a samochód służy do wykonywania obu rodzajów działalności. Proporcja wstępna stosowana przez podatnika w 2026 r. wynosi 76%. W takiej sytuacji z tytułu nabycia samochodu podatnik odliczył nie 20 700 zł, lecz 15 732 zł (20 700 zł × 76%). Jednocześnie konsekwencją zmiany sposobu wykorzystywania samochodu była konieczność zmniejszenia kwoty podatku podlegającego odliczeniu o 7211 zł (20 700 zł × 55/60 = 18 975 zł; 18 975 zł × 50% = 9487,50 zł; 9487,50 zł × 76% = 7210,50 zł, czyli po zaokrągleniu 7211 zł).

2.5.1. Sprzedaż pojazdu samochodowego w okresie korekty

Omawianej korekty można dokonać również wtedy, gdy w okresie korekty nastąpi sprzedaż pojazdu samochodowego. Wówczas uznaje się, że wykorzystywanie sprzedanego pojazdu zostało zmienione na wykorzystanie wyłącznie do działalności

eprasa.pl 84d6e69903

gospodarczej, aż do końca okresu korekty, gdy podatnik odliczał 50% VAT (art. 90b ust. 2 ustawy o VAT).

Przykład 57
Podatnik wykonujący wyłącznie czynności opodatkowane kupił w kwietniu 2025 r. samochód osobowy za 76 000 zł netto + 17 480 zł VAT. Z tytułu nabycia samochodu odliczył 8740 zł (17 480 zł × 50%), gdyż nie zamierzał prowadzić ewidencji przebiegu pojazdu dla samochodu. Samochód ten nie był uważany za wykorzystywany wyłącznie do wykonywania działalności gospodarczej podatnika. Podatnik sprzeda go w sierpniu 2026 r. (czyli w 44. miesiącu, licząc od końca okresu korekty). W tej sytuacji będzie uprawniony do zwiększenia kwoty podatku podlegającego odliczeniu o 6409 zł (17 480 zł × 44 : 60 = 12 818,67 zł; 12 818,67 zł × 50% = 6409,34 zł, czyli 6409 zł po zaokrągleniu).

2.6. Nieodpłatne używanie samochodów na cele niezwiązane z prowadzoną działalnością gospodarczą

Na podstawie art. 8 ust. 5 i 6 ustawy o VAT nie są opodatkowane nieodpłatne świadczenia usług z tytułu używania pojazdów samochodowych do celów innych niż działalność gospodarcza podatnika, jeżeli zastosowanie będą mieć przepisy art. 86a ustawy o VAT. Nieodpłatne świadczenie usług z tytułu używania pojazdów samochodowych nie będzie podlegać opodatkowaniu, jeżeli:

1) kwota podatku naliczonego z tytułu nabycia, importu lub wytworzenia tych pojazdów została obliczona zgodnie z art. 86a ust. 1 ustawy o VAT (a więc jeżeli kwotę tę będzie stanowić 50% kwoty podatku, np. z faktury dokumentującej nabycie samochodu);

Przykład 58
W maju 2026 r. podatnik (będący osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą) kupił – przede wszystkim na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej – samochód osobowy, dla którego nie będzie prowadzić ewidencji przebiegu pojazdu. Z tytułu nabycia samochodu odliczył 50% kwoty podatku z faktury dokumentującej to nabycie. Nieodpłatne używanie przez podatnika takiego samochodu na cele prywatne nie podlega opodatkowaniu.

2) kwota podatku naliczonego z tytułu nabycia, importu lub wytworzenia części składowych do tych pojazdów została obliczona zgodnie z art. 86a ust. 1 ustawy o VAT (a więc jeżeli kwotę tę będzie stanowić 50% kwoty podatku np. z faktury dokumentującej nabycie), a od nabycia, importu lub wytworzenia tych pojazdów podatnikowi nie przysługiwało prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego.

eprasa.pl 84d6e69903

Przykład 59
Podatnik (osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą) wykonujący wyłącznie czynności opodatkowane kupił używany samochód od osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej (a więc bez VAT). Do samochodu osoba ta nabywała części zamienne oraz wyposażenie, przy których nabyciu kwotę podatku naliczonego stanowiło 50% kwoty podatku z faktury (dla samochodu, o którym mowa, podatnik nie prowadzi ewidencji przebiegu pojazdu). Nieodpłatne używanie przez podatnika takiego samochodu na cele prywatne nie podlega opodatkowaniu.

Za nabycie towarów uznaje się również przyjęcie pojazdów samochodowych w używanie na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze (art. 8 ust. 6 ustawy o VAT). A zatem również w tym zakresie nieodpłatne świadczenie usług na cele inne niż działalność gospodarcza podatnika może nie podlegać opodatkowaniu VAT.

Przykład 60
W maju 2026 r. spółka jawna wzięła w leasing operacyjny samochód osobowy. Spółka nie prowadzi dla niego ewidencji przebiegu pojazdu, a więc kwotę podatku naliczonego z faktur leasingowych stanowić będzie 50% kwoty podatku. Nieodpłatne używanie samochodu na cele prywatne wspólników spółki w tej sytuacji nie podlega opodatkowaniu.

Nieodpłatne świadczenie w postaci udostępnienia pracownikowi samochodu służbowego (od nabycia którego nie odliczono 100% VAT) do użytkowania w celach prywatnych wraz z paliwem nie podlega VAT, mimo że podatnikowi przysługiwało częściowe prawo do odliczenia VAT naliczonego z tytułu nabycia paliwa do samochodów służbowych. Nie podlega również obowiązkowi ewidencjonowania na kasie rejestrującej.

Powyższe założenia wynikają z faktu, że:

- zapewnienie pracownikowi paliwa nie stanowi odrębnej dostawy towarów, lecz element świadczenia kompleksowego polegającego na udostępnieniu pojazdu do celów prywatnych, a zatem udostępnienie paliwa dzieli konsekwencje podatkowe w VAT wynikające ze świadczenia głównego (które, jak zostało wskazane powyżej, nie podlega opodatkowaniu VAT),
- ograniczony do 50% zakres prawa do odliczenia VAT naliczonego od zakupu paliwa – podobnie jak ma to miejsce w przypadku nabycia/leasingu samego pojazdu – będzie uwzględniać możliwość prywatnego użycia go przez pracownika, co dodatkowo uzasadnia objęcie wykorzystania paliwa wyłączeniem z opodatkowania w oparciu o art. 8 ust. 5 ustawy o VAT.

eprasa.pl 84d6e69903

Stanowisko to potwierdzają organy podatkowe (zob. pisma Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 22 listopada 2018 r., sygn. 0111-KDIB3-2.4012.563.2018.3.JM, oraz z 11 lipca 2023 r., sygn. 0114-KDIP1-3.4012.270.2023.2.AMA).
Natomiast gdy od nabycia samochodu odliczono 100% VAT, jego użytkowanie na cele prywatne pracownika lub podatnika podlega VAT.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 5a pkt 19a, art. 8, art. 12 ust. 1 i ust. 2a–2c, art. 14 ust. 2, art. 21 ust. 1 pkt 16 i pkt 23b, art. 22 ust. 1, art. 22a ust. 1, art. 22d ust. 1, art. 22f ust. 3, art. 22g ust. 3, art. 22h–22m, art. 23 ust. 1, ust. 3b, ust. 5a–5d i ust. 5f–5h ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 779)
- art. 4a pkt 9a, art. 5, art. 15 ust. 1, art. 16 ust. 1, ust. 3b, ust. 5a–5d i ust. 5f–5h, art. 16a, art. 16d ust. 1, art. 16f ust. 3, art. 16g ust. 3, art. 16h–16m ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 779)
- art. $77^{[5]}$ § 1, art. 124 § 2 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 277; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 25)
- art. 2 pkt 34, art. 8 ust. 5 i ust. 6, art. 86a ust. 1–6, ust. 9 i ust. 11–14, art. 90b ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1811)
- art. 155 § 1 i 2, art. 169, art. 583 § 1 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 795)

W opracowaniu wykorzystano materiały opublikowane w wydawnictwach INFOR PL S.A.

eprasa.pl 84d6e69903

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

102 PRAKTYCZNE INSTRUKCJE I PROCEDURY DLA KSIĘGOWYCH

Książka z serwisem online bazuje na zestawie 102 praktycznych instrukcji objaśniających wybrane procedury podatkowe, księgowe, kadrowe oraz z dziedziny prawa cywilnego i gospodarczego.

KORZYŚCI:

- powiązane z instrukcjami **kalkulatory, formularze, wskaźniki, materiały wideo i akty prawne**
- **narzędzia** pozwalają w pełni skorzystać z procedur lub schematów postępowania
- **funkcjonalna wyszukiwarka** ułatwia wyszukanie odpowiedniej instrukcji i materiałów dodatkowych
- **wideoporady** pozwalają na pogłębienie wiedzy na temat wyjaśniony w instrukcji

Szczegóły na **sklep.infor.pl**

Biuro Obsługi Klienta: 22 761 30 30, 801 626 666 bok@infor.pl

INFORLEX
KOMPLEKSOWA BAZA WIEDZY

Szybko i wiarygodnie

Teraz INFORLEX z Asystentem AI ✨
dla księgowych, kadrowych, biur rachunkowych i JST

Nowość

INFORLEX Asystent AI ✨ gwarantuje:

- Szybkie, precyzyjne i praktyczne odpowiedzi
- Odpowiedzi oparte na wiarygodnych źródłach INFORLEX
- Wygodę korzystania bez skomplikowanych promptów

Umów się na bezpłatną prezentację

eprasa.pl 84d6e69903